

HAJDÚ-
BIHARI

XLVII. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM

ÁRA: 4,30 Ft

1990. IX. 18., KEDD

NAPILÓ

POLITIKAI NAPILAP

Az SZDSZ alkotmányértéssel
vádolja a kormányt

AZ ORSZÁGGYŰLÉS HÉTFŐI MUNKANAPJA

1990. szeptember 17., hétfő — Elnöki bejelentéssel kezdte meg szünet előtti utolsó ülészakánának hétfői munkanapját az Országgyűlés. Szabad György házelnök arról tájékoztatta a képviselőket, hogy a román törvényhozás vezetője levélben fordult hozzá, megküldve a testület augusztus 29-i, történelmi kérdésekkel foglalkozó határozatát. Az üzenetre adott választ körvonalazva Szabad György kiemelte: a múlt fontos kérdéseit egymástól sokban különbözően ítéljük meg. Ez nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy egyet ne értsünk a román parlament vezetőinek azzal a kijelentésével: indokolt, hogy mindkét nép megbékéléssel, szabadsággal és toleranciával váltsa fel a hajdani gyűlöletet, megvetést.

A magyar politikus üdvözölte a román parlament megállapítását, amely szerint a román nép akarata, hogy pluralista társadalmat építsen, amely a jövőben azonos jogokat, szabadságot és felelősséget kíván biztosítani az ország állampolgárainak, mind a románoknak, mind a nemzeti kisebbségeknek. Ugyancsak elismeréssel szólt a román képviselők azon óhajáról, hogy konstruktív párbeszéd jöjjön létre a két ország parlamentje között a demokrácia és a szabadság alapelveinek és értékeinek szellemében, segítve országaik között a barátság, a megértés és a jószomszédság légkörének kialakulását.

Határozat a napirendről

A bejelentést követően a plénum határozott napirendjéről, a tárgyalandó témák sorát kiegészítve Réti Miklós (MDF) indítványával a Nemzetközi Magyar Ifjúsági Tábor létrehozásáról, amely a képviselők szerint segíthetné a határainkon túl élő magyar fiatalokat a fennmaradásukért vívott, már-már reménytelen küzdelemben.

A napirend tárgyalása előtt kért szót a Szabad Demokraták Szövetsége parlamenti csoportjának nevében Sós Károly Attila, nem kevesebbel, mint alkotmányértéssel vádolva a

kormányt. Mint mondotta: a kormány szeptember 9-i ülésén módosította az állami költségvetést. Ezzel pedig nem tett mást, mint megsértette az alkotmányt. Véleménye szerint részben a módosítás következtében a költségvetés hiánya jelentősen meghaladja az Országgyűlés által szentesített mértéket. A kormány e döntésével nemcsak átvette az Országgyűlés hatáskörét, ráadásul értesíteni is „elfelejtette” erről a plénumot, a szabad demokráciák levelét pedig a kormányfő még válaszra sem méltatta.

Kifejtette: a kormányülés-

ről kiadott szűkszavú közlemény — a jóváhagyott kormány-előterjesztéssel ellentétben — nem szól a költségvetési hiány várható alakulásáról. Az SZDSZ szerint ennek a hiánynak a mértéke riasztó, majdnem ugyanolyan súlyosnak ígérkezik, mint a „júliusi kormánycsomag” bevezetése előtt, eltekintve az aszály miatti és a nemzetközi olajárak emelkedéséből fakadó többletterhektől.

A kormány döntése azért is elfogadhatatlan, mert további kiadási kötelezettségeket vállal az Országgyűlés informálása nélkül. „Vajon mi, képviselők csak dísznek vagyunk itt?” — tette fel a kérdést a költségvetési bizottság elnöki tisztét is betöltő Soós Károly Attila, majd leszögezte: az alapvető gazdasági adatok kormánytítokkénti kezelése, az Országgyűlés előtt rejtgetett, titkos kormánydöntések meghozatala az egész Parlament legemeibb jogait sérti, nemcsak az ellenzékét. Ezt a kormánydöntést a kormányzati titkolózás négy évtizedes diktatúra alatt kialakult rendszerének fenntartására tett kísérletnek minősítette. A közvélemény szempontjából is elfogadhatatlannak ítélte ezt a kormánymagatartást, mondván: a népek — amelynek eleje volt a 40 évig tartó titkolózásból — joga van ismerni az ország helyzetét és a gondok megoldásának mikéntjét. Már csak azért is, mert ha a tervezett intézke-

dések a lakosságot nem érintik, azok számára fájdalommentesen végrehajthatók, akkor a hallgatás érthetetlen, ha viszont újabb életszínvonal-csökkenést intézkedésekről van szó, akkor erkölcs-telen.

Ugyancsak napirend előtt kért szót Mizsei Béla (FKGP) a jászladányi malomhenger eladása ügyében, valamint Tóth Sándor (KDNP), aki a tarlóégetések miatt emelt kifogást.

Részletes vita

A napirend előtti ügyek lezárása után a képviselők rátértek a korábban már tárgyalt, az állami kiskereskedelem, a vendéglátóipar és a fogyasztási szolgáltatások vagyonának privatizálásáról szóló törvényjavaslat részletes megtárgyalására. A vitában — amely csaknem az egész hétfői munkanapot kitöltötte — valamennyi képviselő egyetértett abban, hogy sürgető szükség van a mielőbbi privatizációra, ám annak módját illetően már élesen különböztek a vélemények.

A törvénytervezethez a legtöbb módosító javaslatot benyújtó Tardos Márton (SZDSZ) hozzászólásában egyebek közt hiányolta, hogy nem kezdődött meg azoknak a vállalatoknak és szervezeteknek a létrehozá-

(Folytatás a 2. oldalon)

Antall József
hazaérkezett
Olaszországból

Magánkihallgatás a pápánál

Antall József miniszterelnököt hétfőn Castelgandolfóban, a pápák nyári lakhelyén magánkihallgatáson fogadta II. János Pál pápa.

Antall József a találkozó után elmondta, hogy a Szentatyával folytatott beszélgetésben szót ejtettek Lengyelország és Magyarország közös múltjáról és jelenéről, majd a közép-európai térség jelenlegi átalakulásáról, újjászerveződéséről. II. János Pál az egyház új helyzetéről és feladatairól beszélt az új körülmények között, amikor a nyugati országokban a fogyasztói szemlélettel és értékviszálytal szembeesül, míg a volt kommunista országokban más természetű nehézségekkel, amelyek abból származnak, hogy az egyháznak hosszú ideig súlyos hátrányos megkülönböztetésben volt része.

„Érintettük továbbá a Szovjetunió és az orosz egyház helyzetét, a balti államok és a tagköztársaságok problémáját — mondta még el a miniszterelnök —, valamint a katolikus egyház helyzetét Magyarországon, az egyházi tulajdon és intézmények problémáját.” Kitértek a határokon túl élő magyar nemzetiségek helyzetére is, arra, hogy biztosítani kell kisebbségi, nemzetiségi jogaik körében a hitélthez való jogot és feltételeket is. Végül természetesen szóba került az egyházfő 1991 augusztusára kitűzött magyarországi látogatása.

II. János Pál teljes támogatásáról biztosította a magyarországi átalakulási folyamatot — jelentette ki Antall József.

Sajtóértekezlet

„Magyarország és Olaszország között teljes az egyetértés a nemzetközi kérdésekben, beleértve az öbölválság megítélését, de a magyar kormány nem szándékozik katonai egységeket küldeni a térségbe a válság megoldását célzó nemzetközi összefogás keretében” — jelentette ki hétfőn Antall József miniszterelnök, aki olaszországi kormányfői látogatása végén a római magyar nagykövetségen tartott nemzetközi sajtóértekezleten foglalta össze látogatása eredményeit.

A miniszterelnök elégedetten nyilatkozott mind a magyar—olasz kétoldalú kapcsolatokat, mind pedig az európai együttműködést illetően. E két terület alkotta — hangoztatta — olaszországi megbeszélései fő témáit.

Az európai és nemzetközi kérdésekről szólva, Antall József ismét megerősítette, hogy a kormány kiegyensúlyozott nemzetközi kapcsolatokra törekszik, s ezen belül igen nagy jelentőséget tulajdonít az Olaszországhoz fűződő kapcsolatoknak, amelyek évszázados történelmi előzményekre és közös szellemi és politikai ideálokra támaszkodhatnak, gazdaságilag pedig kölcsönösen előnyösek lehetnek. „Olaszország nem töltött be eddig olyan helyet nemzetközi kapcsolatrendszerünkben, mint amilyen indokolt lenne, és ez nem jó” — mondta. — Miután e felében az olasz kormány tölti be a soros elnökséget az Európai Közösség vezető szerveiben, a Giulio Andreotti miniszterelnökkel folytatott megbeszélésen rögzítették, hogy mielőbb megkezdődnek az előzetes, úgynevezett feltárol megbeszélések az EGK-val kötendő különleges társulási megállapodás kidolgozására, úgy, hogy ez 1992. január 1-jétől életbe léphessen.

Az öbölválsággal kapcsolatban mindkét kormány határozottan elítéli az agressziót, és nem tartja megengedhetőnek, hogy egy független államot (Kuvaitot) elűntessenek a térről. „Elsők között csatlakoztunk, elvi és politikai okokból, az ENSZ-ben elhatározott kereskedelmi embargóhoz, noha ebből súlyos anyagi hátrányaink származnak, mintegy fél milliárd dollár nagyságrendben” — jelentette ki Antall József. „Nem szándékozunk azonban katonai egységeket küldeni a térségbe, noha kérdés formájában puhatózó felvetés történt ennek érdekében olasz részről és mások részéről is, miután az esetleges magyar részvétel a nemzetközi összefogásban igen nagy politikai jelentőséggel bírna. Az ilyen részvétel alkotmányjogi korlátokba ütközik, azon túl, hogy aligha lenne népszerű” — fűzte hozzá a kormányfő. Nem zárta azonban ki, hogy Magyarország az ENSZ keretében a szolidaritást kifejező különböző békefeladatokat ellásson a Perzsa-öböl térségében.

Olaszországgal a magyar kormányzat igyekszik hamarosan valamilyen külpolitikai egyeztető mechanizmust kialakítani — mondta még el a miniszterelnök.

A kétoldalú kapcsolatokról szólva Antall József hangoztatta, hogy megbeszélésein sürgette az olasz beruházásokat és a vegyes vállalkozásokat Magyarországon. Az IRI állami vagyonkezelővel külön megállapodás született arra nézve, hogy a magyar gazdasági vezetés jobban megismerkedjék azokkal a módszerekkel és szervezeti megoldásokkal, amelyek révén Olaszországban kiterjedt állami szektor működik mai piaci körülmények között magas hatékonysággal. A miniszterelnök hozzátette azonban, hogy a kormány a minél gyorsabb privatizáció híve, s az IRI szerepet kíván játszani a magyar vállalatok privatizálásában is.

Húsz magyar vállalatot hirdettek meg, 1 milliárd dollár értékben az Állami Vagyonügynökségen keresztül magánkézbe adásra, külföldi befektetőknek is. Az IRI Kelet-Magyarországon kockázati tőkefinanszírozást létesít infrastrukturális és vállalati beruházásokra. Felmerült olasz részvétel koncessziós formában (a még ez évben elfogadandó koncessziós törvény nyomán) autópályák építésében, a Budapest—Trieszt vasútvonal korszerűsítésében, a távközlés fejlesztésében és a világkiállítás előkészítésében.

Eredményes együttműködés alakulhat ki — hangoztatta végül a kormányfő — kulturális téren (olasz nyelvoktatás, egyetemi tanárok cseréje, segítség adatbank létesítéséhez), továbbá a helyi önkormányzatok, így Róma és Budapest között a közigazgatási gyakorlat és tapasztalat átadásával olasz részről.

***

Antall József miniszterelnök, aki Giulio Andreotti olasz miniszterelnök meghívására négy napos hivatalos látogatást tett Olaszországban, hétfőn a késő délutáni órákban visszaérkezett Budapestre. (MTI)

Igazgatóválasztások

Szoboszlón felborult
a papírforma

A múlt hét utolsó munkanapján tartotta alakuló ülését a Hajdú-Bihar Megyei Állami Építőipari Vállalat vállalati tanácsa. A testület továbbra is 37 tagú maradt, a júniusi választásokhoz képest csak egy új személyt választottak meg. A vt-ben az államot, mint tulajdonost az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium egyik munkatársa képviseli.

Az alakuló ülésen döntöttek a vezérigazgató személyéről is. Nagy többséggel — egyetlen ellenszavazat volt — 1994 decemberéig megerősítették beosztásában Vékassy Istvánt. A vt elnöke Feits Sándor maradt.

Nem kapott bizalmat az újjaválasztott vállalati tanácsból Agócs József, a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság vezérigazgatója. Mivel a testület pénteken megtartott alakuló ülésén az eddigi vezető megerősítése mellett leadott voksok aránya nem érte el a törvényben meghatározott két-harmadot, ezért a megüresedett helyet pályázat útján töltik be. Az új vezető beiktatásáig a termelési vezérigazgató-helyettes vezeti a céget.

A 25 fős testületben két dolgozó küldött helyett választottak új személyt, a vezérigazgató által delegált négy küldött egyikének helyét pedig — az alapító szaktárca képviselőjeként — a Földművelésügyi Minisztérium fősztályvezető-helyettese foglalta el. A vállalati tanács elnöki tisztét továbbra is a márciusban megválasztott Möricz László látja el.

Elnökségi ülés a Kamarában

Légüres térben is
lehetnek kapaszkodók

Meglehetősen feszített, zsúfolt őszi programot állított össze az elkövetkezendő hónapokra az Észak-alföldi Regionális Gazdasági Kamara. A jövő héten érkezik Debrecenbe az NSZK nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa, majd őt követi az osztrák, az amerikai, a japán és az angol kollégája. De nem csak külföldi, hanem hazai pénzügyi, gazdasági szakemberek — miniszterek és államtitkárok — is szerepelnek meghívottak között.

Teszik pedig mindezt azért, hogy bebizonyítsák, a Kamara igenis életképes szervezet, amely ugyanúgy fel tudja vállalni a nagyvállalatok, mint a kisvállalkozók megsegítését — tudtuk meg a tegnapi elnökségi ülésen, ahol ezzel kapcsolatban külön is hangsúlyozták: — Azt szeretnénk, ha a vállalatok és gazdálkodók első kézből kapnának olyan információkat, amelyeket azután az üzletkötésnél hasznosítani tudnak.

A kamarai szervezet átalakulóban van, most dolgozzák ki az új szolgálati rendszerüket. Egyelőre nyitott kérdés, hogy a jövőben hogyan kapcsolódjon a szolgáltatásokhoz a tagdíjrendszer, mint ahogy az is: kinek és milyen mértékű tagdíjat fizessenek a gazdálkodók. A jövőben a kamarai szervezet költségvetési politikáját is a saját lábán állás határozza majd meg, aminek viszont aligha illeszthető más üzletpolitika, mint nyitni a legszélesebb gazdálkodói rétegek felé.

Az Országgyűlés hétfői munkanapja

(Folytatás az 1. oldalról)

sa, amelyek sikeresen végrehajthatók a privatizációt. Ugyancsak egyfajta, a privatizációt segítő szervezet létrehozását sürgette Katona Béla (MSZP).

A vitában több képviselő kitért arra, miként érinti majd a privatizációs folyamat az újonnan létrejövő önkormányzatokat, illetve magát az önkormányzati tulajdont. Az SZDSZ padosraiból arra hívták fel a figyelmet: féltik, hogy a privatizációs törvény megalkotásával jelentősen csökken az önkormányzatok tulajdonosi lehetősége. Eppen ezért sürgették az önkormányzati tulajdonról szóló törvény mielőbbi kidolgozását. A Fidesz álláspontját kifejtő Kósa Lajos szintén azt emelte ki, hogy az önkormányzatokat mindenképpen szükséges bevonni a privatizációba.

Ugyancsak az ellenzék padosraiból többen javasolták, hogy a privatizációt

követő időszakra ne vonatkozzon — a jelenlegi tervezet szerinti — két éves eladási moratórium. Ezt azzal indokolták, hogy felesleges, sőt káros lenne már a privatizáció első, kezdeti lépéseinek korlátozásokat bevezetni.

A kisgazda frakció részéről hangzott el a vitában az az érvelés, hogy a privatizációs folyamat hátrányosan érinti, esetleg lehetetlenné teszi a majdani reprivatizációt. Mint Torgyán József frakcióvezető rámutatott: a privatizációs törvényt mindenképpen meg kellett volna előznie a reprivatizációnak.

A hozzászólók sorában akadt, aki kétségbe vonta a törvény szükséges voltát, mondván: a privatizáció sikeresen végbemehet törvényi szabályozás nélkül is. Többen kifogásolták vagy zavarosnak ítélték a privatizációs folyamatban az Állami Vagyonügynökségnek szánt szerepet és feladatkövetet.

Bod Péter Ákos válasza

Röviddel az ülésnap befejezte előtt kapott szót Bod Péter Ákos ipari és kereskedelmi miniszter, hogy reagáljon a vitában elhangzottakra. A miniszter előljáróban leszögezte: bár a most tárgyaló törvény fontos, a nemzetgazdaságnak csupán egy töredékét érinti. Arról, hogy szükséges-e törvényben szabályozni a privatizációt, úgy vélekedett: bár törvény nélkül is végbemehetne a privatizáció, ám a korábbi spontán privatizációs gyakorlat bebizonyította, hogy nem árt jogi garanciák megalkotása. Ugyancsak szükségesnek ítélte a tervezetben meghatározott két éves elidegenítési moratóriumot, hiszen — mint mondta — az a cél, hogy a privatizációt követően az új tulajdonosok ne adják el rögtön az adott üzletet, kiskereskedelmi egységet.

A miniszter szót arról is, hogy a törvénytervezet kapcsán több helyről gazdasági nacionalizmussal vádolták a törvényalkotókat. Ezt taglalta kifejtette: a kormány nem célja a kereskedelemről a külföldi tőkéket, de annak elsősorban a nagyobb vállalkozások és vállalatok esetében lehet szerepe. Hozzátette: a mostani privatizációs törvénnyel elsősorban a családi kisvállalkozásokat kívánják segíteni.

Ezzel véget ért az állami kiskereskedelem, a vendéglátóipar és a fogyasztási szolgáltatások vagyonának privatizálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. A tetemes mennyiségű módosító indítványra tekintettel azonban a határozathozatalt a keddi ülésnapra halasztotta a Tisztelt Ház.

A társadalmi szervezetek támogatása

A parlament utóbbi hetekben megszokott gyakorlatának megfelelően ismét félbeszakadt a soron lévő napirendi pont tárgyalása. Előzetesen senki nem jelezte hozzászólási szándékát, ennek ellenére hatan kértek és kaptak szót a nem pártként bejegyzett társadalmi szervezetek ez évi költségvetési támogatásáról szóló országgyűlési határozattervezet vitájakor. Az e szervezeteknek nyújtandó állami támogatás elosztására már az előző parlament szakbizottságának sem sikerült igazán megnyugtató megoldást találnia, s a hétfői felszólalásokból úgy tűnt: ma még nehezebb elosztani — legalább megközelítően igazságosan — a rendelkezésre álló, viszonylag csekély összeget.

Az e szervezetek költségvetési támogatásával foglalkozó ad hoc bizottság 22,4 millió forintot osztott fel 27 szervezet között. A költségvetési bizottság javaslatot tett 16 szervezet hat heti támogatását kitevő, további 26,6 millió forint elvonására, s az így felszabaduló pénzből 5 millió forintot tartalékalap képzésére.

A társadalmi szervezetek támogatására a költségvetési bizottság alapelveket is rögzített, amelyek szerint a felosztandó költségvetési keretből nem részesülhetnek a politikai pártok, a szakszervezetek és szakmai egyesületek, a helyi jellegű, az etnikai és kisebbségi, valamint a hobbi jellegű szervezetek — a legkülönbözőbb megfontolások alapján.

Mivel 18 óra után 8 perccel még több képviselő jelentkezett szólásra, az elnök, Vörös Vince a téma tárgyalását kedd délelőtre halasztotta, majd az ülést bezárta.

Az Országgyűlés délutáni plenáris ülésén részt vett és felszólalt Enrique Baron Crespo, az Európai Parlament elnöke. Ott volt Habsburg Ottó, az EP Magyarországgaal foglalkozó bizottságának elnöke. (MTI)

Budapestre érkezett az Európai Parlament elnöke

1990. szeptember 17. — A magyar Országgyűlés meghívására hétfőn Budapestre érkezett Enrique Baron Crespo, az Európai Parlament elnöke és kísérete, valamint az Európai Parlament magyar kapcsolatokkal foglalkozó delegációja, élén Habsburg Ottóval. A küldöttség részt vett az Országgyűlés hétfői plenáris ülésén. A plénum előtt beszédet mondott az Európai Parlament elnöke. Az Európai Parlament elnökét hétfőn a Parlament delegációs termében fogadta Szabad György, a magyar országgyűlés elnöke. Szabad György Enrique Baron Crespo látogatását nagy fontosságú eseménynek nevezte az ország és a parlament történetében. Magyarországi tárgyalásai azt jelzik, hogy Magyarország függetlenségének helyreállítása, demokratikus törekvései, az Európai Közösséghez való csatlakozásának szándéka komoly támogatásra talált.

Helyesbítések

Olvasóink is tapasztalhatták, hogy a Napló hétfői számában megjelent, a debreceni választókerület önkormányzati jelöltjeit ismertető felsorolásban — az informátor hibájából — több tévedés, pontatlanság is előfordul. Mivel azonban egyes kérdéseket a városi választási bizottságnak kell tisztázni a jelölésekkel kapcsolatban, a további bonyodalmak elkerülése végett az összes helyesbítést a holnapi, azaz szerdai számunkban közöljük.

Nem lesz bemutató

1990. szeptember 17. — Nem lesz bemutató és nyílt nap a Bakonyi harci helikopteres ezrednél Szentkirályszabadján — jelentette be Simon Sándor ezredes, parancsnok a hétfőn megtartott sajtótájékoztatón. Eredetileg azért hívták meg az újságírókat, hogy ismertessék a szeptember 22-ére tervezett bemutató részletes programját. A vasárnapi pápai repülő tragédia azonban oly mértékben megdöbbentette és megráztá az állomást, hogy Urbán János ezredes, a Magyar Honvédség repülőfőnöke a vezérkarral megbeszélve úgy döntött: sem a Veszprém melletti Szentkirályszabadján, sem a többi repülőterén nem tartják meg a tervezett bemutatásokat.

Az Ausztria-lottó nyereményjegyzéke

1990. szeptember 17. — A Lottóunió Kft. közlése szerint a 37. játékhéten az osztrák Lottó nyereményei az illeték levonása után a következők:
6 találatos 2 db, egyenként 5 405 817 schilling
5 plusz 1 találatos 14 db, egyenként 257 419 schilling
5 találatos 399 db, egyenként 13 548 schilling
4 találatos 21 314 db, egyenként 338 schilling
3 találatos 344 156 db, egyenként 26 schilling
A jokerszám: 2 405 938 schilling
A jokerszám egymás melletti utolsó 5 számjegye 100 ezer schilling, 4 számjegye 10 ezer schilling, 3 számjegye 1000, 2 számjegye pedig 100 schilling. (MTI)

Göncz Árpád az amerikai alkotmányünnepen

Charlottesville, 1990. szeptember 17. hétfő (MTI-tud) — Göncz Árpád köztársasági elnök hétfőn a virginiai egyetem díszvendége volt, az alkotmány 200. évfordulója alkalmából rendezett emlékév megnyitóján. Az állam politikai és kulturális vezetőinek jelenlétében köszöntötték igen szívélyesen a magas rangú magyar vendéget, akinek előadását nagy elismeréssel fogadta a közönség.

Douglas Wilder, az állam demokratapárti kormányzója (egyébként az első fekete politikus e poszton a konzervatív déli állam történetében) figyelemreméltó módon hangzott: „a mai borulások emlékezzenek csak az Egyesült Államok történetére: arra, hogy ez az ország is hosszú, rögös, kanyargós, akadályokkal teli utat tett meg a szabadság, az egyenjóság felé... Sokan elfelejtik, hogy demokráciánk alapjait nem egy nap alatt raktuk le, és szabadságunkat nem egyedül vívtuk ki, hogy Franciaországnak és másoknak nem kis szerepe volt függetlenségünk kivívásában. Sokan elfelejtik, hogy már 200 év eltelt ugyan, de még mindig tanuljuk, hogyan lehet átültetni a demokrácia elveit a gyakorlatba.” „Göncz Árpád életével oly mértékben megtestesíti a szabadság, a személyes függetlenség eszméjét, hogy azt sokan miközülünk fel sem tudjuk fogni” — mondotta végül Douglas Wilder, a magyar elnök életútját méltatva.

Az elnök ezután találkozott az egyetem diákaival, válaszolt a magyarországi helyzettel kapcsolatos kérdéseikre.

Befejezte munkáját a szovjet csapatkivonásról tárgyaló szovjet—magyar szakértői bizottság

1990. szeptember 17. — A HM Sajtófőosztályának tájékoztatása szerint a hétvégén befejezte munkáját a mintegy 100 tagú, szovjet—magyar szakértőkből álló bizottság, amely a szovjet csapatkivonással összefüggő jogi, kereskedelmi, pénzügyi-valoritási, környezetvédelmi kérdéseket, illetve az ingatlanok átadásával és átvételével kapcsolatos módszereket vitatta meg. Ot szakbizottságban összegezték a két fél között fennálló problémákat, amelyek többsége az ingatlanok átadásának, illetve átvételének rendjével, valamint környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatosak.

Az egy héttig tartó — tárgyszerű légkörben folyó — megbeszéléseken a szovjet delegációt Jurij Grisin admirális, a külgazdasági miniszter első helyettese, a magyar szakértőket Karácsony Imre vezérőrnagy, kormány megbízott-helyettes vezette. A tárgyalássorozat lezáró szakértői munkajegyzőkönyvvel előkészítették a szeptember 24-én kezdődő, e tárgykörben folytatódó magasabb szintű találkozót, amelyeken szovjet részről várhatóan Konsztantyin Katusev, a Szovjetunió kül-gazdasági miniszterere képviseli hazája érdekeit. (MTI)

Kormányküldöttség

1990. szeptember 17. — Két nap múlva, szeptember 18. és 23. között tartják a nemzetközi tanácskozásukat az Európa Tanács országainak ifjúsági miniszterei. Az esemény annak ellenére, hogy hazánk nem tagja még a testületnek, első alkalommal teljes jogú tagként vehet részt a Kiss Gyula tárca nélküli miniszter vezette magyar küldöttség is.

Kiss Gyula — aki az úgynevezett kárpótlási ügyek mellett az ifjúsági érdekek képviselője is a kormányzatban — sajtótájékoztatón elmondta, hogy olyan fontos kérdésekről esik majd szó a tanácskozáson, amelyek bekapcsolódásunkat érintik az európai vérkeringésbe.

A résztvevő 27 ország képviselője azt is vizsgálni kívánja majd, hogyan lehetne lebontani a közép-európai térség országainak „körönkivüliségét”. Emellett várhatóan az ifjúsági együttműködés pénzügyi kérdéseivel is foglalkoznak. (MTI)

Szanálás

1990. szeptember 17. — A pénzügyminiszter elrendelte a vertikumot alkotó Ikarus Karosszéria- és Járműgyár, valamint a Csepel Autógyár együttes, állami szanálását — jelentette be hétfőn Budapestten tartott sajtótájékoztatóján Rédei László, a Szanáció Szervezet igazgatója.

ÖBÖL

Esti összefoglaló

London/Bonn/Párizs, 1990. szeptember 17. hétfő (Reuter/dpa) — Nagy-Britannia kiutasít három iraki katonai attasét — jelentette be hétfőn Douglas Hurd brit külügyminiszter a brit BBC rádió- és televízióállomásnak adott nyilatkozatában. Ezt a lépést a brit kormány válasznak szánja arra, hogy iraki katonák pénteken Kuvaitban behatoltak nyugati államok nagykövetségi épületeibe.

Az Európai Közösségek tagállamai aznap állapodtak meg, hogy valamennyien ilyen lépést tesznek Irak ellen.

Újabb nyugatnémet állampolgárt hurcoltak el Kuvaitból Irakba — közölte hétfőn Bonnbán Jürgen Chrobog nyugatnémet külügyí szövívő. Ezzel 44-re nőtt az iraki stratégiai pon-

tokon „élő pajzsként” felhasznált nyugatnémetek száma.

A bagdadi kormány elengedett négy idős francia állampolgárt — három férfit és egy nőt — egy Bagdad környéki lőszergyárból, ahol őket is „élő pajzsként” használták fel — közölte hétfőn egy francia külügyi szóvivő. A négy franciát vasárnap Bagdadba vitték. Állítólag még hétfőn távozhatnak Irakból. Becslések szerint további 340 francia állampolgár van Irakban és Kuvaitban, közülük hatvanat hurcoltak stratégiai létesítményekbe.

Az iraki katonai hatóságok hétfőn már jelentősen korlátozták a kuvaitiak kikerülését. Az előző napon a kuvaitiak tömegesen menekülhettek bekebelezett hazájukból Szaúd-Arábiába. Szemtanúk beszámolója sze-

rint a határállomásokat őrző iraki katonák hétfőn a nőket, a gyermekeket és az idős férfiakat hajlandóak voltak kiengedni, de már visszaküldték a 17 és 45 év közötti férfiakat.

Az iraki hatóságok nem indokolták a korlátozást. Vasárnap még úgy tűnt, hogy egyenesen ösztönzik a kuvaitiak távozását. Szombat estétől vasárnap estig mintegy hatezer kuvaitit engedtek ki a bekebelezett országból, hétfőn viszont már csak mintegy 50 kuvaiti rendszámú gépkocsi gördülhetett át a határon.

Az átjutókra egyébként a szaúdi oldalon is hosszadalmas tortúra várt. A szaúdi hatóságok ugyanis alaposan kikérdezték őket, ellenőrizték személyazonosságukat, nehogy iraki terroristák vegyülhessenek a menekülők közé.

diál

1990. szeptember 17. szellemében... háborodva... Érdekképviselő... kormányzati... minisztérium... lent meg. Az... ciális helyzet... jelölte meg... konkrét intéz... Mivel véle... diákszociális... lemenyt félre... leős képviselő... kiadásában... gadni egy h... megállapított... számunkra e... sztrájkra szö... hallgatóját.

Debrecen,

Kész

Megkezdő... előkészítése... igazolványok... jelenleginél... nyabbak, r... oldalasak les... szetesen má... szerepel a... közölte az N... sére Széll An... az ORFK ren... vezetője. Az új igaz... most megjel... niszteri rend... 1991. április... továbbra is 3... ték ellenében... lyi igazolván... tüntetni a tu... di és utónev... a nőknél — a... után viselt ne... szerepel majd... donos szüle

Fidesz. A d... egyéni jelöltjei... tőkörzet: Kósz... tész, 7. Virág L... 12. Kiss István... Lőrincz László... Pankotai László... tanár. 21. Csap... nalka muzeológ... Zolt színész, 2... egyetemi adjun... A debreceni... pártlistája: 1... középiskolai... András főiskol... Virág László eg... Györfi Éva övo... Kiss Csilla egye... Gyarmathy Istv... dó, 8. Bozsó Zs... 9. Gellén Józ... adjunktus, 10... építész, 11. Kis... 12. Lőrincz Lás... Kőrösi Zoltán... Kovács Gáborn... Hety Péter veg... né Tábori Haj... gus, 17. Balázs... hallgató, 18. V... bert.

Nyugdíjasok... önkormányzati... pártlistán az a... indítják: 1. Cs... Kornélia jogász... Károly tanár, 3... műszaki felügy

Debreceni diákönkormányzatok felhívása

1990. szeptember 17., hétfő — A debreceni universitas szellemében fellépő diákönkormányzatok képviselői felhívóként állapítják meg, hogy az Országos Felsőoktatási Érdekképviseleti Szövetséghez (OFÉSZ) csatlakozott önkormányzatok képviselőinek szeptember 15-i ülésén a minisztérium nem megfelelően felkészült képviselője jelent meg. Az OFÉSZ szeptember 4-i — a romló diák-szociális helyzettel kapcsolatos — állásfoglalásában ezt a napot jelölte meg határidőként, ameddig várta a minisztérium konkrét intézkedését.

Mivel véleményünk szerint érdemi lépés nem történt a diák-szociális helyzet javítása terén, ugyanakkor a közvéleményt felretájékoztatták, felszólítjuk a minisztérium felelős képviselőjét, hogy szerda estig (a tévéhíradó első kiadásában) jelezze, hajlandó-e tárgyalási alapként elfogadni egy hallgatóra jutó normatíváként a hivatalosan megállapított létminimumot. Amennyiben semmilyen, számunkra elfogadható javaslatot nem kapunk, országos sztrájkra szólítjuk fel az összes felsőoktatási intézmény hallgatóját.

Debrecen, 1990. szeptember 17.

A Kossuth Lajos Tudományegyetem,
az Orvostudományi Egyetem,
az Ybl Miklós Építőipari Műszaki
Főiskola területi egysége,
a Kölcsy Ferenc Tanítóképző Főiskola
diákönkormányzatai
(OS)

Készül az új személyi igazolvány

Megkezdődött a nyomdai előkészítése az új személyi igazolványoknak, amelyek a jelenleginél jóval vékonyabbak, mindössze 12 oldalasak lesznek, s természetesen már az új címer szerepel a borítójukon — közölte az MTI érdeklődésére Széll András alezredes, az ORFK rendészeti osztály-vezetője.

Az új igazolványokat egy most megjelent belügyminiszeri rendelet értelmében 1991. április 1-jétől adják ki, továbbra is 30 forintos illeték ellenében. Az új személyi igazolványban fel kell tüntetni a tulajdonos család- és utónevét, valamint — a nőknél — a házasságkötés után viselt nevet. Ezenkívül szerepel majd benne a tulajdonos születési helye, a

személyi száma, anyjának leánykori, családi és utóneve, magyar állampolgársága, illetve az állandó és ideiglenes lakcíme.

Újdonság lesz azonban, hogy az új személyi igazolványban már nem lesz anyakönyvi rész, szakképzettség-re vonatkozó bejegyzés, valamint a munkahely változtatások és a katonai bejegyzések sem szerepelnek benne.

A jövő év márciusának végéig még a jelenlegi személyi igazolványokat adják ki, ám 1991. április 1-jét követően nem tekinthetők hitelesnek az előbb említett, az új igazolványban már megszűnő rovatokba történt bejegyzések. Egyébként a régi személyi igazolványok továbbra is érvényesek maradnak. (MTI)

PÁRTHÍREK

Fidesz. A debreceni csoport egyéni jelöltjei: 2. számú választókerület: Kószeghy Attila építész, 7. Virág László művezető, 12. Kiss István ügyvéd, 13. Lőrincz László ügyvéd, 16. Pankotai László középiskolai tanár, 21. Csapóné Tábora Hajnalka muzeológus, 25. Dánielfy Zoltán színművész, 29. Gellén József egyetemi adjunktus.

A debreceni csoportjának pártlistája: 1. Pankotai László középiskolai tanár, 2. Sásdi András főiskolai hallgató, 3. Virág László egyetemi hallgató, 4. Dánielfy Zoltán színművész, 5. Györfi Éva övodapedagógus, 6. Kiss Csilla egyetemi hallgató, 7. Gyarmathy István természetvédő, 8. Bozsó Zoltán nyelvtanár, 9. Gellén József egyetemi adjunktus, 10. Kószeghy Attila építész, 11. Kiss István ügyvéd, 12. Lőrincz László ügyvéd, 13. Kőrösi Zoltán operatőr, 14. Kovács Gáborné népművelő, 15. Héty Péter vegyész, 16. Csapóné Tábora Hajnalka muzeológus, 17. Balázs Gyula egyetemi hallgató, 18. Vásárhelyi Norbert.

Nyugdíjasok Pártja. A helyi önkormányzati választásokon a pártlistán az alábbi jelöltek indítják: 1. Csekéné Kelemen Kornélia jogász, tanár, 2. Oros Károly tanár, 3. Csehi Ferenc műszaki felügyelő, 4. Forgács

Józsefné tanár, 5. Tusz Antal közgazdász, 6. Agócsné Bácsi Vilma közgazdász.

Felhívják a figyelmet arra, hogy a 20. számú választókerületben (Libakert) a Nyugdíjasok Pártja választói gyűlést tart szeptember 21-én délután 4 órakor Debrecenben, az Új Élet Parki Általános Iskolában.

MSZP. A Debrecen városi szervezet szeptember 20-án délután négy órakor Sajtónyilvánosság és politika — 1990 címmel regionális szakmai fórumot rendez a Szocialista Párt Perényi utca 1. szám alatti székházában. Vitaindítót tartanak: Vitányi Iván professzor, az MSZP országos választmányának elnöke, Feledi Péter, a MUOSZ Etikai Bizottságának elnöke, Eötvös Pál, a Népszabadság elnök főszerkesztője. A fórumra a régióban működő írott és elektronikus sajtószervezetek műhelyeit hívták meg.

MSZP. A Szocialista Párt által támogatott önkormányzati képviselőjelöltek közül a 11-es, 12-es, 13-as, 14-es, 15-ös, 16-os, 17-es, 18-as, 19-es és 20-as választókerületben indulók ismeretik programjukat a párt e területeken élő tagjaival szeptember 18-án 17 órától a Perényi u. 1. szám alatti párt házban.

A Regős: Mensáros László

A 125. évadját ünneplő Csokonai Színház pénteken este díszelőadással emlékezett a színház mór stílusú épületének átadására. Az ünnepélyes alkalmából Bartók Béla A kékszakállú herceg vára című operáját és A csodálatos mandarin című táncjátékát mutatták be. Az opera Regős szerepét Mensáros László Kossuth-díjas kiváló művész, a társulat egykori tagja játszotta. E szerepben a kiváló művészt még ma, kedden este is láthatja a debreceni közönség, később Kincses Károly veszi át szerepét. (Fotó: Nagy Gábor)

A Honestus tisztességét jelent Református utazási iroda nyílt

Tudomásul kell vennünk, környezetünk, az emberek, az intézmények egyre inkább vállalkozó jellegűvé válnak. Mi sem igazolja ezt jobban, mint hogy tegnap délelőtt Debrecenben megalakult a Honestus Református Utazási és Szolgáltató Kft. Az egymillió 200 ezer forintos alapítókét összeadó alapítók: a Tiszántúli Református Egyházkerület, a Re-

formátus Kollégium, a Berekfürdői Megbékélés Háza, a Hajdú Tourist Idegenforgalmi Hivatal és Mosolygó Miklósné debreceni lakos.

A szerződés aláírását megelőző tájékoztatón dr. Kocsis Elemér, a Tiszántúli Egyházkerület püspöke, a Református Egyház zsinatának lelkes elnöke elmondta, vállalkozásukat az idén megszületett vállásszabadságról szóló törvény teszi lehetővé. Ami pedig szükségessé teszi az, hogy az egyházzal szembeni elvárások egyre nagyobb, s teljesítésükhöz nagyobb anyagi bevételre van szükségük. Ez persze nem jelenti azt, hogy a pénzszerzés az elsődleges, hiszen, mint elmondták, főként a református műemlékek és értékek megismertetésére törekednek. Ugyanakkor szükségessé teszi vállalkozásukat az is, hogy 1991. június 20. és 24. között rendezik meg a II. Magyar Református Világutazást, amelyre több mint 40 országból várnak vendégeket, s természetesen a programszervezésből nagy részt vállal a Honestus Kft. is.

Feladatként tűzték ki továbbá a külföldi magyarokkal való kapcsolattartást, a helyi gyógyászati adottságok kiaknázását, de az sem utolsó szempont, hogy a Református Teológiai Akadémián több idegen nyelvet jól beszélő hallgatót tanul, akik hamarosan elvégzik a szükséges tanfolyamot, s így tudásukat idegenvezetőként is hasznosíthatják.

Az utazási iroda egyelőre a Református Kollégiumban működik, s kezdetben csak utaztatással, s azon belül is elsősorban a fogadóturizmussal foglalkoznak; a későbbiekben viszont áttérnek a külföldi utaztatásokra is.

Heti kommentátorunk:

CSONTOS JÁNOS

Fekete éj borul ránk?

Kaposvárort újabban mindig történik valami. Még el sem csitultak a helyi koalícióválasztás előtti, poszt-oszkodásai által kellett botrány hullámai, máris itt az újabb skandallum: a város kellős közepén szabályos hadviselést folytatnak az arabok a cigányok ellen. A Pesti Hírlap józan ésszel szinte feldolgozhatatlan riportban számolt be a történekről, s az ebben foglaltak nem tekinthetők szűken vett somogyi ügynek, Kaposvár ugyanis általában közelében van az áhitott Nyugat-Európa-hoz, mint például Debrecen.

A nézeteltérések eredete valamilyen vendéglátóipari affér, amely hamar „nemzetközi” csatározássá izmosodott. Fejbe vertek egy arab diákot, aki megszurta cigány támadóját. A bosszút fejszével, botokkal, vasrudakkal fölfegyverkezett cigány szabadcsapat vitte végbe, melyre válaszként az arabok a fővárosból hívtak segítséget. A késekkel, gázsprayekkel, emberölésre alkalmasan átalakított riasztópisztolyokkal és Molotov-koktélokkal (!) felszerelt kommandó már közvetlenül a cigánynegyed közelében tette ártalmatlanná a „fülest” kapott rendőrség. Az utcáról leégését, a sorozatos gázrobbanásokat sikerült tehát megakadályozni, az önbíráskodó diákokat talán kiutasítják, a cigány hangadókat talán megfeddik, a dolog fölött azonban nem lehet napirendre térni.

„Nem vagyunk tanult emberek, azt viszont tudjuk, hogy az ide vezető utat a rendőrök, újságírók, politikusok irányították. Mindenesetre mi az életünkkel fizetünk, ha kell, megmutatjuk ezeknek az olaj-égygyvergyáras csemetéknek... Pedig nem tudom, miért támadtak meg minket, hisz' régebben a cigánylányt testvéremnek, arab leánykának szólították” — mondja a szóvivő cigányasszony a riporternak. Elvárja az árnyalt képalakítást a helyi cigányságról, ám ez nem zavarja abban, hogy egyöntetűen „arab terroristáknak” minősítse az ellentábor. A többségében palesztin külföldiek ellenben jogosnak tartják a hadüzenetet, megszokták, hogy össze kell tartaniuk, és a történelem valóban leszoktatta őket — noha javarészt értelmiségiek — a hatóságokba, a törvényességbe vetett bizalomról. Az viszont egyenesen nevetésges, hogy az indulatok elszabadításával, a villongások szításával is az örök bűnbak sajtót vádolják.

A rendőrállam felszámolásával helyét egyelőre nemigen találó rendőrség a kaposváriak szerint az arabok és cigányok magánügyének tekintette a vendéttá mindaddig, amíg az arab beszéd jellegzetes képes üzenetét, amelyet a cigányoknak címeztek, el nem csípték: „Fekete éj borul ránk...” A magyar lakosság, ha lehet, még passzívabb, de fél, és erős kezét áhít. A távoli kibic pedig szorong, hogy ebben az országban követhetetlenül válik a párizsi modell, ahol a honosodó bevándorlók nem lezüllesztik, de gazdagítják a francia kultúrát és mindennapokat. Félő, hogy a kaposvárihoz hasonló leszámolások fölerősítik a lappangó idegengyűlöletet, s az antiszemizmustól is veszedelmesebb cigányellenességet. Lehet-e ez azért is, mert rengetek szó esik a kisebbségek jogairól, de mindeközben veszelybe kerül a többség alapvető emberi joga is a békés, botoktól és Molotov-koktéloktól mentes létezéshez. Ha bekövetkeznék az a csoda, hogy a háborúzó felek is így gondolnák, a nyilatkozó cigányasszonnyal együtt alighanem a békés lakosság, a nyugalomát visszanyert „maradék” ország is „leterdepelne, s áldaná Jézus szerelmetes szívét”.

MTI: 17 pályázó

1990. szeptember 17., hétfő — Tizenheten pályáznak a Magyar Távirati Iroda három vezetői posztjára — közölte a távirati iroda kérelmezője Kodala László, a Miniszterelnöki Hivatal személyzeti főosztályvezetője, azt követően, hogy lezárult a pályázati határidő az MTI vezérigazgatói, első vezérigazgató-helyettesi és vezérigazgató-helyettesi állásaira. A vezérigazgatói állásra 12-en aspirálnak. Közülük öten az első helyettesi posztot is megpályázták. A vezérigazgató-helyettesi állásra szintén öt jelentkező van.

A Miniszterelnöki Hivatal a napokban nevezi ki a tagjait annak a bíráló bizottságnak, amely javaslatot tesz a három vezető személyére. Az MTI leendő vezérigazgatóját előbb az illetékes parlamenti bizottság hallgatja meg, majd a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. Erre várhatóan október első felében kerül sor. (MTI)

KORHATÁR NÉLKÜL!

Támogató tagok jelentkezését várjuk levélben vagy személyesen a 4032, Debrecen, Poroszlay u. 97. címre. Telefon: 14-721.

A FIATAL DEMOKRÁCIÁNAK SZÜKSÉGE VAN

MINDEN KOROSZTÁLYRA!

FIDESZ támogató tagok köre.

FIDESZ

Zsinór a nyakon

AVAGY TÉNYRIPORT EGY VÁLLALATI TANÁCS ÚJJÁVÁLASZTÁSÁRÓL

— Egyrészt bejött a gyárba a tudtom nélkül... itt van hét óra óta... — arrogáns, számonkérő Tolvaj Sándor gyáregységvezető hangja. Akaratom ellenére elkezdtem magyarázkodni.

— Nézzé, tegnap itt jártam Hajdúböszörményben, és meghallottam ezt az ügyet. Nem, nem jelentkeztem be. Gondoltam, úgyszólván azokhoz, akik hívtak, és megkérdem önt is. Ha hajlandó nyilatkozni, megteszi — ha nem, megtagadja a választást.

Igy fogadott a Szalag- és Zsinórgyár hajdúböszörményi gyáregységének vezetője; azok pedig akinek megígértem, hogy kora reggel már itt leszek, nyilatkozatot adtak át. Ezt:

„Mi alulírottak, a Szalag- és Zsinórgyár hajdúböszörményi gyáregység vállalati tanácsába ajánlott jelöltjei — egy fő kivételével — úgy döntöttünk, hogy a gyáregység törvényszerű eljárása, a szakszervezeti vezetők ebbeli segédkezése és a választási előkészületeknél elküldött durva, antidemokratikus eljárások miatt — az ügy kivizsgálásáig — felfüggesztjük a jelöltség elfogadását, és így bojkottáljuk a választást.

Megengedhetetlennek tartjuk, hogy a múlt emlékeit előidézve bizonyos vezetők erőszakos beavatkozással akarják befolyásolni azt a választást, mely a dolgozói képviselőket kivánja megválasztani a vállalati irányításban (ha még ideiglenesen is).

Azért tevékenykedünk, hogy ne az atyáskodó és mára gorombává váló vezető mondja meg azt, hogy mi jó a dolgozónak, hanem maga az érintett. Elítéljük azt a törekvést, mely arra irányul, hogy a dolgozókat megossza, megfélemlítse, és a demokrácia intézményeit lejárassa. Nem a szakmailag indokolt érveket utasítjuk el, hanem az olyan vezetői gyakorlatot, amely a helyi gyáregységet elsorvasztja.

Nem tudunk együttműködni olyan vezetőkkel, akik az informáltságukat, iskolázottságukat és vezetői hatalmukat arra akarják felhasználni, hogy elvessék a gyáregységet eltiporva — a maguk börtét mentésük. Az az álláspontunk, hogy a kiváltságuk elvesztése miatt aggódókat erkölcsileg, de gyakorlatilag is másképp kell megítélni, mint azokat a dolgozókat, akik vétenélül és szótlánul dolgoztak, és ma aggódnak a munkahelyük elvesztéséért.”

Gorzás Attila, Szilágyi Györgyné,
Kocsis Sándorné, Lovas Sándor,
Makai Zsigmond, Gorzásné Kiss Erzsébet,
Kőrösi Fehér Jánosné

Előzmények

Amint látszik, a Szalag- és Zsinórgyár hajdúböszörményi gyáregységében igencsak megromlott a viszony a gazdasági szakszervezeti vezetők és a dolgozók között.

A gyáregység dolgozóinak több mint 70 százaléka 1990. február 14-én szándéknyilatkozatot írt alá, melynek lényege, hogy a gyáregység dolgozóit aggodalommal tölti el az elbocsátottak számának növekedése, és felszólítják a szakszervezetet, hogy gyakoroljon igazi érdekképviseletet.

„Nem igaz, hogy nem lehet semmit tenni — fogalmaz a nyilatkozat —, ezt azok állítják, akiknek biztos az állásuk; és ez azért biztos, mert a gyengébbekkel, a kiszolgáltatottakkal el tudják hitetni, hogy minden reménytelen. Alattomos dolgoknak tartjuk azt az érvelést, mely a változtatni akarókat azzal igyekezik leszerelni, hogy örüljenek, hiszen nem őket küldték el.”

A dolgozók többek között azt követelik, hogy a foglalkoztatási gondokat a gazdasági ésszerűségnek megfelelően a budapesti gyáregységekből átadott munkával oldják meg. Ugyanakkor a sok éve ígérgetett — gyáregységek közötti — bérkülönbségeket is korrigálják.

A szándéknyilatkozat ellenére minden maradt a régiben. Tovább folytatódott a munkások elbocsátása.

Júniusban a böszörményi gyáregységben is újjáavasztották a vállalati tanács tagjait. A Szalag- és Zsinórgyárnak hét gyáregysége van — kettő vidéken, Debrecenben és Hajdúböszörményben, a többi Budapesten — ahonnan létszámáronosan választhatnak a dolgozók közül tagokat a vállalati tanácsba. Gorzás Attila, a böszörményi gyáregység művezetője előbb nem vállalta a jelölést. Később azonban mégiscsak beadta a derekát. Hogy miért? A szakszervezethez eljuttatott feljegyzésében ezt így indokolja:

„Azért, mert e választással továbbra is a problémákra érzéketlen, a konfliktusokat fel nem vállaló tagok kerülhetnek a testületbe, és ezzel nagymértékű kiszolgáltatottságunk tovább mélyülhet. Úgy gondolom, hogy amennyiben egy hozzáértő és harcos böszörményi csapatba engem is beválasztan-

ságot, amely a szakszervezettel szemben is jelentkezett — mondja Vigvári Attila —, így aztán azt gondoltam, bevonom a szakszervezeti bizottság tagjait és a bizalmiakat is, s velük együtt végessük el a jelölést. De akkor Gorzás Attila közbeszólt, és azt mondta: jobb lenne, ha jelölőbizottságot választanánk, és nem a szakszervezetet látna el ezt a feladatot. Ebből vita keletkezett, aztán beláttam, hogy igaza van. Így aztán minden üzemrészen létszámáronosan választottak tagokat a jelölőbizottságba.

A probléma akkor kezdődött, amikor a kilenc tagú jelölőbizottság előterjesztette javaslatát, s azt nem a maguk közül megválasztott elnök összesítette — nem választottak elnököt — hanem az szb-titkár, aki az szb elnökének segédletével átvette a jelölőbizottság irányítását. Statisztikusnak összegezték a gyáregységek különböző területeiről befutó ajánlásokat.

Idézet a vállalati tanácsba ajánlottak feljegyzéséből: „Ezt követően ezzel a listával — mint azt utólag elmondta — az szb-titkár bement a gyáregységvezetőhöz azzal a indokkal, hogy nézze meg, nincs-e a jelöltek között olyan személy, aki jogerős fegyelmei büntetés alatt áll. A gyáregységvezető közölte, hogy Péter Ervin segédgépmester ellen folyamatban van ilyen fegyelmi büntetés. A nevezett délutáni műszakban dolgozott, a gyáregység 14 óra-
kor magához hívatta, és a kezébe adta a felmondólevelet. E levél azt tartalmazta, hogy kevés a munka a gyárban, s ezért azonnali hatállyal elbocsátja. A felmondás valódi oka azonban az volt, hogy a dolgozó esetleges vállalati tag-

sága meghiúsuljon. Az esethez tudni kell, hogy Péter Ervinnek évekkel ezelőtt konfliktusa volt a gyáregységével. Az ügykötő bírósági tárgyalás lett, amit a dolgozó nyert meg.”

Közzjáték

— Mikor mondott ön fel Péter Ervinnek? — kérdezem Tolvaj Sándor gyáregységvezetőt.

— Múlt hét pénteken.

— Tehát szeptember 7-én. Ugyanazon a napon, amikor megtudta, hogy őt a vállalati tanácsba ajánlják. Azt gondolom, ezt azért mégis meg kellene indokolnia.

— Létszámleépítésre került sor a gyárban, és ebbe Péter Ervin is belekerült. Nem most, már korábban.

— Hogy történt ez a fegyelmi ügy?

— Nem tudom, érdemes-e erről beszélni. Arról van szó, hogy amikor létszámot építünk le, elsősorban azokat bocsátjuk el, akiknek a munkafegyelmével gond van. Péter Ervin az egyik műszak vezetője volt, és munkatársaival kártyázott munkaidőben.

— Nekem azt mondta, hogy amikor ez ügyben behívták őket, sikerült önt meggyőzni arról, hogy nem kártyáztak: igaz, volt egy pakli kártya az asztalon.

— Nem győztek meg. Nem tudom, volt-e már olyan helyzetben, hogy embereket kell elküldenie... Péter Ervin elírta itt magát, hogy 60 ezer forint állami kölcsöne van, amit ilyen esetben rögtön vissza kell fizetni és kamatoztatni... — Tehát megszánta?

— Meg. De most már bánom.

— Úgy tudom, volt másik eset is; egy újabb létszámleépítés során két munkatársával együtt Péter Ervint is el akarta bocsátani. De mivel jó szakember, Szilágyiné, a munkahelyi felettese arra kérte őt, hadd maradjon. Maradhatott, de ő kijelentette, akkor a fegyelmit le kell folytatni ellene. Ez mégsem történt meg, hanem amikor a vállalati tanácsba ajánlását megtudta, akkor küldte el a vállalattól. Be kell látnia, hogy ez a lépése mindenképpen kiváltható a dolgozóknak olyan érzést, hogy azért távolította el, nehogy bekerüljön a vállalati tanácsba.

— Nem látom be, nem ilyen nagy Péter Ervin ázsója. Voltak itt már más ügyei is.

Színe és fonákja

Péter Ervin erről a következőket mondta.

— Amikor két munkatársamat elbocsátották, engem az irodába kértett a gyáregység vezetője, hogy fegyelmit indít ellenem abban a bizonyos kártyázási ügyben. Hiába mondtam, hogy ez az egész ügy manipulált, egyrészt nem bizonyítható, másrészt jogszabályba ütközik. Nem akartam, hogy most is bírósági úton kelljen bizonyítani igazamat. A fegyelmi-meghallgatás után addig jutottunk, hogy Tolvaj Sándor gyáregység felvázolta az ellenem indított fegyelmi okait. Én tiltakoztam ez ellen, s azt akartam, írják bele a jegyzőkönyvbe, hogy jobb lenne, ha ilyen koncepciók perre helyett a gazdasági és környezetvédelmi visszaéléseket vizsgálják ki a gyáregységben.

Az önrendelkezés jegyében

Javaslat alföldi városok együttműködésére

Szeptember 13-án Város és önkormányzat címmel regionális tanácskozást és választási gyűlést rendezett Jászberényben a Magyar Demokrata Fórum városi szervezete. Bevezető előadást tartott és az alábbi közös javaslatot előterjesztette az érintett testületek megbízásából Székelyhidi Ágoston, az MDF Hajdú-Bihar megyei Egyesítő Tanácsának tagja. A javaslatot, amelyet a küldötték elfogadtak, az alábbiakban ismertetjük:

Két szomszéd megye két város csoportjának Magyar Demokrata Fórum-szervezetei javaslattal fordulnak településeik választópolgáraihoz és leendő önkormányzataihoz. Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megye a Magyar Alföld természetesen összetartozó középső részének számít. Ezen belül Hajdúböszörmény, Hajdúdorog, Hajdúnánás és Jászapati, Jászárokszállás, Jászberény olyan két mezőváros csoportot alkot, amely a sajátos hagyományú és arculatú alföldi kisvárosok vonásait testesíti meg. Bizonyosnak látszik, hogy ezeknek a kisvárosoknak — és a hozzájuk hasonlóknak — a gyökeres rendszerváltozás után a fejlődés új és kockázatos útjait kell keresniük. Önrendelkezésük szabadságát nem vonatkoztathatják el önfenntartásuk kényszerétől.

Kisebbségi mértékben fogyatékos gazdasági és egyéb adottságaik, örökölt terheik, az átmenet belső és külső zavarai azonban éppen az alapok lerakásának szakaszában fogják korlátozni a cselekvőképességet. Ez a helyzet indokolja, hogy kisvárosaink új fejlesztési forrásokat és eszközöket kutassanak fel, minél gyorsabban és minél hosszabb időre. Sok érv igazolja például, hogy a három hajdúváros és a három jászvárosi mezőváros környezete pilléreként beépíthető lenne abba a kulturális és természeti turisztikai útvonalba, amely a Duna-Tisza köze szűkebb alföldi tájegy-

ségét öleli át, más jeles kisvárosok: Balmazújváros, Hajdúszoboszló, Karcag, Kisújszállás, Mezőkövesd, Nádudvar érintésével. Ha ezt a tervet figyelembe vesszük az 1995-ös világiállítás előkészítésénél is, akkor a szerényen induló együttműködés sokoldalúan és tartósan kibővíülhetne.

Szerény együttműködés szerény példája ez. De magába foglalja a fokozatos kiteljesedési lehetőséget. Ebben az irányba érdemes haladni. Olyan együttműködés keretét javasoljuk ezzel városaink választópolgárainak és leendő önkormányzatainak, amely később szolgálhatja az anyagi és szellemi gyarapodást is, az új fejlesztési módok és eszközök tökéletesítését is, a kisvárosi szerep betöltésének mind magasabb szintjéig. Nem feledvén, hogy kisvárosaink az ország mostohább sorsú felén kell megtalálniuk boldogulásukat. Talán majd a többi kisváros, az alföldi kisvárosok szövetségévé is tálulhat ez az együttműködés.

Magyarazattal tartozunk végül arra, hogy közös javaslatunkat miért most és így tesszük meg. Szándékunk szerint a Magyar Demokrata Fórum azon egyik legfőbb törekvését váltjuk gyakorlattá, hogy politikájával a helyi közözségek és a természetes térségek fejlődését segítse. Ez azt is jelenti, hogy a politikai munkának ezekben a napokban, a helyhatósági választások idején az egyes települések, településcsoportok jövőjének megtervezésére kell torkollnia. Mindez olyanformán is elérhető, hogy a választópolgárokhoz és a bizalmukból irányító leendő önkormányzatokhoz fordulunk. Övék lesz a mérlegelés, az elfogadás, a megvalósítás joga és felelőssége.

Leszögezzük tehát, hogy itt nem párt-szervezetek belterjes és elkülönülő kapcsolatáról van szó, hanem egy adott alkalomhoz kötődő és széles érdekű közös javaslatról. Nem többre, igaz, nem is kevesebbre vállalkoztunk.

Idézet a vállalati tanácsba ajánlottak feljegyzéséből:

„Péter Ervin elbocsátásának híre futótűzként terjedt el a dolgozók között, s a vállalati tanácsban jelöltek valamennyiben tudomást szereztek róla. Szeptember 10-én a jelölőbizottság és a létszámleépítés ajánlását kapott dolgozók közös ülést tartottak. Itt kérdezték meg az szb-titkárt, miért bocsátották el Péter Ervint. Hiszen nincs ellen hatályos fegyelmi határozat. Az szb-titkár meghívta az ülése-re a gyáregységvezetőt, aki 22 ember jelenlétében az alábbiakat mondta: Péter Ervin fegyelmi alatt áll. Tapogassák már meg a fegyűket azok a dolgozók, akik olyan embert javasolnak a vállalati tagságra, aki munka közben kártyázik, és állítólag iszik is. Ezen az ülésen egy jelölt az kérte, ismertessék azt, hogy egy-egy személy hány ajánlással rendelkezik. Ennek közlését az szb-titkár kategorikusan megtagadta.” (Vigvári Attila később azt nyilatkozta, hogy nem akarta befolyásolni ezzel a dolgozókat.)

A jelölőgyűlésre, amelyen a vállalati tanács négy tagját kellett volna megválasztani, szeptember 12-én került volna sor. A gyűlésen 119-en voltak jelen, s nem a napi létszámot — tehát nem kihagyva a táppénzen lévőket vagy szabadságon tartózkodókat — véve alapul, a szakszervezeti titkár a gazdaságvezető tanácsára úgy döntött, hogy nincs meg a kétharmados többség, és nem tartotta meg a gyűlést. Ezután Vigvári Attila bejelentette, hogy lemond szakszervezeti titkári tisztségéről, de nem hajlandó egyetlen kérdésre sem válaszolni, vitába szállni ezzel kapcsolatban.

Ugyanakkor bejelentette, hogy tekintettel az idő rövidségére, kiscsoportonként és műszakonként másnap végzik a vállalati tanács tagjainak jelölését. Ezt még aznap és másnap le is folytatták a szakszervezeti bizottság elnökével ketten. Ezekben a kiscsoportos ülésekben azonban a nyolc jelölt közül hét nem volt jelen, nem hívták meg őket. Szeptember 13-án délelőtt aztán hivatalosan megjelentek egy ilyen ülésen, s közölték, hogy e törvényszerű és antidemokratikus módszer láttán felfüggesztik jelöltségüket mindaddig, míg az ügyeket törvényességi felügyelet nem vizsgálja ki.

Ugyanezen a napon a déli órákban egyenként hívták a vállalati tanácsba ajánlott személyeket a szakszervezeti irodába. Igennel vagy nemmel kellett válaszolniuk arra a kérdésre, vállalják-e az ajánlat. Nyilatkozatukat, melyet cikünk elején közöltünk, hamatosan eljuttatták hozzám.

Csak a munka nem

Amikor kiléptem a gyáregység kapuján, a portás bácsi szemében megláttam, nagy bajba keveredett, amiért beengedtem.

— Nagyon kikapott? — kérdeztem.

Bólintott: — Kétszer is — mondta. Az ügynek persze még ezzel sincs vége. Távozásom után Tolvaj Sándor vezetői értekezletet hívott össze, amelyen a nyilatkozat két aláírója is részt vett. A gyáregység fenyegető hangon közölte: az átszervezés során alkalmasint figyelembe veszi majd azt, hogy ebben a gyárban már mindennel foglalkoznak, csak a munkával nem.

Tatár Éva

A zenei élet állandóan vislata: hogyan kultúra sorsátársadalmi-politikai emlékszem a szakszervezeti Glatz Ferenc intézett felhívásai állami zeneoktatásra vezetője re, ha a tanuló az oktatás finanszírozása egyedüli alapul szolgáló a zenei életet jelentik. A minisztertervezet fogják figyelmeztetni és nem les emberforrását meg most, a sági válságban szándéka koncentrálni a zenei élet „próza”

A piacgazdaság kérdés, a anyagiilag kielégődött szolgálja az ország s, az elszegényesítést. Aggályos fennállnak, a szolgáltató nyugodtan csak a társadalom tudatában a zenei élet közzé lehetnek számom más t

Ugyanakkor vitás, hogy a zenei élet eredményes lehet. Miként a kiművelt emberfőnek is a zenei élet közzé lehetnek számom más t

Ugyanakkor vitás, hogy a zenei élet eredményes lehet. Miként a kiművelt emberfőnek is a zenei élet közzé lehetnek számom más t

A John... rendezett izgalmas történetű regényeket több példányban... amerikai bestseller... heten keresztül... húsznál több... fordították le... nem véletlen... regényének né... a történet egy... tengeralfutó... játszódik, az... területen, a... ismeretlen... emberek szá... szinte soha... betekintés, s a... reg legtitkos... regény, illetve... nagyfokú érde... magyarzata... izgalmas törté... Szovjetunióban... és vízre bocsá... eddigi legpus... tengeralfutó... kapitánya, a... zású Marko R... első útja során... parancsot ha... hanem rendk... kalandok közé... amerikai teng... történetnek... rendkívül kül

Film

A John... rendezett izgalmas történetű regényeket több példányban... amerikai bestseller... heten keresztül... húsznál több... fordították le... nem véletlen... regényének né... a történet egy... tengeralfutó... játszódik, az... területen, a... ismeretlen... emberek szá... szinte soha... betekintés, s a... reg legtitkos... regény, illetve... nagyfokú érde... magyarzata... izgalmas törté... Szovjetunióban... és vízre bocsá... eddigi legpus... tengeralfutó... kapitánya, a... zású Marko R... első útja során... parancsot ha... hanem rendk... kalandok közé... amerikai teng... történetnek... rendkívül kül

Komolyzene: mit hallunk az évadban?

Nehéz idők — impozáns terv

A zenei élet munkásának állandóan visszatérő gondolata: hogyan alakul a zene-kultúra sorsa a megváltozott társadalmi-politikai körülmények között? Még élénken emlékszem a zeneművész szakszervezetnek az egykori Glatz Ferenc miniszterhez intézett felhívására, amely az állami zeneoktatás elhelyezkedésére figyelmeztette a tárca vezetőjét arra az esetre, ha a tanulólétszám lesz az oktatás finanszírozásának egyedüli alapja (ugyanaz a tanuló a zeneoktatásban is jelentkezik). A leendő önkormányzatok vajon mennyire fogják figyelembe venni a művészet és művészeti nevelés emberformáló jelentőségét most, amikor a gazdasági válságból való kilábalás szándéka más területekre koncentrálna, a mindennapi élet „prózai” szükségleteire. A piacgazdaságra való áttérés óhatatlanul fölveti a kérdést, mi az, ami anyagilag kifizetődik az eladósodott államnak, mi szolgálja az infláció letörését, az elszegényedés megállítását. Aggályaink akkor is fennállnak, ha a mintául szolgáló nyugati demokráciákban is csak állami támogatással tudnak működni a színházak, a hangverseny-bevételek ott sem fedezik a zenei élet költségeit és sorolhatnánk még a kultúra számos más területét is.

Ugyanakkor nem lehet vitás, hogy visszalépni az elért eredményektől nem lehet. Miként az sem, hogy a kiművelt emberfők a gazdaságnak is csak hasznára vannak. Ennek eredménye persze csak hosszabb távon mutatkozik, az átmeneti időköt kell vészelni. Ezt a muzsikuskor és zenebarátok is tudják, de azt is, hogy a zene a legelvetőbb művészeti ág és — legalábbis a

komolyan gondolt része — aránylag kevesek szívügye. Azt viszont nemcsak ezek a kevesek vallják éppen Kodály országában, hogy milyen sokoldalú személyiség-nevelő ereje van a zenének, tehát mindenképpen szükség van rá. Csak hát a hangversenyrendezés nem olcsó mulatság — de még a drága hangszereket igénylő zeneoktatás sem.

Nagy nevek, remekművek

Igy mondhatnánk talán: aggódó bizakodásról nézünk a jövő elé. E gondolatok különben akkor „környékezők elmém”, amikor az Országos Filharmónia debreceni programját böngésztem. Ez már szerencsére készen van és emberi számítás szerint meg is valószínű. Nem tisztom, hogy reklámozni csinálok a programnak, de el kell ismerni, hogy jelen gazdasági helyzetünkben már a pusztán összehozása is szép teljesítmény. Olyan nevek, mint Kobayashi Ken-ichiro, Erdélyi Miklós, Lukács Ervin, Ligeti András karnagyok, Ránki Dezső, Drahos Béla, Keller András, Rost Andrea, Szabadi Vilmos szólisták, a zenei élet élvonalát jelentő Állami hangversenyzenekar és a Liszt Ferenc kamarazene-kekar önmagukért beszélnek. A hazai erőfő legjobbjai: a feladatok oroszán részét vállaló Debreceni filharmónikus zenekar és karnagyja, Szabó László, a Strauss Kálmán vezette debreceni Kodály Kórus, a Debreceni üttőegyüttes (Vrana József

tanítványai), a főiskola és a zenekar szólistái jelzik a város zenei életének létezését minden nehézség ellenére is.

A külföldet többek között az esztországi Hortus Musicus régizenei együttes, Andrea Lucchesini zongoraművész, egy cseh és egy dél-koreai karmester képviselik. Érdekes színfolt a Szenthelyi Miklós vezette Magyar virtuozok kamarazenekearának Strauss—Kreisler—Csajkovszkij-estje, a színvonalas szórakoztató zene megjelése a palettán. A programban Monteverditől Bartókgig felvonul a teljes zenetörténet — meg kell hagyni, korunk zenéjének sajnálatos mellőzésekével (népszerű üttőegyüttesünk törleszt ebből valamit). Bizonyos, hogy ebben az üzleti szempont játszik szerepet, közönségünk konzervatív ízlése a pénztárcának is parancsol.

Mozart-centenárium és vidéki koncertek

Neveket soroltam fel, előadóművészek és együttesek neveit. Jogos lehet a kritika: a művek az elsőrendűek, az előadók csak azután következnek. Magam is emlékszem olyan régebbi plakátokra, ahol öles betűk hirdették az interpretátorokat és csak valahol a felelős kiadó neve fölött húzódtott meg Händel oratóriumának címe. Tudom viszont, hogy a nevek nagy vonzerőt jelentenek. Néhány remekmű címe álljon azért itt, így Rimszkij-Korszakov

Seherezáde szvitje, Bartók Hegedűversenye, Mozart Jupiter szimfóniája, Debussy: A tenger, Berlioz: Fantasztikus szimfónia, Schumann: Karnevál, Puccini: Messa di Gloria, Monteverdi: Vespro della Beata Vergina Maria. Két Mozart-est is lesz — halálának 100. évfordulójára emlékezünk 1991-ben —, egyik zenekari, a másik kamarazenei. Haydn-műsorral lép fel a debreceni zenekar és szólisták együttese, és máskor elhangzik Beethoven üde szépségű tavaszi szonátája is. Egyetlen mai magyar szerző, a debreceni indulású Kocsár Miklós szerepel az egész mezőnyben: Metamorfozisk című alkotását filharmónikusaink mutatják be.

A műsor szerkezete: nyolc zenekari est, három kamarazenei és a Mester-bérllet elnevezésű, szólistáktól zenekari koncertig való vegyes változatú hangversenye. Természetesen változatlanul lesznek ifjúsági sorozatok, továbbá terveznek három-három hangversenyből álló bérleteket Berettyóújfaluban és Hajdúnánáson. A Bartók Terem és a zeneművészeti főiskola hangversenyterme mellett két ízben a sportcsarnok is színhelye lesz a zenei eseményeknek. Napi gondokkal terhelt, sok bizonytalanságot magában hordó világunkban a zenei élmény mindenképpen felülülést, szellemi feltöltődést jelent. Kikapcsolódást, egy magas szakmai tudását hangzó szépség világába, amely a varázslat ígéretével a hétköznapok szürkeségét is képes megszínésíteni.

Straky Tibor

KÉPERNYŐ

1. Kb.

A vasúti menetrend s a televízióprogram sokban megegyezik. Ez a megállapítás csak az első pillanatra tűnik képtelenségnek, ám ha az ember jobban odafigyel, rájön vagy legalábbis gyanakodni kezd: az egyik sokban inspirálja a másikat. Hogy a lényegget mondjam: miként nálunk az órák nemigen lehet a vonatok indulásához, illetve érkezéséhez igazítani, akként a televízió egy-egy műsorának a kezdési időpontját sem szabad a megbízhatóság mintaképeinek tekinteni. A MÁV háza táján persze már hozzászoktunk — edződtünk — ehhez a szükség törvényt bont állapothoz, mondván: menetrend mégiscsak kell, hogy az utazó tudja a késést mihez viszonyítani. A televízió esetében viszont a néző morózusabb, ingerlékenyebb, elvégre nem strázsa ő, hanem előfizető. Szereti, sőt igényli a tiszta és világos képleteket, a megbízható, egyértelmű megfogalmazást. S már csak azért is, mert mondjuk egy-egy műsort rögzítendő még a legprecízebb japán video sem programozható ilyen adattáplálással: Kb.

Igen s itt némileg helyesbítenem kell az előbb elmondottakat: a televízió második programja nem kényeszerűségekből módosít tér el a megadottól. Nem. Ő most már következetesen a kb. időpontokra tervez, ami meglehetősen nagyvonalú mentalitásra vall, hiszen így nem olvasható fejére trehányaság, mulasztás, netán hanyag nemtörődömség. Mindenki van védve, nem érheti szó a ház elejét, a tisztelt nagyerődemű meg ne ugrájon, üljön a fenékén, nyugi, még egy kis reklám, rockkalapács, műsorajánlat, előzetes, s ha még lát a pipától, nézheti, hallhatja az arra a napra rendeltetett ígét.

Hát kb. ilyesmik jutnak nekem az eszembe, amikor végiglapozom a televízió új és új műsorajánlatát. Azt persze mihamarabb felfogom, hogy a rövidítés a „körülbelül” megspórolása, csak ott vannak még értelmességi zavaraim, hogy egy ilyen közlésnél, mint „Kb. 23.20. Tv2 Napzárta” — az óvatosság mire figyelmeztet. Arra, hogy 23.20. vagy arra, hogy Napzárta. Igaz, a gyakorlat már rég vokolt ebben az aggályban, az érzékenyebb fülű néző azonban furán asszociál, ha a belső hangzás netán egy intézmény, testület monogramját is visszakalázza. S már csak azért is, mert ejtés közben a kisbetű nemigen fokozódik le mostani jelzésszintjére. Egyébként kár volna tagadni, hogy a televízió Napzárta nem népszerű mondjuk az értelmiség körében. Népszerű, s azért tűnnek fel az olyan pikáns fogások, mint egy-egy téma önkényes programozása. Nem gyanúsítok én, csak tényeket mondok: az urbanus-népi témakör ugyanúgy éjfél köré szerveződött, mint a Jeszenszky kontra ellenzék párbeszéd, miközben más, érdekeltebb programok olyan ügyesen vannak elosztva, hogy fel se tűnik: egy-egy nézettebb film ígérete maga előtt tolja.

Hát kb. így keresi mostanában a mi televízióknak a maga arcukat. Mindenesetre, ha netán valamelyik külföldi, esetleg nyugat-európai adó arra bátorodna, hogy közli az ő közönségével a Magyar Televízió műsorát is, igencsak nehezen bírkózna ezzel a magyar specialitással. Meg lenne lepve, s ha megmagyaráznák neki, nem éppen kellemesen...

2. Életmű

Andrzej Wajda meglepi a nézőt a képernyőn. Filmjei után kinek-kinek kialakult egy arc a rendezőről, s mondjuk meg őszintén, az, akit látunk, nem éppen olyan, mint a magunk által mintázott szellemi képmás. Andrzej Wajda túlságosan is civil karakter a képzeletbelihez. Az első pillanatra. Aztán a szöveg érvénye és hangzása szerint módosul és formálódik a fantomkép. Az igazi, az élő erőlyesen elnyomja a másikat. Szavai, gesztusai s főleg a tekintete által.

Alkotó embernél természetesen sohasem az számít, hogy mit mond, miről beszél, s még csak az sem, hogy hogyan és miként artikulál. Igaz, ezek a megnyilvánulások is fontos kellekei a karakternek, de a perdöntő érv mégiscsak a mű. Az alkotás, a szellemi egyéniség, szóval az a szuverén világ, amit magából, magáért, maga helyett hozott létre. Miként Wajda, akivel, ha jól tudom, első ízben találkoztunk ilyen kitarukozóan a magyar képernyőn, holott korunk egyik legzseniálisabb filmrendezője. Megteremtett egy olyan világot, amire menderűtt figyelnek, amellyel mindenütt rokonszenveznek. Nézők, kritikusok, jelezve, hogy a film formanyelvén roppant fontos dolgok mondatnak ki, s nemcsak elvontan és általában, hanem konkrétan és a mára érvényes.

Wajda szellemi habitusa azért olyan megragadó, mert e régiót felvállalva jelképes érvényű is. Mint a Jancsó Miklóssé, akivel szinte rimkint összecseng a viszonyokból sarjadzó gond, nehézség. A pénzhiány, a mesterség nélkülözhetetlen háttér, amely bármennyire is fájdalmas, de kiméletlenül az anyagiakhoz van kötve. S mint tudjuk, ezen a tájon a filmek ma ebben szenvedik a legnagyobb hiányt. A „tökeeres” álomnak persze nálunk megvan a fedezete. Az életmű.

Andrzej Wajda azt a tíz filmet, amelyet a Magyar Televízió bemutat, maga válogatta. A Minden eladó, mint a sorozat indítója, jelzi, hogy milyen élmény vár a nézőre, ha közelebb akar kerülni egy nem mindennapi ember gondolatrendszeréhez.

3. Bumm!

A mi televíziós játékaink között mostanában minden bizonytalanságot meg a Torpedó vezet az élmény. Az érdeklődésre értendően, s már csak azért szeretném, ha azt gondolnák: na, most jön ez az okos Tóbiás és meg akarja fűzni mindennapi szórakozásunkat, amiből amúgy is olyan kevés jut fáradt honfitársainknak. Isten ments, távol álljon tőlem. Sőt. A jó múltkorában is arra leszek figyelmes, hogy azt mondja egy borzú hang, amolyan átölelő bizalmasodással: „Tibikém, tekkünk egymást!” A riportert mit tehetett? „András bátyám, rikkantott egyet — tegezzük!”

Hát én azon a pár percen majd kinyúltam, s azt szűrtem le mindebből: Isten bizony, ez a fiú — Dévényi Tibor — minden elismerést megérdemel. Amikor meg azt mondta, hogy „na, ez az András bátyám jól megizzasztott” — az maga volt a közvetlenség s a végszó természetessége. Különb: amit ezeken a játékokon lehet nyerni, hát az nemigen húzza ki a szerencsét a sárból. Meg amabból se...

Boda István

Filmnapló

Vadászat a Vörös Októberre

A John McTiernan által rendezett izgalmas kalandfilm Tom Clancy bestseller regénye nyomán készült. A könyvet több mint hétmillió példányban adták el. Az amerikai bestsellerlistát száz héten keresztül vezette, s húsznál több idegen nyelvre fordították le. Egyáltalán nem véletlen Tom Clancy regényének népszerűsége — a történet ugyanis a modern tengeralttjárók világában játszódik, azaz egy olyan területen, amely teljesen ismeretlen a hétköznapi emberek számára, ahova szinte soha nem adódik betekintés, s amely a hadsereg legtitkosabb része. A regény, illetve a film iránti nagyfokú érdeklődés másik magyarázata a rendkívül izgalmas történet, s az a feltételezés, hogy 1984-ben a Szovjetunióban megépítették és vízre bocsátották a világ eddigi legpusztítóbb erejű tengeralttjáróját, de annak kapitánya, a litván származású Marko Ramius a hajó első útja során nem a kiadott parancsot hajtotta végre, hanem rendkívül izgalmas kalandok közepette állt az amerikai tengerészethez. A történetnek kétségtelenül rendkívül különös ízt ad a

finoman adagolt politikai töltet, s az a — szerzők által sugallt — feltételezés, hogy mindaz, amit látunk, egyáltalán nem fikció, hanem valóságos történet, bár annak valódiságát érthető módon mind a szöveget, mind az amerikai kormány egyértelműen tagadja.

A Vadászat a Vörös Októberre kimondottan látványos film, annak ellenére, hogy rendkívül kevés helyszínen játszódik: három tengeralttjárón — a Vörös Októberen, s az öt üldöző amerikai, illetve szovjet nukleáris tengeralttjárón — valamint a washingtoni és a moszkvai központokban. A világ azonban, amit bemutat, éppen titkos jellege miatt sokkal érdekesebb, mint bármilyen táj, bármilyen környezet. Ráadásul hihetően ellentét van abban a látványban, amit egy tengeralttjáró külsége és belseje nyújt: a filmen többször is látható a Vörös Október, amint zajtanul, sejtelmesen halad előre több száz lábnyi mélységben az Atlanti-óceán mélyén. Mint egy hatalmas bánya, olyannak tűnik mesziről, s méretei annál nyomasztóbbá válnak, minél közelebb kerülünk hozzá.

Az alkotók nem véletlenül mutattak többször is mélytengeri jeleneteket: a látványon kívül lenyűgöző az a titokzatosság is, amely a hatalmas hajótestet övezi. Éles ellentétben van mindennel a Vörös Október belseje, amely a hétköznapi ember számára igaz, nem több az ismeretlen világ izgalmas látványánál — de annak kitűnő, s ezt a tényt az alkotók gondosan hasznosították. Egy-egy távoli felvétel a hajó belsejéről, illetve egy-egy közeli felvétel a rendkívül bonyolult műszerfalakról nemcsak érdekes, hanem hatásos is.

A kívülálló, hétköznapi ember számára különleges élménynek számít azt a kapcsolatrendszer, azt az alá-és fölerendeltséget látni, amely a tengerészek között uralkodik. Többekévesébe ismert az a tény, hogy a tengeren a kapitány teljhatalmú úr, hogy parancsait feltétel nélkül mindig és minden körülmények között végre kell hajtani. Ezt a nem mindennapi kapcsolatrendszer rendkívül határozottan lehet képileg ábrázolni — ezt a lehetőséget John McTiernan szinte a végsőkig

Sümege Anikó

ÁRÓL

a vállalati tanácsba feljegyzéséből: Ervin elbocsátásának üzként terjedt el a között, s a vállalati jelöltek valamennyi-ást szereztek róla. r 10-én a jelölőbizott-élőtségi ajánlást ka-zók közös ülést tar-értették meg az szb-érték bocsátották el. Hiszen nincs elle-egyfelmi határozat, ár meghívta az ülés-egységvezetőt, aki 22-mléteben az alábbi-ita: Péter Ervin fe-á. Tapogassák már-ét azok a dolgozók, embert javasolnak a-agságra, aki munka-rttyázik, és állítólag-az ülésen egy jelölt-merettség azt, hogy-emély hány ajánlás-ezik. Ennek közlését-ár kategorikusan-á.” (Vigvári Attila-nyilatkozta, hogy-efolyásolni ezzel a-)

gyülésre, amelyen a-ács négy tagját kel-egválasztani, szep-ten került volna so-119-en voltak jelen,-ltszámot — tehát-nyva a táppénzen-ny szabadságon tar-— véve alapul, a-eti titkár a gazda-ánácsára úgy dön-úncs meg a kéthar-ség, és nem tartotta-est. Ezután Vigvári-ntette, hogy lemond-eti titkári tisztisé-ajlandó egyetlen-ny válaszolni, vitába-zel kapcsolatban. r bejelentette, hogy-az idő rövidsége, nként és műszakon-ny végzik a vállalati-ának jelölését. Ezt-és másnap le is foly-szervezeti bizottság-etten. Ezeket a kis-léseken azonban a-közül hét nem volt-hívták meg őket. 13-án délelőtt aztán-megjelentek egy-és közölték, hogy e-és antidemokrati-á láttán felfüggesz-üket mindaddig, -üket törvényességi-tem vizsgálja ki. n a napon a déli-venként hívták a-ácsba ajánlott sze-kszakszervezeti iro-vel vagy nemmel-zolniuk arra a kér-ük-e az ajánlást-ukat, melyet cik-közöltünk, hama-tták hozzám.

Sak munkám

léptem a gyáregy- a portás bácsi megláttam, nagy- dett, amiért be-

kikapott? — kér- — Kétszer is —

persze még ezzel Távozásom után r vezetői értekez-össze, amelyen a-ét aláírója is részt-vezető fenyegető-ite: az átszervezé-almasint figyelem-ár azt, hogy ebben-ár mindennel fog-ak a munkával

Tatár Éva

Tessék választani!

Mit akar a Nyugdíjasok Pártja Debrecenben?

A Nyugdíjasok Pártja ma még számszerűleg kis párt, de nagy tömeget képvisel. A nyugdíjas élete nagy részét Debrecenben élte le, tehát szereti városát, büszke történelmi múltjára, szeretné visszaállítani régi hírnevét. Pártunk el akarja érni, hogy az ország második legnagyobb városa (mely tény — amióta elértük — nem halljuk emlegetni a rádióban és a sajtóban) gazdasági, politikai, kulturális jelentőségében is méltó módon viselje ezt a rangot.

Az önkormányzati törvény nagy hatalmat, de egyben nagy felelősséget is ad az újonnan megválasztott önkormányzati testületnek. Minden küldött, elsősorban „városatyja” és városunk érdekeit kell szem előtt tartania, de úgy, hogy az megfeleljen városunk polgárai érdekeinek. A testület önállóan gazdálkodik a város vagyonával, a jó gazda felelősségével és fejlesztési tervével Debrecen város polgárainak egyetértésével. Ezen nagy feladatokhoz becsületesség, elletapasztalat, hozzáértés szükséges. Ezek a feltételek találhatóak meg pártunk jelöltjeinél, akik 40-50 év tapasztalatát és ki nem mondott vágyait viszik a testületbe.

Programunk sokrétű, gazdasági, szociális és kulturális, melyeket helyi szinten itt részletesen nem tudunk kifejezni, de néhányat megemlítenek.

Különösen a nyugdíjas korosztályt érinti a magas lakásárak, melyeket kis nyugdíjából alig képes fedezni. Fontosnak tartjuk a közüzemi vállalatok átszervezését olyan érdekeltégi rendszer bevezetésével, amely a vállalatok vezetőit önköltségsökkentésre ösztönözi, mert a költségek nem háríthatók át a fogyasztóra.

A lakosság már nem bírja megfizetni a négyzetméterre számított igazságtalan vízdíjat, a lakásonként kimutathatatlan és szabályozhatatlan, pazarló (utcat is fűtő) energiafelhasználási díjakat. Az IKV átszervezése is szükséges a magas lakbérék csökkentéséhez. (A lakásfenntartó szövetkezetek még a tatarozást is ki tudnák gazdálkodni a lakbérekből, mint ahogyan most ezt a szövetkezeti lakások teszik.) A közműfenntartó vállalatok összehangolatlan vezetékfektetései, sokszoros utcafelbontásai is sokba kerülnek az adózó állampolgárnak.

Az államigazgatásban célszerű szociálpolitikai osztály felállítása, munkájának regionális megszervezése, bürokráciamentes, sürgős segítségnyújtás megvalósítása az egyre szegényebb, kétségbeesettebb öregeinknek, munkanélkülieinknek, családosainknak egyaránt.

Debrecennek szüksége van egy városi kórházra is, hiszen a DOTE-nak más feladatai vannak. Fel kell szabaddítani a kórházi ágyakat is az „elfekvő” betegek igénybevételéről és az otthon ápolhatatlan, idős betegek részére gondozóházakat kell létrehozni, az egyházak segítségét is igénybe véve.

Kulturális téren nagyon fontos a hazafias és érzelmi nevelés előtérbe helyezése, a tudás rangjának helyreállítása. (Egyik eszköz lehet, alkalmazásnál és fizetés megállapításnál az elért vizsgaeredmény dotálása.) Fontosnak tartjuk a nyelvtanulást szorgalmazását, kiváltságosul Debrecenben, amely idegenforgalmi központ. Itt még a rendőröknek és kereskedelmi eladókknak is ismerniük kellene alapfokon egy-két nyelvet.

Támogatnunk kell a színházkultúrát, a színvonalas

irodalom és zene népszerűsítését. (Nyáron ki kell használni a szabadteri színházi lehetőségeket is.) A fiatalokat a komolyzene megismerése után annak szeretetéhez is el kell vezetnünk, a klasszikus zenei koncertek támogatásával. Mindezek fedezetül gondosan óvnunk kell a város ingatlanvagyonát, melyet nem eladásra, hanem bérbeadás után kell hasznosítanunk. A privatizáció nyomán részvénytársasággá átalakuló minden vállalatban legyen részvénytulajdonos a város is, hogy a keletkező haszonból részesedhessen. A lakossági adók ugyanis már alig fokozhatók.

A város hévízkészlete nagy vagyona a városnak, amely ide csábítaná a külföldi tőkét és a gyógyulni vágyókat, ha meggyorsítanánk az idevezető útjukat, ha gyógyszerállók építését szorgalmaznánk, hiszen ezek működésük nem szezonális jellegű.

A város jelentős szellemi központ. Vezető értelmiségiek közül egy tanácsadó testületet kellene létrehozunk, amelyet a város szakvélemény adására felkérhetne, és amelynek javaslati joga lenne az önkormányzati döntések előkészítésénél. Csupán néhány kiragadott példát soroltam fel programunkból, melyeknek megvalósításához az is szükséges, hogy nyugdíjas társaink félelmeit, apátiáját legyőzzük. A Parlamentben nem tudunk képviselőt bejuttatni, érezzük is ennek hiányát. Ezért kérem a város nyugdíjasait, juttassák be jelöltjeinket ajánlásaikkal, majd szavazataikkal, mert — jótérszt — csak önmagunkra számíthatunk.

Csekéné dr. Kelemen Kornélia,
a Nyugdíjasok Pártja
debreceni szervezetének
elnöke

Átadás előtt az M0-ás autót út összekötő szakasza

Átadás előtt az M0-ás autót út 14,9 km-es, most elkészült szakasza, amely az M5-ös, illetve a pécsi 6-os utat köti össze, áthaladva a Csepel-szigeten. Amint Balogh Attila, az Autópálya Igazgatóság osztályvezetője az MTI-nek elmondta: a világbanki hitelből, 4,5 milliárd forintból megvalósuló beruházás az eddigi legdrágább ilyen jellegű hazai építés. A költségeket megemelte a két, összesen több mint 1 kilométer hosszú Duna-híd — járdával, kerékpárúttal — és a környezetvédelmet szolgáló több mű. Közéjük tartozik a Csepel-szigeten, az út közelében létesített figyelőkútrendszer, amely a csepeli Duna-part ivóvízkutjait óvja. Segítségével kontrollálják,

hogy a forgalom szennyezései érintik-e a csepeli vízbázist, ahonnan Budapest az ivóvíz jelentős részét kapja. A biztonságos közlekedés érdekében a Duna-hidakon jegesedés előjelezőket szereltek fel, amelyek mutatják mikor célszerű a szórógépeket megindítani. A zaj elleni védelemről is gondoskodtak: a hidakon üvegfal, a lakott települések mentén fa, műanyag, betonfal vagy földgát csökkentik az autók keltette zajt.

A Magyar Aszfalt Kft. és a Hídépítő Vállalat fővállalkozásában, több mint 100 alvállalkozó részvételével elkészült autót út kétszer kétsávos, burkolata a legkorszerűbb, érdesített homok-aszfalt keverék.

A közlekedés akár meg is indulhatna, ám még hátra van néhány helyen a vízelvezető árok burkolása, az útpadka kiképzése, a növények, fák, bokrok, cserjék telepítése. Előreláthatóan az eredeti határidőnek megfelelően, október végén lesz a műszaki átadás, novemberben pedig megindulhat a közlekedés. Ez pedig azonnal érezteti majd jótékony hatását a budapesti forgalomban. Az átutazó járművek egy része ugyanis ily módon elkerülheti a belső kerületeket. Számítások szerint naponta 20-25 ezer autótól tehermentesülnek a budapesti utak, főleg a Mártírok útján és a Petőfi hídon mérséklődhetnek a torlódások. (MTI)

Még nem tudni, ki fizeti

Jön a munkanélküliségi adó?

Nyugat-Európában a legnagyobb szervezettel, a munkanélküliséggel foglalkozó hivatalok rendelkeznek. Ezek teljesen elkülönülnek az állami társadalombiztosítási rendszertől, s általában alkalmazottaik száma is meghaladja az előbbi létszámát. Ez a biztosítási forma mindenhol kötelező, a munkanélküli-járulék befizetése azonban a legkülönbözőbb variációk szerint történhet: fizetheti a munkáltató, az alkalmazott vagy mindkettő megosztva. Az alapelv — ez a közös bennünk —, hogy a befolyt pénzeszeget elkülönített alapba gyűjtik, s felhasználásáról háromoldalú bizottság dönt: a munkáltatók, a munkavállalók és az állam megbízottai. Az alaphoz a kormány, a költségvetés nem nyúlhat.

A magyar gazdaságnak a közeljövőben tömeges munkanélküliséggel kell szembenéznie. Ennek mértékére vannak borúlátó és még borúlátóbb becslések. Akadnak, akik még azt sem tartják kizártnak, hogy a hazai munkanélküliség megközelítheti a Franco-rezsim utáni nagy privatizációs hullám 16 százalékos mértékét. Spanyolországban annak idején — gondjait enyhítendő — a Közös Piac jelentős pénzügyi segítséget nyújtott (az átképzési központok fenntartási költségeinek egy részét még ma is ők fizetik). Magyarország nem számíthat ilyen nagy mérvű támogatásra. Magunknak kell megoldanunk ezt a problémát, ami — mint az a dr. Munkácsy Ferencsel, a Munkaügyi Minisztérium főosztályvezetőjével folytatott beszélgetésünkben kiderült — nem egyszerűen gazdasági kérdés.

Nemrég felröppent a hír, miszerint a Munkaügyi Minisztériumban tervezet készül a munkanélküliség anyagi hátrányainak biztosítási elvű kompenzálására. Milyen kérdéseket merlegeltek ennek kidolgozásakor? — Az állami költségvetésben eddig is létezett a munkanélküliség hátrányainak enyhítésére elkülönített alap. Ez 1990-ben 5,5 milliárd fo-

rintot tesz ki. Az idei év az első, amikor valóságos munkanélküliséggel kell szembenézünk. Ennek tudható be, hogy az erre a célra be tervezett ideai források fél év alatt kimerültek.

Hogyan kerülhető el, hogy a tömegessé váló munkanélküliség társadalmi konfliktusokhoz vezessen?

A munkanélküliség természetesen magában hordozza a társadalmi elégedetlenséget. A terheken, az elégedetlenségben csak enyhíteni lehet és kell is. Gazdasági oldalról megközelítve a kérdést, két lehetőség van: az aktív és a passzív problémakezelés. Az aktív kezelés a munkahelyteremtést, átképzést stb. jelenti, tehát az állam törekszik a munkanélküliség csökkentésére, illetve megelőzésére. A passzív kezelés segítéket fizetést jelenti és a reményt, hogy a magánszféra képes lesz előbb-utóbb felszívni a munkaerő-fölösleget. A két verzió között — amelyek természetesen át is fedhetik egymást, például munkahelyteremtő magánberuházások adókedvezménye révén — az anyagi lehetőségek döntenek. Vagyis esetünkben, ha nem teremtenk többletforrást, marad a passzív megoldás.

Milyen pénzügyi következményei vannak ennek a megoldásnak?

A munkanélküli segély, a hozzá kapcsolódó közterhekkel, alig-alig marad el egy aktív kereső fizetésétől. (Igaz, van egy „apró” különbség: a munkanélküliek — általában önhibájukon kívül — nem termelnek jövedelmet.) A kevésbé költséges megoldások esetén jövőre 25-30 milliárd forintba lenne szükség erre a célra.

Hogyan prognosztizálja ön a várható munkanélküliséget?

Pontos adatokat nem tudok mondani. A munkanélküliek aránya az év végére várhatóan eléri a két százalékot, de bizonyos vagyok abban, hogy jövőre ez a szám megduplázódik. A kérdés vizsgálatakor azonban nem csak a gazdasági szempontokat kell figyelembe vennünk.

— Kifejtené ezt bővebben?

A társadalom túróképesége korlátok közé szorítja a munkanélküliséget. A politikának tudnia kell, hogy meddig „engedheti a gyeplőt”, amit persze sokféleképpen lehet fogni. Elképzelhető például, hogy a versenytárgyalásokon csak az nyerheti el az üzleteket, aki megőrzi a munkahelyeket. De az sem elképzelhetetlen, hogy a kormány a politikainstabilitás fenntartása érdekében kompromisszumokra kényesüljön... Ma Magyarországon 20-30 százalékosra tehető a vállalatokon belüli túlfoglalkoztatottság. Jó példa erre, hogy a pécsi uránbánya iránt érdeklődő ír vállalat szakemberei első sétájuk után kijelentették: a jelenlegi létszámot legalább a felére kell csökkenteni. Ha egyszerre sok ember kerül utcára, annak beláthatatlan következményei lehetnek.

Az első fél évben hazánkban csökkent az ipari termelés, a munkanélküliség pedig még gyorsabban nőtt. Megengedhetjük-e magunknak azt a luxust, hogy a termelés (növekedés) egyik fontos tényezőjét mind alacsonyabb szinten használjuk ki?

Ma már az ember és a gép nem egyszerűen és nem azonnal konvertálható termelési tényezők. Egykor lapáttal építettek autópályát, ez ma már nem megy.

Az említett 25-30 milliárd forint munkanélküli segély előteremtéséhez javasolták a 43 százalékos társadalombiztosítási és a tíz százalékos nyugdíjjárulék felüli négyszázalékos pluszelvonást, azaz a munkanélküliség-adó bevezetését.

— Ez még csak tervezet, amelynek lehet, hogy minden sorát átírják az egyeztető tárgyalásokon. Az, hogy ezt ki fizeti — a munkáltatók-e vagy az alkalmazottak, esetleg a költségvetés, tolvábbá, hogy megosztják-e a terheket, s ha igen, milyen arányban —, még nem dől el. Egyetlen dolog biztos: a piacgazdaságokban kialakult normák szerint kívánjuk kezelni a munkanélküliséget, amihez sok pénz kell, méghozzá minél gyorsabban.

— h.a. —

Kapu
(Köszöghy György felvétele)

Éjsza

A debreceni mögötti játszócsapat verődik, csak besnyugtalanul figylik általában szedik a sátorfát már a szülők g

Nem útbai inkább félreveseni Nagyáll oldala előtt elbaigazító” táb felé ugyanis nem egyenes

Tis

Több, dol érintő szinte problémával f

höz.

Munkahely ményi út végépedig a Darabponta a 14-es közlekedem —, sajnos ez esetben zök Reggelente tőlám egyre gyfordul újabbankimarad, dpedig szinténlanul közlekedelivhivtam már együtt a Volásemmifélevagy elfogadnem kaptam. S meghallják, ho a 14-esről van en leteszik a k

Augusztus 2 reggel a 6 óra kimaradt és csak az is késett. M helyemre beérhívtam a Volá kérdeztem, m időben a buszrat miért maravette a telefont hogy de gyors máris telefonákok felsoroláshozzátette, hog ki a 14-es, csak jár. Hát előző kilencig 20 per Délután 14 ó ismét 20 perc közben pedig ként közlekedmenetrendvált

gi adó?

tejténé ezt bővebben? társadalom töröké- korlátok közé szorít- unkanélküliséget. A- nak tudnia kell, hogy „engedheti a gyp- it persze sokfélekép- et fogni. Elképzelhe- sul, hogy a verseny- sokon csak az nyer- z üzleteket, aki meg- unkahelyeket. De az- pzelhetetlen, hogy a vállalatoknál a politikainstabilitá- ntartása érdekében misszumokra kény- Ma Magyarorszá- 30 százalékosra te- vállalatokon belüli koztatottság. Jó pél- hogy a pécsi urán- ánt érdeklődő ír vál- kemberei első sétá- kijelentették: a je- és számat legalább a ell csökkenteni. Ha e sok ember kerül az annak beláthatatlan zményei lehetnek. t első felévben ha- csökkent az ipari a munkanélküliség ég gyorsabban nőtt. edhetjük-e magunk- a luxust, hogy a s (növekedés) egyik ényezőjét mind ala- szinten használjuk

már az ember és a egyszerűen és nem konvertálható ter- nyezőzők. Egykor la- pitettek autópályát, ár nem megy. említett 25-30 mil- rint munkanélküli- őteremtéséhez java- 43 százalékos társa- biztositási és a tíz- os nyugdíjjarulékon gyszázalékos plusz- az az a munkanél- dő bevezetését. még csak tervezet, k lehet, hogy min- átírják az egyezte- alásokon. Az, hogy eti — a munkáltatók- az alkalmazottak, a költségvetés, to- hogy megosztják-e a s ha igen, milyen n —, meg nem dől- ten dolog biztos: a aságokban kialakult szerint kívánjuk munkanélküliséget, sok pénz kell, a minél gyorsabban.

- há.a. -

Kapu (Köszeghy György felvétele)

Útbaigazító?

Nem útbaigazító, sokkal inkább félrevezető a debreceni Nagyalomás indulási oldala előtt elhelyezett „útbaigazító” tábla, a centrum felé ugyanis nem balra, hanem egyenesen kell elindul-

ni. Ezen kívül célszerű lenne áthelyezni az érkezési oldalhoz, mivel a városba érkező utasok többsége általában ezen a be(ki)járaton át jut az utcára.

(Fotó: Majoros László)

Tisztelt Szerkesztőség!

Több dolgozó embert érintő szinte mindennapos problémával fordulok önök- höz. Munkahelyem a Bősör- ményi út végén van, lakásom pedig a Darabos utcán. Naponta a 14-es autóbusszal közlekedem — közlekednek —, sajnos ez nem minden esetben zökkenőmentes. Reggelente többnyire késik, ám egyre gyakrabban elő- fordul újabban, hogy teljesen kimarad, délutanonként pedig szintén kiszámíthatat- lanul közlekedik. Többször felhívtam már kollégáimmal együtt a Volán-irodát, ám semmiféle megnyugtató vagy elfogadható választ nem kaptam. Sőt, újabban, ha meghallják, hogy már megint a 14-esről van szó, egyszerű- en leteszik a kagylót.

Augusztus 24-én pénteken reggel a 6 óra 40 perces busz kimaradt és csak a 7 órás jött, az is késett. Mikor a munka- helyemre beértem, azonnal hívtam a Volánt, hogy meg- kérdezzem, miért nem jött időben a busz, s a másik já- rat miért maradt ki? Aki fel- vette a telefont, megjegyezte, hogy de gyors voltam, hogy máris telefonálok. Az indo- kok felsorolása után még hozzátette, hogy nem maradt ki a 14-es, csak 30 percként jár. Hát először is: reggel fél kilencig 20 percként jár. Délután 14 óra 10 perctől ismét 20 percként, nap- közben pedig elvileg órán- ként közlekedne. Ha viszont menetrendváltás történt,

akkor szíveskedjenek tájé- koztatni az utasokat.

Másodsor: a Volán problé- mája nem az utasok problé- mája, hogy van, vagy nincs busz, hiszen mi utasok tudom- másul kell vegyük, s ki kell fizetnünk a szolgáltatás díját — ezért pedig valóban szol- gáltatást várunk. Azt sem tudom elfogadni, hogy azt mondják az utasnak: „ha nem tetszik, induljon el egy órával hamarabb, vagy gyalog a munkahelyére.”

Nemegyszer tapasztaltam, hogy a buszsofőr a trafóállo- másnál 20 perc alatt fordul meg, s amikor szóvá tettem, fel volt háborodva, mond- ván, most van az indulási idő. Úgy tűnik tehát, hogy a sofőrök sincsenek tisztában a menetrenddel. Több ember- nek megfelelné a 14-es autó- busz útiránya, de sajnos nem számíthatnak rá, hogy idő- ben jön. A vidéki buszok (34, 35, 36-os) pedig nem minden esetben felelnek meg a vá- rosban lakók számára. Szé- gyen Debrecenre nézve, hogy az ezredforduló végén a kulturált közlekedéstől igen távoli, sok esetben pisz- kos járművel és önkényeske- dő buszvezetőkkel kell köz- lekednünk. Mi utasok biz- tosak vagyunk abban, hogy a magas viteldíjak bőven fedezik a kulturáltabb közle- kedéssel járó költségeket.

Tisztelettel:

Kovács Éva
Debrecen
(+13 utas)

Éjszakai „gyülekezők”

A debreceni Micsurin utcai úgynevezett kék kanyarház mögötti játszótéren újabban 15-20 fős, zömében fiúkból álló csapat verődik össze éjszakánként. Igaz, nem hangoskod- nak, csak beszélgetnek, a környék lakói mégis kissé nyugtalanul figyelik a szokatlan időpontban „gyülekezőket”, akik általában csak az igazoltató rendőrök megjelenésekor szedik a sátorfájukat. Kérdés: hazamen-nek-e ilyenkor? Ez már a szülők gondja... (?)

Válasz a Napló cikkeire

Merre megy a Volán-busz?

A Napló július 19-i számában megjelent fenti című cikket kivizsgáltam.

Az IZ-1Y-os járatok Segner téri indulási időpontjai forgalmi és egyéb okok miatt ténylegesen egybeeshetnek. Ez történt a jelzett időpontban is. Július 15-én konkrétan a 17 óra 10 perckor induló járat kifogásolható közlekedtetéséért a mulasztókat felelősségre vontam, s intézkedtem a menetrend betartásáról is. Az utazási kellemetlenségért szíves elnézést kérek — írta Vigh Gábor, a Hajdú Volán üzemigazgatója.

Legalább a gyalogosforgalmat

Július 31-i összeállításunkban ismét foglalkoztunk a debreceni Budai Ézsaiás úti átjáró létesítésével. Az észrevételre Dr. Molnár Lajos, a MÁV Igazgatóság helyettes vezetője válaszolt:

Az említett útátjáró visszaállításának lehetőségét többször is vizsgáltuk. Állás- pontunkat az önök tájékoztatásával egyidejűleg megküldtük a Debrecen megyei városi tanács vb építési és közlekedési

osztályának is — mint a gyalogosátjáró létesítését engedélyező hatóságnak —, valamint a hozzánk továbbított levél író- jának is.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a Budai Ézsaiás úti átjárót 1976-ban nem a munkásárság miatt szüntették meg — annak okait hivatkozott válaszukban részleteztük. A kért gyalogosátjáró megépítése éppen olyan veszélyes lenne, mint a köz- forgalom részére megnyitás. Gyalogos- átkelőhelyet ugyanis csak ott lehet létesí- teni, ahol legalább a csökkentett rálátási szög szabad. A jelzett helyen ezek a felté- telek nem állnak fenn. A gyalogosátjáró létesítésének engedélyezése egyébként a megyei tanács hatáskörébe tartozik. Az átjáró létesítése is igényel biztosítást, te- relőkorlátot vagy fényzorompót. A tere- lőkorlát körülményes közlekedést ered- ményezne és a rálátás hiányában nem nyújtana kellő biztonságot. A gyalogos fényzorompó létesítése azon túl, hogy a debreceni állomáson megépített Dominó- 70 típusú berendezés többmillió forinttal történő átalakítását igényelné, az útátjáró helyzetéből adódóan gyakran és igen hosszú ideig (10—20 percen is túl) zárva tartana. A lakosok által remélt eredményt nem hozná meg. Ismételten csak az otlla- kók megértését kérjük, s annak tudom- sáulvételét, hogy a vasúthoz közel épült utcák lakóinak közlekedése az átlagosnál nehezebb.

Kedves légy!

Légy szíves áruld el nekem, hogy kerültél egy original na- rancsszörpös üvegbe — melyet azóta őrzök gondosan a szekré- nyemben, mióta gazdája, vagyis vásárlója behozta. De hát mit is beszélek én neked, hiszen te már láthatóan megboldogult álla- potban úszik a sárga nedű tetején. Szőljön helyted az üvegen lévő címke, melynek tanúsága szerint a szörpöt a VITAL Rt. gyártja, s a Csányi Allami Gazdaság palackozta. Összetétele: cukor, citromsav, orangekoncentrátum, víz, vala- mint — jelen esetben — egy da- rab légy.

Kedves légy! Nyugodj béké- ben! De csak te...

k.i.

Nincs víz...

...a felső-józsiai temetőben — panasolta többek nevé- ben N. J-né debreceni lakos. — Van ugyan egy régi rossz kút, ami ki tudja mikor látott vizet, az elhunyt hozzátarto- zókat látogatók azonban saj- nos rendhagyóan locsolják a virágokat a sírokon. A falu- ból hozzák ugyanis kannák- ban a vizet a temetőbe. Bi- zony ez eléggé elkeserítő azoknak, akik már csak ide járnak „látogatni”. Jó lenne mielőbb használhatóvá tenni a kutat a temetőben.

„Homoksivatag”

Valóságos homoksivatag található a debreceni Veres Péter utcán, a Vámospércsi út felőli szakaszon — jelezte az egyik otllakó. — Az utca ugyanis csupán félig van lebetonozva, remélik azon- ban, hogy a hideg idő beáll- ta előtt a másik oldalon is pótolják a hiányt.

Vigyék vissza a padokat

Egyik idős debreceni olva- sónk jelezte, hogy az Árpád téri templomnál lévő autó- buszmegálló előtt lévő pado- kat valakik a túloldalra vit- ték át, így a buszra várako- zók pad nélkül maradtak. Kérik, hogy vigyék vissza azokat, vagy helyezzenek el újabbakat ebben a megálló- ban.

Balesetveszélyes ajtó

A debreceni Erzsébet utca 2. számú ház lakói panaszo- lják a következőket:

Nemrégiben valaki kitor- te a bejárati ajtó üvegét, így az ajtó azóta balesetveszélyes. Hiába jelentettük az esetet az IKV-nek, helyesebben a ház- kezelőségnak, azt válaszolt- ták, nem tartozik rájuk ez a probléma. Sajnos, házfelü- gyelők sincs, aki intézked- ne, ezért fordultunk önkö- höz. A bejárati ajtóból még az üvegszilánkok sincsenek ki- szedve. Mivel a házban egy fodrászüzlet is üzemel, félt, hogy nemcsak az ott lakók, de a vendégek is megsérül- hetnek emiatt. Sürgős inté- zkedést kérünk azokról, akikre ez az úgy tartozik.

Az oldalt szerkesztette: Kenyeres Ilona

A Sas utca elején...

...található az a Majoros László által lefotózott hirdetőoszlop, mely hetek óta semmit nem hirdet, csupán a szél jár ki-be rajta.

Szóvá tették

Miért nincs nyitva?

A fenti kérdést Kálmán Sándorné debreceni lakos több „sorstársa” nevében teszi fel azoknak, akik úgy döntöttek, hogy a legtöbb és legkeresettebb tankönyvet árusító üzlet — a Hunyadi — szombatonként ne nyisson ki. Sokan bosszankodtak emiatt az elmúlt szombaton délelőtt is, hiszen most kez- dődött az iskola, s bizony a diákok zöme az Ady és más könyvesboltokban nem kap- ta meg a szükséges tanköny- veket. Különösen azokat érintette kellemetlenül a do- log, akik vidéken laktak, s még hazautazásuk előtt be akarták szerezni a hétfő reg- gel már szükséges könyveket és kottákat.

A jótettért büntetés jár?

F. Imréné nemrégiben nagy megdöbbenéssel olvas- ta, hogy egy vállalatot azért akarnak megbüntetni, mert szebb és nagyobb ABC- áru- házat épített a kelleténél, il- letve, mint amilyenre az ille- tések áldásukat adták. Mint írta, környékükön, a Kishegyesi úton eddig két boltban vásárolhattak, mind- kettő igen zsúfolt volt, s ve- szélyes utkeresztezéseken kellett átmenniük. Ő és sok nyugdíjas társa most örö- mel konstataulta, hogy az új üzletben mindent kényelme- sen be tud szerezni, s remé- li, hogy a bírságolás csupán félreértésen alapult, s hogy ezek után is építenek majd új ABC-áruházakat.

Folyik a szennyvíz

G. L. debreceni olvasónk nemrégiben látogatába ment a Liszt Ferenc utca 10. szám alá. Mint írta, ahogy a kapun benyitott, már érezte a pincét előntő szennyvíz „illatát”. A lakók több esetben szóltak az IKV-nak, s a Köjálnak, szün- tessék meg ezt az áldatlan állapotot, mely már évek óta tart, intézkedés azonban a mai napig sem történt.

A genetika eredményei, távlatai (2.)

Merénylet a természet ellen

Azt, hogy mindennapi életünk szempontjából a természet megóvása milyen nagy jelentőségű, nem kell bizonygatni. Kevesen gondoltak viszont arra, hogy a természet féltelen pusztítása genetikai szempontból is milyen súlyos következményekkel jár. Dr. Varga Zoltán egyetemi tanár, a KLTE Evolúciós Állattani Tanszékének vezetője ebbe a kérdéskörbe ad rövid betekintési lehetőséget.

Az emberré válás folyamata jelenlegi ismereteink szerint legalább 10 millió évvel ezelőtt kezdődött. Ezt az időpontot valószínűleg még a további kutatások pontosítani fogják. Témánk szempontjából lényegesebb az, hogy vajon mi volt az a nagy földtörténeti változás, amely az emberré válás folyamatát elindította. Ez a földtörténet középidőszakára és a harmad időszak kezdetére jellemző üvegházhatás csökkenése volt, amely az egész Föld hőháztartásának megváltoztatásával a dús trópusi, szubtrópusi növényzet kiterjedésének csökkenéséhez, és a nagy

kiterjedésű, kontinentális nyílt tájak kialakulásához vezetett.

Amennyire ma tudjuk, Kelet-Afrika lehetett az ember kialakulásának a bölcsője. Azonban több millió éves fejlődés kellett ahhoz, hogy az ember az előember fejlettségi szintjét elérve az óvilág nagy részén elterjedhessen. Az előemberek, amelyek legősibb maradványai körülbelül 2 millió évesek, a rákövetkező mintegy 1 millió év folyamán Afrikából kiindulva benépesítették Eurázia jelentős részét.

A fejlődéstörténetileg legfiatalabb előemberek Európából (többek között a Vértesszőlősről) és Kelet-Ázsiából, például Peking az, hogy vajon mi volt az a nagy földtörténeti változás, amely az emberré válás folyamatát elindította. Ez a földtörténet középidőszakára és a harmad időszak kezdetére jellemző üvegházhatás csökkenése volt, amely az egész Föld hőháztartásának megváltoztatásával a dús trópusi, szubtrópusi növényzet kiterjedésének csökkenéséhez, és a nagy

A homo sapiens kibontakozása

Azok a nagy változások, amikor az ember már radikálisan belenyúlt a természet életébe, csak a homo sapiens kialakulásával kapcsolatosak. A sokkal fejlettebb szellemi képességgel és szervezettebb társadalomban élő homo sapiens kialakulása már minőségi ugrást hozott a vadászat hatékonyságában is. Nagyon jól látszik ez például abból, hogy miután az első vadászok a Bering-szoroson átkelve megjelentek Észak-Amerikában, az ott élő nagy termetű őssálatokból álló gazdag fauna rövid idő alatt súlyos károkat szenvedett, számos faj hirtelen kipusztulásával. Ez a folyamat annyira felgyorsult, hogy a szakemberek ezt „vilámháborúnak” (Blitzkrieg) keresztelték el. Ez a folyamat mintegy 15-20 ezer éve játszódott le.

A másik jelentős változás, amellyel az ember belenyúlt a természet életébe, az volt, hogy elkezdett állatokat tenyészteni. Azzal, hogy az ember viszonylag állandó településeken és meghatározott társadalmi szerveződésben kezdett élni, megnyílt a lehetőség az állattenyésztéshez és kezdeti földműveléshez. Mindkettőhöz erdőt kellett kiirtani, ami ebben az időben felégetéssel történt. Ezelőtt körülbelül 8-10 ezer éve alakult ki az a helyzet, hogy az ember már visszafordíthatatlan módon nyúlt bele a természet életébe.

Ahogy viszont a vándorló életmódot egyre inkább a földművelő életmód váltotta fel, az ember mindjobban rákényszerült arra, hogy az őt körülvevő természettel szemben egy új, viszonylagos egyensúlyt alakítson ki. Azok a civilizációk, amelyek erre nem voltak képesek, néhány ezer, sőt néhány száz év alatt elpusztultak. A hagyományos gazdálkodási formák kialakulása eredmé-

nyeként az ember valamiféle tartós egyúttelést tudott létrehozni a természettel, amely a természeti erők újratermelését nem akadályozta meg. Fennmaradtak azok a civilizációk, amelyek valamilyen módon „ökológikus” gazdálkodást valósítottak meg. Ilyen volt például a kínai kultúra, amely az állattenyésztés melléktermékeit szinte 100 százalékban hasznosította a földművelésben. Ilyen volt például az európai középkori korai (patriarchális) feudális gazdálkodás, amely két- és háromnyomásos rendszerű földművelés az erdőgazdálkodás, a rétgazdálkodás és az extenzív állattenyésztés különböző formáival az európai tájra jellemző mozaikosságot, sokrétűséget megőrizte. E korai gazdálkodási formák értékes emlékei nálunk az ősrégi szerek: például Pityerszernél a Zala forrásvidékén van egy skanzen falu, ahol ezt meg „élőben” láthatjuk.

Az ipari forradalmak hatásai

Ezen a hagyományos gazdálkodáson két nagy technikai forradalom hozott döntő változást. Az első a klasszikus kapitalizmus ipari forradalma, amely az energiahordozók felhasználását először emelte magasabb szintre. Ez elsősorban a sűrűn lakott Nyugat-Európában okozott jelentős környezetváltozást és károkat. Ettől kezdve alakultak ki a régi kormos, füstös iparvidékek (Anglia, Ruhr-vidék). De ez a fajta iparosítás csak bizonyos göcökben okozott jelentős környezeti terhelést.

A változások tulajdonképpen a 20. század legújabb

ipari forradalmával gyorsultak fel azzal, hogy világméretűvé váltak. Hiszen a rohamos technikai fejlődés a harmadik világot is elérte. S ezzel együtt a Földön a globális változások egész sora kezdődött el. Az energiafelhasználás a sokszorosára nőtt; a fosszilis tüzelőanyagok felhasználása olyan mértékűvé vált, hogy készleteik belátható időn belül kimerülnek. Az atomenergia felhasználása is újabb, katasztrófák kockázatait hozta. A Föld légkörének széndioxid-tartalma növekedésben van, ezzel együtt az üvegházhatás erősödik és egy globális felmelegedési folyamat kezdődött el. A Földet az UV-sugárzástól védő ózonpajzs elvékonyodott, főleg a sarkok közelében, így ez a mutagén sugárzások erősödésének a veszélyét rejti magába. Rohamosan felgyorsult a trópusi őserdők kiirtása, ami a Föld oxigén-széndioxid egyensúlyát fenntartó növényi zöldtömeg rohamos csökkenését okozza. Fokozódik az óceán, különösen pedig egyes beltengerek elszennyeződése. Fokozódik Afrikában, de Ázsiában is az elsivatagodás. A fejlett országok pedig a mezőgazdaság kemizálása miatti sokféle veszéllyel kénytelenek szembenézni.

Megközelítőleg ebben összegezhető az, amit a modern technikai civilizáció okozott és ezáltal a bioszféra-emberiség viszonyában új helyzetet eredményezett.

Valódi veszélyben a bioszféra

Láttuk, hogy az ember a bioszféra fejlődésének egy meghatározott fázisában jelent meg. Ekkor vált lehetségessé, hogy egy ilyen magas szintű társadalmi szervezethez elölény megjelenjen és elszaporodjon a Földön. Még hozzá oly mértékben, hogy reális veszéllyé válik az egész bioszféra pusztulása, és ezzel mindannak az elvesztése, ami az embert létrehozta és amit az ember létrehozott.

A bioszférából az ember sok mindent hasznosított, mert rá van utalva. Vannak olyan dolgok, amelyek nyilvánvalóak, és vannak olyan dolgok, amelyeken viszont érdemes elgondolkodni. Ha például olajból, vagy kőszénből energiát nyerünk, akkor a bioszféra működésének sok millió éve előállított termékét használjuk fel; közvetve a Nap sugárzó energiáját. Evmilliók által létrehozott energiákat szabadítunk fel rövid idő alatt, ami a földtörténeti idő léptékében mérve a másodperc töredéke sincs. Azok a genetikai adottságok, amelyeket a növénytermesztő, vagy állattenyésztő hasznosított, azok a tulajdonságok és genetikai programjaik szintén sok-sok millió éves fejlődés eredményei.

Az ember tehát abból a gazdagságból, változékony-

ságból merít, amit a bioszféra az evolúció során létrehozott. Ebből következik, hogy a gazdasági érdekek, létérdek, ugyanakkor erkölcsi kötelesség a bioszféra változatosságának, genetikai sokféleségének megőrzése.

A közelmúltban készült el az úgynevezett „Brundtland-jelentés” az ENSZ Környezet és Fejlesztés Világbizottságának jelentése. (A bizottság elnöke G. H. Brundtland, Norvégia miniszterelnök-asszonya volt, magyar részről Láng István akadémikus, az MTA főtitkára működött közre). Ez a munka nálunk a Környezetvédelmi Minisztérium kiadásában jelent meg 1988-ban, „Közös jövőnk” címmel. Lényege az, hogyan hozható összhangba az emberi fejlődés és a bioszféra megőrzésének feladatai. Ennek a jelentésnek egy külön fejezete foglalkozik az élővilág változatosságának genetikai tartalékainak megőrzésével. Az egyik végkövetkeztetés az, hogy mivel az élőlények ökológiai rendszerekben, közösségekben léteznek, az élővilág változatosságának a megőrzése csak az életközösségek és környezeti feltételeik együttes megővásával lehetséges.

(Folytatjuk)

Székely Szabolcs

Feszültség alatt

Áram, díj, számlák

Az ötlet jónak mi több, emberségesnek és kivitelezhetőnek tűnt. Tócskertből telefonáló debreceni olvasónk azt javasolta, számolják el az áramszolgáltató vállalatok a villamosenergia-fogyasztást úgy, hogy limitet állapítsanak meg, és alatta 2 forint negyvenöt fillérnél kevesebbe, fölötté többé kerüljön az áramfogyasztás, olyan módon, hogy a bevételük ne változzon.

További telefonálással kiderült, hogy az ötlet nem is olyan új, és nem is olyan jó(?), mint első hallásra tűnt. Szakmai körökben régóta foglalkoznak új áramtarifa-rendszer kidolgozásával. Eljutottak-e már a munka eredményei az Országos Anyag- és Árhivatalba?

Szemán Barna, a bányai, energia- és vegyipari főosztály vezetője: — A Magyar Villamosági Tröszt két és fél éve folytak a kísérletek, vizsgálatok. Az első eredményeket október végére várjuk. A tarifarendszer megváltoztatása azt is jelentené, hogy új mérőórákat kell felszerelni, és vizsgálni a csúcsideőn kívüli és belüli fogyasztást. A legtöbb áramot 17 és 20 óra között veszik igénybe a fogyasztók, ez az időszak rengeteg energiát igényel. Ha a csúcsideőben fogyasztott áramot magasabb díjszabással számolnák el, talán meg tudnák oldani a fogyasztók, hogy amit lehet, csúcsideőn kívül végezzenek el otthon.

Hallottam olyan véleményt is: ez a rendszer véleményem szerint nem tenné lehetővé, hogy akiknek a fogyasztása a limit alá esik, kevesebbet fizessenek. Így van-e?

Nézzé, a 2 forint 45 fillér sem fedezi az előállítás költségeit. A hiányzó pénzt ma az ipari fogyasztók fizetik meg. Belátható, hogy ez méltánytalan, hiszen aki 220 voltos áramot fogyaszt, ahhoz magasabb feszültségről „letranszformálva” érkezik a lakásába áram, míg az ipari fogyasztó átalakítás nélkül, közvetlenül tudja használni az áramot. Azt az irányvonalat kell előbb utóbb követni, hogy fizessünk mindent annyit, amennyibe kerül. Ez természetesen nem megy ma vagy holnap.

Hány kilowattóránál lehetne meghúzni az említett határt lakossági fogyasztó esetében?

Nem tudom, erről még nem áll a rendelkezésünkre adat.

Változik-e esetleg az elszámolás, a leolvasás rendje? Erről sem döntöttünk még. Két módszer is felvetődött. Vagy több embert tartanak a vállalatok azért, hogy havonta le tudják olvasni a fogyasztást, ez azonban többletköltséggel jár; vagy általánnyitási rendszert vezetnek be. Megnézik, hogy az országban a legkevesebb áramot

fogyasztóknak hány kilowattóra van szükségük éves szinten, és havonta befizettetik velük a várható átlagfogyasztást. Evente egyszer leolvassák a tényleges fogyasztást, és kifizettetik velük a különbözetet. Egyik módszer sincs elfogadva. Akkor lép életbe valamelyik, amikor az új tarifarendszert is bevezetik.

Zakar István, a Magyar Villamosművek Tröszt gazdasági igazgatója:

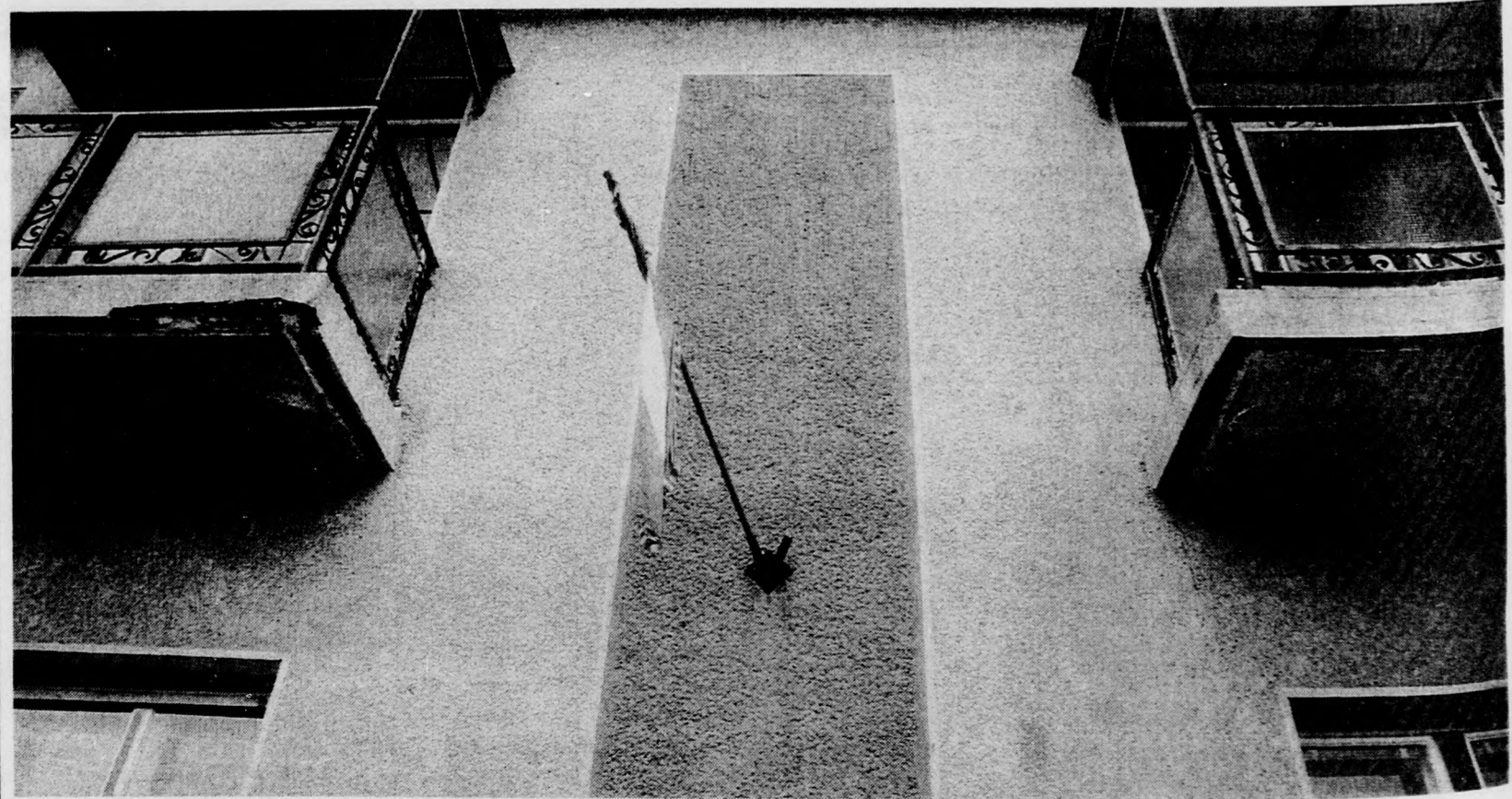
— Hol tartanak az új áramtarifa-rendszer kidolgozásában?

— A hosszú távú határköltségeket számoljuk. Az új árak olyannak kellene lennie, hogy abban a bővített újratermelés költségei benne foglaltassanak. Nem áruok el titkot azzal, hogy az állam a Magyar Villamosági Trösztől adók formájában elviszi azokat a pénzeket, amelyeket aztán alaperőmű és alaphálózat építésére visszad. Ezt feleslegesnek tartjuk mi is, és a kormány is. Azt gondoljuk, helytelen az is, hogy a termelővállalatok fizessék meg, amit a lakosságnak dotáció formájában meg kellene kapnia. Fizessen ugyanannyit a lakossági fogyasztó is, és a különbözetet térítse meg a szociálpolitika. Badarságnak tartom, hogy a lakossági fogyasztók kilowattóránként azonos támogatást kapjanak, hiszen így az részesedik a legmagasabb „szociális támogatásban”, aki a legtöbbet fogyaszt. Az a kisnyugdíjas, aki a 2 forint 45 filléres árral is megmondja, hogy 25-os vagy 15-ös egőt csavarjon-e be, fogyasztásarányosan kevesebbet támogatást kap.

Magam is ezt a nézetet vallottam, egészen addig, amíg egy szakembertől nem hallottam, ő miért helyteleníti, hogy az áramdíjak progresszíven növekedjenek. Azzal érvelt, hogy ez a kislakásban élő nagycsaládosokat sújtaná. Van egyáltalán jó megoldás?

— Van, mondom is. A példa nyugati. Ha valaki képtelen kiegyenlíteni a villanyzámláját, a helyi önkormányzat kifizeti helyette. Pontosán tudja, hogy a településen kiket kell megváltani attól, hogy kikapcsolják az otthonukban az áramot. Azzal értek én is egyet, hogy nem szabad mindent értéken megfizettetni a lakossággal, hiszen a fizetésüket sem kapják „értékén”. De az árképzésben helyre kell állítani a normális viszonyokat. Van megoldás erre a helyzetre is, csak a legrosszabb utat ne válaszuk: azt, hogy a lapokat össze-vissza keverjük. Az új tarifarendszer valamikor jövőre készül el, ezt követően több helven megvitátják. 1991-ben tehát a megbiztosan nem aktuális a bevezetése.

B. M.

Árva zászló

(Nagy Gábor felvétele)

Há

Mind a szöveg...
szöveg...
A rák...
ismert.

ezelő...
lós, kac...
lábú rák

A mi

replő a

tartozna

dául sok

mi rák a

elég gya

közi ro

él. Van

gon más

is, a kö

állatok

menni h

csak meg

mozogná

Ezek a

különböz

pl. a ha

golyától

ezért le

merülő g

a kavics

lenség el

csak elő

akkor a

lású barl

ugyan, d

állna far

ven potr

hogy a k

történik.

„befelé

„struccp

gálhatná

védelmé

Volt e

Péternek

Szegénye

Nem volt

kakasuk.

Azt mo

lesége:

— Emb

nap levá

— Hall

vágd! El

nak, háth

megjutal

Ugy is

hóna alá

kast, vité

Bekop

— Nag

dékba ho

a szép ka

— Ugy

Péter! M

hisz olya

ti is meg

— Hisz

felének

belőle, n

tessenek

egészség

— Jól

hat órá

megjutal

— No,

El is m

Már a k

pirosra m

talra tála

tek Péter

— No,

helyed!

Leült P

nagyság

Érdekességek az állatvilágból

Hátrafelé megy-e a rák?

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy nem mindegyik rák jár hátrafelé. A rákoknak nagyon sok faja ismert. Így többek között evezőlábú, ágascsapú, kagylós, kacs lábú, ászka, hasadt-lábú rákokat ismerünk.

A mi kérdésünk főszereplői a tizlábú rákok közé tartoznak. A Tiszában például sokféle rák él. A folyami rák a Tiszában, Dunában elég gyakori. A Balatonban közeli rokona, a kecskerák él. Van még Magyarországon másik fajta tizlábú rák is, a kövirák. Az említett állatok valóban tudnak menni hátrafelé is, azonban csak meghatározott esetben mozognak így.

Ezek az állatok félnek a különböző ragadozóktól, így pl. a harcsától, angolnától, gólyától, vidrától. Éppen ezért lebújnak a víz alá merülő gyökerek, a kövek és a kavicsok alá, hogy az el-lenség elől elrejtőzzenek. Ha csak előre tudnának mozogni, akkor a víz alatti szűk nyíl-lású barlangokba beférnének ugyan, de hát a kapu felé állna farki részük, más néven potrohuk. Nem látnák, hogy a környezetükben mi történik. Így módon ez a „befelé fordulás” ez a „struccpolitika” nem szolgálhatná az állat életének védelmét. Logikus, hogy

ezeknek a rákoknak hátrafelé is járni kell ahhoz, hogy a szűk barlangba bejussanak, és onnan kitekinthessenek. Ezáltal szemmel tudják tartani a környéket. Tehát ez a legfőbb magyarázata annak, hogy a rákok miért tudnak hátrafelé menni.

Persze nemcsak ezek a kecskerák meg folyami rákok járnak így hátrafelé, hanem a tengerparton élő tarisznyarákok is hasonlóan mozognak.

A rákok jellegzetes ollója fegyver is lehet. A legtöbb ember tudja is, hogy mennyire erős. Bizonyítja ezt egyik régi tengeri gyűjtő-utam, amelyről másfél kilós homárokkal tértünk vissza, gadagítva a budapesti Állatkert akváriumát. Tizlábú rákok a homárok is. Annak idején úgy csomagoltuk őket, hogy ronggyal lefogtuk hatalmas ollóik egyikét, amelyek nagyobbak voltak, mint egy szabóolló. Aztán elkaptuk a szabadon maradt ollót, és arra zsineget teker-tünk, hogy ki ne tudják nyitni félelmetes fegyverü-keket. Igen ám, de egy óvatlan pillanaton az egyik példány a rongyat alól a lefogott ollót kirántotta, és úgy elkapta az ujjam, hogy egészen a csontig hatolt annak éles, recézett fegyverével. Azonnal elkezdett vérezni a mély

seb, és attól kezdve nem is tudtam folytatni ezt a mun-kát. Bekötötték az ujjam, és bizony heteknek kellett el-telni ahhoz, hogy ez a fájdalmas seb begyógyuljon.

A folyami rák is fájdalmas sebet ejthet, éppen ezért mindig a tori részt kell megfogni ügyesen hátulról, nehogy véletlenül az ollóival hátranyúlhasson. Így elkerülhető a fájdalmas szorítás. Az olló nemcsak fegyver, hanem rendkívül ízletes csemeje is. De nemcsak az olló, hanem a potrohi rész is ehető. Íze a finom hal-húsról emlékeztet, ha meg-főzzük. A rákhúst, a rákéte-leket többnyire csak a leg-drágább éttermekben kínál-ják.

Feltétlenül hasznosnak kell minősítenünk a rákokat, mert vizeink öntisztulásában ők is részt vesznek. Ha egy hal vagy valamilyen más állat elpusztul, akkor a rákok a bomló, oszló tetemet bekebelezik. Érdekes, hogy gyomrukban olyan anyagok vannak, amelyek közömbö-sítik a hullamérget, amely a legtöbb állat halálát okoz-zák.

A rákok kivételek, ők hasznos egészségügyi kato-nái a természetes vizeknek. Nem pusztítani, ritkítani kell őket, hanem védeni, és hagyni, hogy szaporodjanak.

Szeptember játéka

A természet örök találé-konyasága mutatkozik meg abban a csodálatos „beren-dezésben”, amely néhány növényünkönél ilyenkor figyelhető meg. Ezek a fur-csa növények az ősszel le-száradnak a gyökereikről, és a szél játékká válnak a le-tarolt földeken. Vándorol-nak, kószálnak, bolyonganak, keringenek a mezőkön. Kísértetiesen zörögnek, sus-torognak, ha gurulva, ide-oda forgolódva végighem-peregnek a homokos, köve-cses földön.

Amerre hengeres vagy gömbölyded kórjuk elvonnul, szemeként elszórják megérett magjaikat, ame-lyekből tavasszal fiatal nö-vények sarjadnak. Ilyen „berendezéssel”, a szórva-vetésnek ezzel a leleményes módjával biztosítják ezek a különös növények fajuk fenntartását és elterjedését.

Ilyen növény a hazánk csaknem minden táján, kü-lönösen a legelőkön előfor-duló és régóta ismert, ör-dögtövisnek nevezett, fél méter magasra is megnövő, elszélesedő, tuskés, fogas vagy sallangos levelű gyom. A nép ördögsejének, ör-döglóvának, réti motollának, számartövisnek, lajtorjás vagy istenátkozta tuskének nevezi. Ezeket kívül még vagy húsz neve van, bizo-nyítékul annak, hogy az ember milyen éles megfi-gyelője és találgatója meg-nevezője a növények tulaj-donságainak.

Szelídebb neve mezei ballagó, szélhordta fű, száz-fű vagy iringó. Az ernyős virágzatúak családjába tar-tozó növényt az elmúlt szá-zadokban boszorkányűző-fűnek tartották, és ezért karóját felfüggesztették a házakban a mestergerendá-ra, ahol az a felszálló meleget

levegőtől állandóan illegett-billegett, s azt a házat, ahol a növény így viselkedett, elkerülte a boszorkány.

A növény különlegessége, merev szépsége és tartóssá-ga a művészekre sem maradt hatástalan. A magyar szár-mazású Albrecht Dürer képein és rézkarcain is ta-lálható iringó, amelyet a németek Mannstreu-nak,

férfi hűségnek neveznek. A művész egyik 1493-ban ké-szült önarcképén kezében iringót tart, de „kis szeren-cse” néven ismert rézkarca-n is Fortuna kezébe iringót illesztett.

Szeptember végére eltűnik a mezőkről, a szabad ter-mészet öleről a virágok többsége.

„Tavaly többet kaptunk, meg finomabb is volt az étel. Azért persze van mit enni, és a felnőttek azt mondják, ennek örülni kell...”

„Nem értem, miért nyafognak annyit a lányok. Nekem tetszik ez a jó kis falat, és le is gyűröm”

Ravasz Péter (népmese)

Volt egy ember, Ravasz Péternek hívták a falujában. Szegényen élt a feleségével meg a sok gyermekével. Nem volt egyebük, csak egy kakasuk.

Azt mondja egyszer a felesége:

— Ember, a kakast vasárnap levágom.

— Hallod-e, asszony, sose vágd! Elviszem az uraságnak, hátha többet ad érte, megjutalmaz.

Ugy is tett Ravasz Péter, hóna alá kapta a szép kakast, vitte az uraságnak.

Bekopog, beköszön:

— Nagyságos úr, aján-dékba hoztam magának ezt a szép kakast.

— Ugyan, Péter, ugyan, Péter! Miért nem vágátok le, hisz olyan nagy a családod, ti is megehetnétek volna.

— Hisz ez a baj, hogy a felének sem jutott volna belőle, nagyságos úr. Csak tessenek elfogyasztani jó egészséggel!

— Jól van, Péter, de este hat órára gyere el, hogy megjutalmazalak.

— No, lám!

El is ment este hat órára. Már a kakast egyben szép pirosra megsütötték, az asz-talra tálták. Széket is tet-ték Péter alá.

— No, Péter, ülj le, itt a helyed!

Leült Péter. Azt mondja a nagyságos úr:

— Ide figyelj, te hoztad a kakast, neked kell elosztani is. Ha úgy elosztod, hogy meg leszünk elégedve, öt aranyat adok; ha nem, huszonöt botot.

— Jó.

Felállott Péter, fogta a nagy kést, lenyisszantotta a kakas fejét.

— Mivelhogy e ház ura a nagyságos úr, a fejét illeti. Nemkülönbön a feleségét a nyak, mert a fej után a nyak következik.

Levágta a fejet és a nyakat, rátette a nagyságos úrnak meg a feleségének a tányéjára.

Akkor levágta a két szárnyat: az egyiket az egyik úrfinak, a másikat a másik úrfinak a tányéjára tette.

— No, az úrfiak diákok.

A szárnyat kapták, hogy jól szárnyaljon az eszük, jól tudjanak tanulni.

Mindenki mosolygott. Végül levágta a lábát; az egyiket az egyik kisasszony tányéjára, a másikat a másikéra tette.

— No, a kisasszonyok azért kapják a lábakat, hogy jó táncosok legyenek.

Nevetett mindenki.

— Ami kis maradék még a tálon hever, ez legyen a szegény árva fejeme.

A többi részt, a javát ez-zel mind maga elé húzta.

Nagyon tetszett a nagy-ságos úrnak az osztzkodás.

Gondolta is: „Jaj, de ravasz ez a Péter, nemhiába mon-dják ezt a falu eszének!”

Adott neki öt aranyat. Vitte haza nagy boldogan Péter.

A szomszédjukban lakott a módos Pál gazda. Meg-szimmantotta, hogy Péter öt aranyat kapott egy árva kakasért.

— No, asszony, van nekünk öt, elviszem mindet, és huszonöt aranyat kapok érte.

Össze is hajkurászta Pál gazda a kakasokat, maga meg kiöltözködött, kipödör-te a bajuszát, ment a kas-télyba.

Bekopog, beköszön:

— Nagyságos úr, öt szép kakast hoztam maguknak ajándékba!

A nagyságos úr mosoly-gott, mert tudta, miben sán-tikál Pál gazda, hogy hon-nan fúj a szél.

— Jól van, köszönjük. De ide figyelj, este vacsorára gyere el, hogy megkaphas-d a jutalmad.

Hej, az is hazament nagy vígan.

Vacsorakor mondja aztán neki a nagyságos úr:

— Te hoztad a kakast, Pál gazda, neked kell elosztani. Ha jól elosztod, huszonöt aranyat kapsz; ha nem, huszonöt botot.

Felállott Pál gazda, meg-fogta a nagy kést, de csak állott. Hogy osszon ő el öt kakast hatfelé?

A nagyságos úr látta, hogy nem megy semmire, hát azt mondja:

— Tedd le a kést, Pál gazda, szaladj Péterért, majd ő elosztja!

Kisvártatva jött is Péter.

— Gyere ide, Péter, oszd el ezt az öt kakast hatunk között. Ha jól el tudod osztani, kapsz huszonöt aranyat; ha nem, huszonöt botot.

De Ravasz Péter nem ijedt meg. Azt mondja:

— Mivelhogy mindent a háromság nevében szoktam csinálni, ezt is úgy próbá-lom. A nagyságos úr, a nagyságos asszony meg egy kakas: egy háromság, ők ezt kapják. A két úrfi meg egy kakas, az is egy háromság. A két kisasszony meg egy kakas, az szintén egy háromság. Az én szegény árva fejem meg ez a maradék két kakas szintén egy háromság.

Jót kacagott a nagyságos úr, és rögtön leszámoltatta Péternek a huszonöt aranyat, a híres Pál gazdára meg huszonötöt veretett.

Igaz volt, mese volt.

*Meggzimant: megneszel

Ég

Élmények

knak hány kilo-van szükségük éves havonta befizetett várható átlagfo-Evente egyszer a tényleges fo-és kifizetettnek velük zetet. Egyik módszert ogadva. Akkor lép amelyik, amikor az új szert is bevezetik.

stván, a Magyar Vil-tek Trószat gazdasági tartanak az új áram-szer kidolgozásában? sszú tövü határkölt-ámoljuk. Az új árak kellene lennie, hogy bővített újratermelés benne foglaltassanak. k el titkot azzal, hogy Magyar Villamosági adók formájában zokat a pénzeket, aztán alaperőmű és at építésére visszaad. gesnek tartjuk mi is, any is. Azt gondoljuk,

az is, hogy a alatok fizessék meg, kosságnak dotáció n meg kellene kapnia. gyannanyit a lakos-vasztó is, és a etet térítse meg a itika. Badarságnak hogy a lakossági k kilowattóránként mogatást kapjanak, y az részesedik a bb „szociális támo-ki a legtöbbet az a kisnyugdíjas, aki 45 filléres árral is lja, hogy 25-ös vagy csavarjon-e be, fo-nyosan kevesebb tá- ap.

am is ezt a nézetet egészen addig, amíg embertől nem hal-ért helyteleníti, hogy tják progresszíven nek. Azzal érvelt, a kislakásban élő osokat stíjtának. Van jó megoldás? mondom is. A példa ha valaki képtelen ni a villanyszámláját, kormányzat kifizeti entosan tudja, hogy a kiket kell megóvnia y kikapcsolják az an az áramot. Azzal s egyet, hogy nem mindent értéken tni a lakossággal. retésüket sem kapiák De az árképzésben állítani a normális t. Van megoldás erre is, csak a legrosszabb aszszuk: azt, hogy s-sze-vissza kever-z új tarifarendszer jövőre készül el, ezt több helyen meg-91-ben tehát a még nem aktuális a

B. M.

Gy Gábor felvétele)

Higiénia

Minden évben megrendezik a tiszta boltok versenyét az élelmiszerüzletek között. Meg kell mondjam, mint vásárló nagyon örülök ezeknek a napoknak. Ilyenkor tiszta koponyben, mosolygós arccal és friss áruval várnak, és még a 10 deka parizeremet is villával vagy csipesszel teszik rá a papírra. Mondom, nagyon örülök ezeknek a napoknak. Szomorú csak azért vagyok, mert az év többi napján, vagyis a legtöbb hétköznapi bevásárlónapomon már nem vagyok ilyen szerencsés. És bizony még az sem vigasztal, hogy a csokros, kosaras társaim is osztoznak a régen volt fehér kopony látványában, a zöldellő kenőmájasban, az érett barna színűre aszalódott felvágottakban.

A minap hallottam, vannak olyan országok, ahol mezitelen kézzel tilos az élelmiszert érinteni. Hol vagyunk mi ettől? — jutott eszembe, hiszen ma még nagyon kevés élelmiszerboltban tapasztalni, hogy a hűsítő

vagy a villa szolgál segítségül a felvágottak papírra helyezéseben. Ezzel szemben a szeletelőgépek elé az eladó odahelyezi tenyerét, és minden egyes lepattanó hűsítőszelvény szeptet hüvelykujjával igazítja egymásra, majd csak ezt követően teszi a papírra. Ha szerencsénk van, akkor a művelet előtt éppen nem törölte meg kézfejevel vizkető orrát, vagy nem nyúlt le a földre egy lezuhalló darabkáért. Tudom, megoldás az lehetne, ha fóliába csomagolt készítmények közül válogathatnánk. Ma még csak néhány felvágott kap átetsző „ruhát”, a többihez pedig a már említett módon juthatunk. De tessék mondani kedves kereskedő urak és hölgyek, addig is nem lehetne a papírcsokát a szeletelő gépek elé helyezni, vagy azt a bizonyos hűsítő csipesszel, villával használni? Engedményt is hajlandó vagyok tenni. Nem kívánom ezt a hét minden napján.

Csak hétfőtől szombatig. - ri -

Hány szűk esztendő jön még?

Tanácsokkal jóllakni

Sokan adnak manapság tanácsokat a volt szocialista országoknak gazdaságuk működőképessé tételéhez. Tanácsokban nincs hiány, sőt aki e térség lakója, annak mind gyakrabban az az érzése, hogy az elmúlt másfél évben beígért hatalmas segítségek jórészt is mintha szavakkal akarnák pótolni. De más baj is van a bőséggel áramló tippel. Mind valószínűbbnek látszik, hogy sem a volt szocialista országok viszonyait, s ami még meglepőbb saját, úgy mond kapitalizmusukat sem ismerik eléggé azok, akik egyre újabb, gyors sikert ígérő eljárásokat javasolnak a fuldokló Kelet-Európa megmentéséhez.

A világ talán legjobb máélt közgazdája, John Kenneth Galbraith a közép-kelet-európai rendszerváltásról a lengyel Trybunában cikében mindenekelőtt a túlzásoktól és az illúzióktól óvja a volt szocialista országokat. Meghózza nem elsősorban saját, hanem tanácsadói túlzásaitól és illúzióitól. Galbraith legfontosabb megállapítása, hogy amit manapság a berlini faltól nyugatra látni lehet, az korántsem a hagyományos kapitalizmus, hanem sokkal inkább szociáldemokrácia. Ennek

szerinte legfontosabb ismérve, hogy a társadalmi demokrácia érdekében meg kell találni azt a rendszert, amely a legkedvezőbbben egyesíti tudja a piac által vezérelt folyamatokat és a társadalmi tevékenység különféle formáit. A gyakorlatban ez annyit jelent, hogy a mai fejlett kapitalista országokban már nyoma is alig van az eredeti primitív kapitalizmusnak. Ez egy messzenőven átalakított rendszer, amelyben a szociális szolgáltatások színvonala igen magas, a lakosság jelentős részének jövedelme többé-kevésbé biztosított és a köz ellenőrzése kiterjed egy sor területre, a fogyasztói érdekvédelemtől, a környezetvédelemig, vagy akár a közoktatásig. Eppen e változások eredményeként maradhatott fenn a kapitalizmus — mondja Galbraith. Következésképpen nagyon félrevezeti a volt szocialista országokat, aki azt ajánlja azok új vezetőinek, hogy bátran nyúljanak a munkanélküliség, az infláció, az életszínvonal-csökkenés eszközeihez, így jön majd létre az az „új típusú” munkaerő, amely hajlandó magát alávetni a szabad vállalkozások fejelemének.

Persze Galbraith sem kerülheti meg, hogy tanácsokat adjon, végeredményben miként lehetne aránylag kis véráldozattal kímálni a válságból. Szerinte a nem alapvető fogyasztási cikkek és szolgáltatások esetében természetesen piaci viszonyokat kell teremteni, hiszen egyértelmű, hogy itt a parancsuralmi rendszer és a tervezés csúszdhoz vezetett. De például az élelmiszerek és a lakás árának szabályozásában szerinte az államnak ezután is komoly feladatai vannak, miként valamennyi fejlett tőkés országban. Tanulságos a világhírű amerikai közgazdász azon megállapítása, hogy a mezőgazdaság akkor prosperál a legjobban, ha az egyéni gazda, a farmer maga műveli a földet, és eközben biztos az állam által garantált jövedelemben.

Az ipari vagy kereskedelmi vállalatoknál Galbraith szerint a tulajdon kérdése korántsem elsődleges. Szerinte, ha egy nagyvállalat minisztériumi ellenőrzését megszüntetik, és megkapja a teljes működési szabadságot, akkor csaknem mindegy, hogy a részvények többsége állami kézben marad vagy sem. Galbraith szerint, ha nincs elegendő olyan vállalkozó akinek pénze is és haj-

landósága is van, hogy megvegye a vállalat részvényeit, akkor azon nyugodtan maradhatnak állami tulajdonban, a lényeg, hogy a menedzserek valódi döntési jogkört kapjanak és munkájuk eredményében megfelelően részesedjenek. Az amerikai közgazdász óvja a kelet-európaikat attól az elterjedt illúziótól is, hogy gyors változásokra lehet számítani ebben a térségben. Emlékeztet arra, hogy Nyugat-Európának a háború után csaknem egy évtizedbe telt amíg visszatért a normális gazdasági kerékvágásba — pedig ott „csak” a gyárakat kellett felépíteni, és nem egy új társadalmi-politikai-gazdasági rendszert. Angliában hét évig tartott a világháború utáni jegyrendszer és a vele együtt járó szigorú árelőnyök. Galbraith cikke végén azt is megjegyzi — nem kis keserűséggel — hogy a világháború utáni újjáépítés a hatalmas amerikai segélyprogrammal, a Marshall-tervvel együtt tartott ilyen sokáig. Jóllehet Kelet-Európa ma talán jobban rá van szorulva a segítségre mint Nyugat-Európa 1948-ban, az amerikaiak nagyvonalúsága ezúttal a tanácsokban látszik kimerülni. P. É.

Ha lesz is privatizáció...

Megél a maszek Mezősason?

egy alkalmas épület, amelyben például falugyűlésre összejöhetnének. Volt egy klub, most az sem működik. A körzeti orvos hetente kétszer Apátiból jár át. Nincs gyógyszerár, nincs rendőr, az Áfész-bolt ellátottsága pedig a vezetőjén múlik... — jegyzetelem a nem meglepő felsorolást.

— Van egy maszek fodrászunk, aki Komádiból jár ide. Korábban a tanács, az ide a téesz adott neki helyiséget. Több kisiparosunk nincs. Azaz, még valaki: egy fuvarozó. És volt egy büfé is, de az nemrég bezárt — zárja le a sort a tanácselnök, aki főállásban pedagógus és ragaszkodik is a katedrához, ezért sem polgármesteri, sem képviselő-testületi jelöltséget nem vállalt.

— Nem számítottam arra, hogy az induló kisvállalkozások tömegéről fog beszámolni, de az meglep, hogy mutatoba sincs ilyen. Szegények az itteni lakosok? — kutatom az okokat.

— Ezt nem mondanám — feleli. — Szerintem szorgalmasak és takarékosak. Biztosan vannak itt milliomosok is. A legtöbb család állattartással foglalkozik. Talán nem is gondolok rajta, vagy ha mérlegelik is, úgy látják, nem érdemes másba fektetni a pénzt.

— Számíthatnak-e arra, hogy valamilyen önkormányzati támogatással állatorvosként tudják a vállalkozó kedvüket?

— Reménytelen. Honnan lenne erre pénze egy ilyen kis falunak? — néz rám Tar Sándorné.

A téesz mezősasi üzemegységének irodájában négy nő hajol az íróasztal fölé. Hogy ők mit gondolnak a privatizáció esélyeiről? Elő-

ször csak Szendrei Sándorné könyvelő hajlandó válaszolni.

— Tudnám én, mibe fektessek be, csak volna pénzem! — említi, s rögtön ki is jelenti, hogy megvinné az Áfész-boltot, és gondoskodna a jó ellátásról. — De cukrászda sincs itt! Se egy fagyit, se egy süteményt nem tudunk venni — folytatja. — Bementem én az OTP-hez érdeklődni. Hát kiderült, hogy százezer forint kölcsönhöz három kezes kell, többet pedig... na, szóval hiába minden. Nincs pénz a vállalkozásra.

— És olyan sincs, akinek lennének mozdítható milliói? — Van az vagy három! — állapodnak meg végül az

asszonyok, bár egyikük ebben is kételkedik.

— S ők miért nem forgatják a pénzüket? — faggatózom tovább.

— A parasztember nem kezd ilyen vállalkozásokba — hallgatom.

— Meg kicsi is a falu lélekszáma. Ennyi ember egy vállalkozót se tartana el. De az itteniek nem is olyan szelleműek — teszi hozzá Lázár Ferencné pénztáros.

A vendéglőben pár borostás férfi könyököl az asztalokra, ketten a pultot támasztják, s amikor a mögött álló fehér köpenyes fiatalember kijelenti, hogy még egy vendéglős itt biztosan nem élne meg, senki sem cáfol. Italmérés persze van

még egy, most éppen renoválják.

Kovács Gábor, az Áfész-bolt vezetője hallott valamit arról, hogy az üzlet esetleg kiadják, de neki sehogysem kellene: se szerződésbe, se tulajdonba.

— S mit tenne, ha valaki mégis kivinné?

Akkor én nem lennék boldos — feleli nekem ezt, a vaj után érdeklődő asszonynak pedig azt, hogy nézzen be holnap.

A vásárlásból hazafelé tartó nő a munkahely hiányára panaszkodik. Hegyi Zoltánné abban már nem hisz, hogy megérne valami változást, de legalább a fiataloknak lenne jobb! — óhajtja.

Hogy lesz-e jobb? Sokak szerint az ország jövőjét építhetjük a falura. De akik így gondolják, ismerik-e a lehetőségeket, s a falusiak terveit? Vajon tudják-e, hogy itt-ott nincsenek tervek, sőt, remények se? És érzik-e, hogy a bűvös szó — privatizáció — a magára hagyott faluban semmit, ma gyakorlatilag semmit sem jelent?

Szabó Katalin

Ha kiadják, Kovács Gábor nemigen kéri az Áfész-boltból

Megtermett falusi asszonyok tojja kerékparját az út mellett. A vázon átvette egy zsákot egysúlyoz. Gondolom, takarmány lehet benne. Akkor biztosan jószágot nevel — gondolom tovább, tán ért a gazdasághoz is, esetleg van véleménye, ...szóval megállítom:

— Mit várnak itt a maszek világtól? Ad-e új esélyeket a falusiaknak? — fogalmazom magamban az első kérdéseket, de a köszönésig is alig jutok. Hiába szólok, az asszonyok meg sem lassítják lépteit, elmegy mellettem.

Allok kikoszarozottan a 850 lekes bihari falu főterén. Nincs kihez fordulni. Déli egy óra körül Mezősas nap-sütéses fűtőcsőjén több alak nem vet árnyékot.

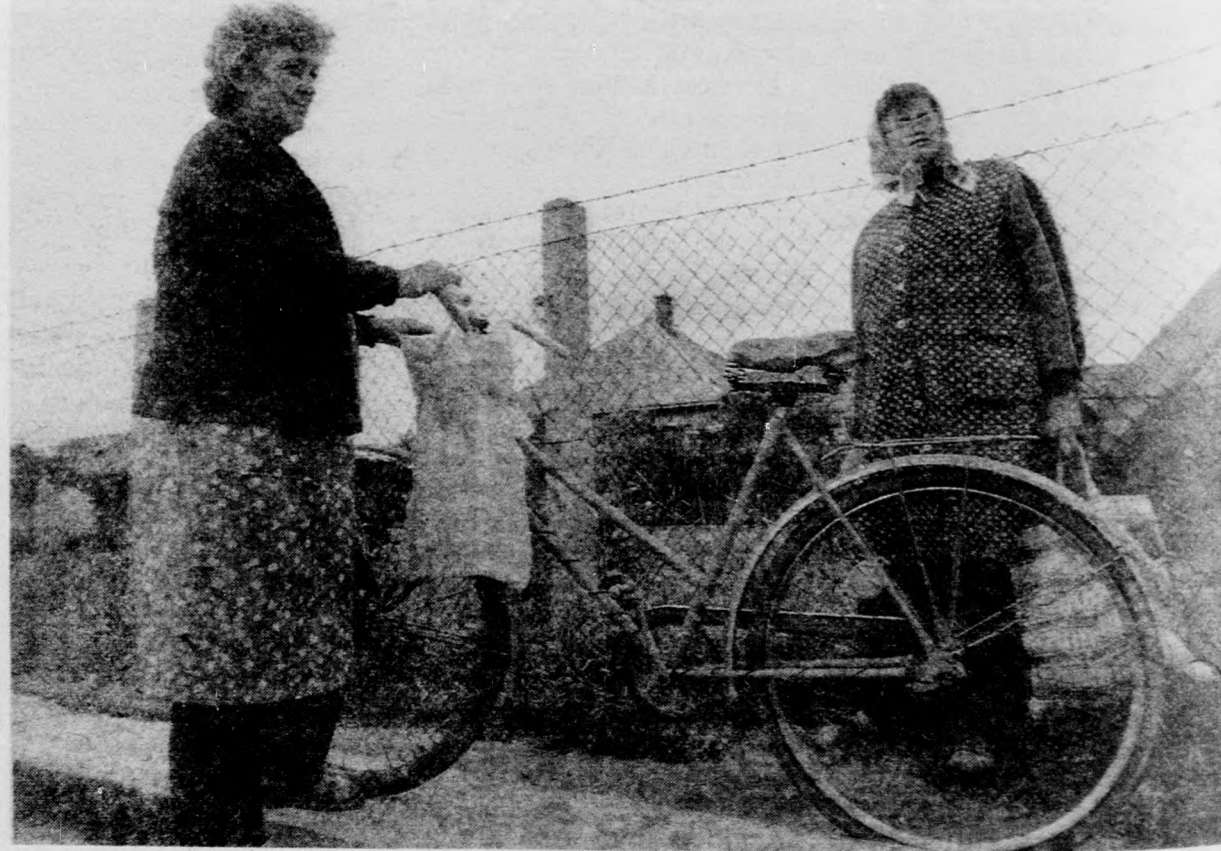
***
— Azelett Kőrösszegapátihoz tartozott, de január el-

seje óta önálló tanácsú település Mezősas — tájékoztató fiatal tanácselnökasszony. Tar Sándorné első szavai szerint „az emberek itt is sokat várnak a változásoktól.” Am ahogy tovább hallok, kiderül, hogy ennek alig van reális alapja.

— A téesz nem önálló, hanem a Kabai Vörös Csillag üzemegysége. Más munkalehetőség nincs. Földet egyelőre talán összesen két ember igényelt vissza. A többiek szerintem félnek. Nem tudják, mi lesz velük, ha feloszlik a téesz. Vállalkozni? Hát ilyen ötlettel nálunk eddig senki nem jelentkezett.

Gyorsan sorra vesszük, mit nyújtott eddig a falu, s mire lenne még szükség:

— A volt pártházból házasságkötő termet csináltunk. Nagy gond, hogy nincs

A munkaalkalom hiányzik és a remény is, hogy a fiataloknak jobb lesz

a
Gren
kolás „k
csoló kis
a szárad
képszerk

AI

Al Cap
öltönybe
nyakkend
liánstüve
középpon
tak padja
döntő kér
„Meghoz
válasz: „l
augusztu
tehat fel
idők legf
ját, a Vá
esztendő
után, am
számára
karrier:
ezer doll
ritésére és
büntetés
Amerika
Capone s
kisebb bü
székbe kü
Capone e
minden
kohlcsen
zárdjáték
ellenőrzé
merészelt
mélyesen
a bizonyí
vel, és a
val. És a
zók tehet
Capone e
ték. Nincs

A

Két pizz
múlt hete
Pepsico ne
Kutuzov
Kreml köz
kij utcában
gálóval m
és elegán
ponta öte
kiszolgál
A mos
deklódes
ronómiai
nap több
ban a be

Jelez a ruhaszárító csipesz

Grenoble, Franciaország: Antoine Vial, 11 éves kislakolás „korszakalkotó” találmányát mutatja be. A barkácsoló kislány által elkészített csipesz világnyi kezd, amint a száradni kitétt ruhanemű megszáradt (MTI Külföldi képszerkesztőség)

Al Capone nem bűnös

Al Capone elegáns fekete öltönyben, fehér ingben, nyakkendőben — rajta briliánsfüvel — az érdeklődés középpontjában ül a vádlotak padján. A bíró fölteszi a döntő kérdést a 16 esküdtnék: „Meghozták az ítéletet?” A válasz: „Igen. Ártatlan.” 1990. augusztusában, Chicagóban tehát felmentették minden idők leghírhedtebb banditáját, a Vágotarcút. Közel ötven esztendővel az érvényes ítélet után, amikor is Al Capone számára lezárult az alvilági karrier: 11 év börtönre, 30 ezer dollár perkoltságot megfizetésére és 30 ezer dollár pénzbüntetésre ítélték. Egész Amerika tudta, hogy az Al Capone számláján lévőknél kisebb bűnökért is villamoszékbe küldték embereket. Al Capone egyszerűen kiirtotta minden riválisát, aki az alkoholcsempészetben, a házárjátékok és a prostituáltak ellenőrzésében konkurálni merészt. Hoover elnök személyesen bízta meg az FBI-t a bizonyítékok megszerzésével, és a gengszter lefogásával. És a szövetségi nyomozók tehetetlenek voltak: Al Capone ellen nincs bizonyíték. Nincs lakása sem; igaz a

Amerikai pizza Moszkvában

Két pizzaéttermet nyitott a múlt héten Moszkvában a Pepsico nevű amerikai cég. A Kutuzov sugárúton és a Kreml közelében fekvő Gorkij utcában megnyílt, felszolgálóval működő kényelmes és elegáns éttermekben naponta ötezer pizzát tudnak kiszolgálni. A moszkvaiak nagy érdeklődéssel fogadták a gasztronómiai újdonságot, s egész nap több százan álltak sorban a bejáratok előtt. A kisebb pizzák hat rubel húsz kopejkába, a nagyok 26,60 rubelbe kerülnek. Ez meglehetősen borsos ár, ha figyelembe vesszük, hogy a szovjet átlagkeresetből — 250 rubel — még tíz nagy pizzára sem futja. A két moszkvai étterem része a Pepsico Pizza Hut nevű pizzaétterem hálózatának, amely a legnagyobb ilyen láncolat a világon. Előző nap nyitották meg a Pizza Hut első pekingi éttermét. (Reuter-UPJ)

Ahol zenének van „Keletje”

Minden zenész álma a lelkes közönséggel zsúfolt aréna, a magas jegyár és persze minél több lemez eladása. Mindez mindig teljesül Japánban. A felkelő nap országa rendkívül fogékony a zenére, rajonganak mind a könnyebb, mind a komolyabb műfajokért, ezért aztán a japán közönséget is hasonlóan lelkesednek az előadók.

Ma már minden zenész sztár világsztárjává vált, kötelező állomása Japán, igen gyakran az első próbatétel, s ennek lélektani alapja is van. Az előadók szeretnek biztos sikerrel nekivágni a testet-lelet, de főképp az idegrendszer megtépzését, olykor több hónapos előadókörutaknak. Ha már az elején vegyes, vagy visszafogott a fogadtatás, az előadókodv is lankad, a zenekarok tagjai hamarabb egymás idegeire mennek, márpedig ebben a szakmában még ha jól megy is egy banda szekere, akkor is hamar szétválhatnak a tagok útjai.

Az idén már eddig olyan előadók „megasztárokat” jártak a szigetországban mint Madonna, aki hét koncertet adott Japánban európai és amerikai turnéi közé ékelve, Paul McCartney, Michael Jackson, Janet Jackson, a Rolling Stones, Tracy Chapman, Bobby McFerrin, David Bowie. A nagyságokat persze a lelkes közönségen túl a pénz is vonzza. Madonna első három koncertjére 4,5 millió dollár értékben keltek el jegyek, a legdrágább 56 dollár volt. (Arról hallgat a szakma, hogy mennyit kapott a sztár gárdája, és a szervezők.

Azonban nemcsak a könnyű műfajnak van nagy keletje Keleten, kegyeltek például a chicagói szimfonikusok is, vagy a londoniak Leonard Bernsteinnel. Utóbbi eseményekre egy jegy 168 dollárba is belekerül, persze a jobb helyre szóló. A komoly művészeket szintúgy megragadja a japán közönség, amely szemben az európaiakkal, nem veszi természetesen a kiváló előadást, hanem igazi ünnepi ajándékként köszöni rendkívül fegyelmeltet. Ebben is van egyfajta kölcsönhatás, hiszen minden előadót inspirál a remek közönség, s így nem kizárt, hogy a japán koncertek a legjobbak a világon. Ha pedig jó a koncert, jobban mennek a lemezek is. Számos előadó/szerző több jogdíjat kap Japánból, mint az Egyesült Államokból vagy Nyugat-Európából.

Japán nem a közelmúltban vált a zenészek paradicsomává, már a hetvenes évek legelején is kezdett annak számítani. A kiváló koncerthangulat többek között olyan élő lemezfelvételeket támogatott, mint a Deep Purple 1972-es dupla albuma. Amelynek címe egyébként ez volt: Made in Japan... (MTI-Panoráma)

Új kínai – szovjet vasút

Az utolsó csavarok is helyükre kerültek a múlt héten a Kínát és a Szovjetuniót összekötő új vasútvonalon. A Szovjetunió a távoli kínai területekkel összekapcsoló 460 kilométeres szakasz megépítése új távlatokat nyit a hosszú utakat kedvelő turisták előtt: a kelet-kínai Lienjüncsingból induló vonat ugyanis lehetővé teszi, hogy a fáradalmakat jól tűró utas a Szovjetunió, Kelet- és Nyugat-Európán keresztül akár átszállás nélkül jusson el a hollandiai Rotterdam kikötőjébe. Az út teljes hossza 10800 kilométer. A Transzszibériai vasút mellett ez lesz a második vasúti összeköttetés a két nagy szomszéd között. Az építési munkálatok még a hatvanas évek elején kezdődtek, de a szovjet-kínai kapcsolatok megromlása nyomán abbamaradtak. A vasútépítés Mihail Gorbacsov tavalyi pekingi látogatása után kezdődött el újra. (AP)

Állatkertben született selyemmajmok

Drezda: Selyemmajmok (Callithrix jacchus) testvérpár, amely a helyi állatkertben született Ápolójuk, Elvira Gnausch odaadó gondoskodásának köszönhetően nemcsak egészségesek, hanem vidámak is és szívesen fogadják a fotóriportert

Rendkívüli árengedmény a Portéka Kisáruházban!

30-40-50%-os kedvezményekkel vásárolhat: különböző fehér és színes kerámiákat, szőttéseket, lámpákat, sötétítő függönyöket, amíg a készlet tart!

Gazdálkodó szervezetek, vállalkozók figyelmébe!

Böszörményi út 1. sz. alatt lévő 825 négyzetméteres, három szintes raktárunkat bérbe adjuk (telefonhasználat megoldható).

Érdeklődni: a Hajdú-Bihar Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat, Debrecen, Széchenyi u. 13. alatti rakt. és szállítási osztályán. Telefon: 11-690

A BIOGAL GYÓGYSZERGYÁR RT. szakirányú egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkező MUNKATÁRSÁKAT ALKALMAZ jó kereseti lehetőséggel, perspektivikus munkakörökben, pénzügyi, illetve számviteli területen.

Felvételre keres továbbá mérlegképes könyvelői végzettséggel és vállalati gyakorlattal rendelkező pénzügyi csoportvezetőt, közgazdasági szakközépiskolát végzett pénzügyi előadót, valamint kezdő gyors- gépirót.

Jelentkezés: a Pénzügyi Központ vezetőjénél. Cím: 4042 Debrecen, Pallagi u. 13. Telefon: 11-633/1123 mellék.

A MEZŐGÉP Hajdúböszörményi Gyára felvételre keres közép-, illetve felsőfokú műszaki végzettséggel és német nyelvtudással rendelkező munkatársakat.

Debrecenből a munkába járás vállalati autóbusszal megoldható.

Jelentkezni lehet: Mezőgép Gyár, Hajdúböszörmény, Kórház tér 1. sz., munkaügyi-személyzeti előadó.

Tag- és partner-gazdaságai, valamint **KITE egyéni gazdálkodók részére a nádudvari KITE és az együttműködő vállalatok kukorica-tanácskozást és -bemutatót szerveznek 1990. szeptember 20-án Hajdúböszörményben a Béke Mgtsz-ben.**

Találkozás 10 órakor a művelődési házban.

A részt vevők tájékoztatást kapnak: a legjobb kukoricahibridekről, a kukoricatermelés technológiájáról, vetőmag-vásárlási lehetőségekről.

UB-S, 1200-as Zsiguli friss műszakivaló eladó. Érdeklődni: Debrece, Dobozai u. 6. III. 20. *57262/1*

IV, 1200-AS Zsiguli lejár műszakivaló eladó. Érdeklődni: 66-127. *57298/1*

7831-ES Wartburg Standard kiállítás eladó. Telefon: 27-460. Érdeklődni: 17-20 óráig. *57317/1*

PA-S, tolotés Wartburg 1991 májusig vizsgáztatva eladó. Telefon: 13-117. *57319/1*

BMW-316 eladó, Lada 1500-t beszámítok. Debrece, Bakcsi s. u. 9/D. Telefon: 10-683. *57348/1*

25 éves Skoda 120 L eladó. Dézsi András u. 18. *57349/1*

8 ÉVES, 4x4-es platós ARO eladó. Irányár: 120 ezer Ft. Érdeklődni: minden nap a helyszínen, Tiszacsege, Homokháti II. u. 15., Kovácsék. *57364/1*

ZN-ES kis FIAT 2 év műszakivaló eladó. Mozdony, 12 V-os Trabantra cseréltem. Pandúr u. 33. *57421/1*

SKODA 100-as lejár műszakivaló eladó. Érdeklődni: Ebes, Kőcsy u. 7., 16 óráig. *57434/1*

PLATÓS ZUK kifogástalan állapotban eladó. Mozdony u. 12. Érdeklődni: délután 5-6. *57438/2*

85-ÖS 2105-ös Lada és Mitsubishi Colt GLX alkatrészekkel. Csokott kis-területű beszámítok. Érdeklődni: Debrece, Erdély u. 52., 16.30-tól. *57447/1*

VAMKEZELT Renault 18-as dízel motor és egy ARO 1004 eladó. Érdeklődni: Pusoklady, Kalapács u. 43/I. *57447/1*

4 ÉVES, TX-es és 1 éves, TLX-es, garázsban tartott, megkímélt állapotú Dacia realis áron eladó extrákkal. Érdeklődni: 29-390-es telefonon 17-19 óráig. *58024/1*

FELÚJÍTOTT, megkímélt állapotban lévő posztoplátos IFA eladó. Érdeklődni: Nagyházi János, Hajdúszomsor, Széchenyi u. 25., vasárnap egész nap. *58026/1*

HOSSZÚPLATÓS IFA friss műszakivaló eladó. Debrece, Veres Péter u. 94. *58026/1*

ÚJ FAVORITOT plusz hétvégi kerti cserélt lakásra értékesítéssel. Ajánlatok: „ÁBP-188” jellegre a kiadóba. *58078/1*

ELADÓ GM-es 105-ös Skoda Hansa u. 1/B. *58078/1*

ELADÓ 18-án átvett Skoda Favorit. Debrece, Sántha Kálmán u. 13. II. 6. 17-19 óráig. *58094/1*

FAVORIT-KIUTALÁS slágerben, realis áron eladó. Érdeklődni: 35-863-as telefonon. *58105/1*

GARANCIÁLIS Dacia TX eladó vagy fiatal kombi cseréltem. Telefon: 29-672. *57862/1*

JÓ ÁLLAPOTÚ Lada 1600-as, 2106-os személygépköcsi eladó. Érdeklődni: naponta 18 óráig a Csapó u. 21. alatt, Ámoskánál. *57862/1*

IO FRSZ, 1200-as Lada lejár műszaki karosszéria-hibával olcsón eladó. Megtekinthető a Domokos Márton-kert 72. alatt egész héten délután 17 óráig, szombaton, vasárnap egész nap. *57862/1*

ELADÓ 1982. évről Nissán Datsun, Chery GL, piros gépköcsi. Érdeklődni: Déliútonként 15 óráig. Békési Béla u. 10. I. 15. *57862/1*

350-ES Jawa újszerű állapotban, 4500 km-rel eladó. Érdeklődni: Debrece, Bálint pap u. 13. alatt 17 óra után. *57954/1*

ELADÓ 105-ös Skoda alkatrészek és Jawa kismotor. Telefon: 27-813. *57956/1*

HA ELADÓ az autóját, munkagépét, stb., hozzá hoztam! Szilágyi Autókereskedés, 47-es főút 9. km (Mikepércs). *57965/2*

1991-RE vizsgálta Zsiguli Skoda utalványát, valamint DB-S rendszámú Trabant limuzin eladó. Érdeklődni: lehet: 18-20 óráig a 20-553-as telefonon. *57969/1*

ELADÓ 1 éves VW Passat 1,9 literes, dízel, fehér, 10.000 km-rel. Érdeklődni: Budapest, XX. Török Flórián u. 269. *58007/1*

DB-S kis Polski kitűnő állapotban eladó. Munkács u. 3. *58008/2*

4 ÉVES, TX-es és 1 éves, TLX-es, garázsban tartott, megkímélt állapotú Dacia realis áron eladó extrákkal. Érdeklődni: 29-390-es telefonon 17-19 óráig. *58024/1*

FELÚJÍTOTT, megkímélt állapotban lévő posztoplátos IFA eladó. Érdeklődni: Nagyházi János, Hajdúszomsor, Széchenyi u. 25., vasárnap egész nap. *58026/1*

HOSSZÚPLATÓS IFA friss műszakivaló eladó. Debrece, Veres Péter u. 94. *58026/1*

ÚJ FAVORITOT plusz hétvégi kerti cserélt lakásra értékesítéssel. Ajánlatok: „ÁBP-188” jellegre a kiadóba. *58078/1*

ELADÓ GM-es 105-ös Skoda Hansa u. 1/B. *58078/1*

ELADÓ 18-án átvett Skoda Favorit. Debrece, Sántha Kálmán u. 13. II. 6. 17-19 óráig. *58094/1*

FAVORIT-KIUTALÁS slágerben, realis áron eladó. Érdeklődni: 35-863-as telefonon. *58105/1*

GARANCIÁLIS Lada 1300 S eladó. Debrece, Wessely u. 10. II. 6. 17-19 óráig. *58127/1*

ELADÓ UD S 100-as Skoda műszakivaló, sok alkatrészrel 26.000 forintért. Szabó József, Bék Andráskert 29/A. Dözségi út felől. *58171/1*

TRABANTOSOK, figyelem! Nincs szükség a 6 V-os rendszerre, csak a 6 V-os alkatrészekre, ugyanis beszereléssel, garanciával 6000 Ft-ért hozzájuk egy 6 V-os generátorhoz, melyet egy elektronikus szabályzó vezérel. Megrendelhető levélben (vizsonteladók is). Cím: Zelzi Tibor, 4300 Nyírabator Iskola u. 86. *57461/1*

FIAT Ritmo és Dacia, 9 évesek, eladók. Telefon: 31-231. *58386/1*

MERCEDES, állólámpás, karambolos gépköcsi eladó. Érdeklődni: Pónipark, Nagycseres 156. *58365/1*

AZONNAL átvethető 4 ütemű Trabant-kiállítás eladó. Érdeklődni: 23-919-es vagy 24-979-es telefonon. *57932/1*

AXOMAT 4 nagytű színes fényképező, és fotótartókkal 3000 Ft-ért eladó. Érdeklődni: 17 óráig, Hajdú János u. 16. VII. 61., Kovács. *57932/1*

PRAKTIKA PLC 3 fényképező, Pentacord 4/200 és 5/6500 mm-es objektív eladó. Érdeklődni: Bama u. 6. fszt. 3., 18 óra után. *58199/1*

COMMODOR 64 számítógép floppyval eladó. Telefon: 22-344. *58342/1*

TAMA Imperial Star dob-feszítéses eladó. Érdeklődni: Debrece, Szotyori u. 60. *57727/1*

ORION televízió 63 cm-es IIT-Nika képszoval, 38.800. Toshiba képszoval 39.900 Ft. IIT-Nika televízió 38.500 Ft. Videorecorderek 30.400 Ft-ért. Villamoskerti bolt, Töcsökert, Vincellér u. 6. *58013/1*

EE FRSZ, Moszkvics olcsón eladó. István út 25. III. 29., 17 óra után. *58964/0*

4 ÜTEMŰ Trabant univerzál eladó. Érdeklődni: ma 10 óráig a 27-415-ös telefonon. *58964/0*

ELADÓ 1 éves VW Passat 1,9 literes, dízel, fehér, 10.000 km-rel. Érdeklődni: Budapest, XX. Török Flórián u. 269. *58007/1*

DB-S kis Polski kitűnő állapotban eladó. Munkács u. 3. *58008/2*

4 ÉVES, TX-es és 1 éves, TLX-es, garázsban tartott, megkímélt állapotú Dacia realis áron eladó extrákkal. Érdeklődni: 29-390-es telefonon 17-19 óráig. *58024/1*

FELÚJÍTOTT, megkímélt állapotban lévő posztoplátos IFA eladó. Érdeklődni: Nagyházi János, Hajdúszomsor, Széchenyi u. 25., vasárnap egész nap. *58026/1*

HOSSZÚPLATÓS IFA friss műszakivaló eladó. Debrece, Veres Péter u. 94. *58026/1*

ÚJ FAVORITOT plusz hétvégi kerti cserélt lakásra értékesítéssel. Ajánlatok: „ÁBP-188” jellegre a kiadóba. *58078/1*

ELADÓ GM-es 105-ös Skoda Hansa u. 1/B. *58078/1*

ELADÓ 18-án átvett Skoda Favorit. Debrece, Sántha Kálmán u. 13. II. 6. 17-19 óráig. *58094/1*

SAMSUNG videofelvételkészítő készülék teljesen új állapotban eladó. Cím: Kórház u. 5/B, Mihalkó. *57461/1*

ELADÓ Commodor 64 számítógép nyomtatóval, monitorral, floppyval. Ügynök: Új IFA gépköcsi is eladó. Érdeklődni: 31-527-es telefonon. *57834/1*

VILLANYZONGORÁT eladó. Égész nap, 24-495. *57903/1*

ELADÓ Sanyo VHR 4100-EE videorecorder és egy UHF-RG 260-as rádióerősítő. Érdeklődni: István út 25. IX. 77. *57932/1*

AXOMAT 4 nagytű színes fényképező, és fotótartókkal 3000 Ft-ért eladó. Érdeklődni: 17 óráig, Hajdú János u. 16. VII. 61., Kovács. *57932/1*

PRAKTIKA PLC 3 fényképező, Pentacord 4/200 és 5/6500 mm-es objektív eladó. Érdeklődni: Bama u. 6. fszt. 3., 18 óra után. *58199/1*

COMMODOR 64 számítógép floppyval eladó. Telefon: 22-344. *58342/1*

TAMA Imperial Star dob-feszítéses eladó. Érdeklődni: Debrece, Szotyori u. 60. *57727/1*

ORION televízió 63 cm-es IIT-Nika képszoval, 38.800. Toshiba képszoval 39.900 Ft. IIT-Nika televízió 38.500 Ft. Videorecorderek 30.400 Ft-ért. Villamoskerti bolt, Töcsökert, Vincellér u. 6. *58013/1*

EE FRSZ, Moszkvics olcsón eladó. István út 25. III. 29., 17 óra után. *58964/0*

4 ÜTEMŰ Trabant univerzál eladó. Érdeklődni: ma 10 óráig a 27-415-ös telefonon. *58964/0*

ELADÓ 1 éves VW Passat 1,9 literes, dízel, fehér, 10.000 km-rel. Érdeklődni: Budapest, XX. Török Flórián u. 269. *58007/1*

DB-S kis Polski kitűnő állapotban eladó. Munkács u. 3. *58008/2*

4 ÉVES, TX-es és 1 éves, TLX-es, garázsban tartott, megkímélt állapotú Dacia realis áron eladó extrákkal. Érdeklődni: 29-390-es telefonon 17-19 óráig. *58024/1*

FELÚJÍTOTT, megkímélt állapotban lévő posztoplátos IFA eladó. Érdeklődni: Nagyházi János, Hajdúszomsor, Széchenyi u. 25., vasárnap egész nap. *58026/1*

HOSSZÚPLATÓS IFA friss műszakivaló eladó. Debrece, Veres Péter u. 94. *58026/1*

ÚJ FAVORITOT plusz hétvégi kerti cserélt lakásra értékesítéssel. Ajánlatok: „ÁBP-188” jellegre a kiadóba. *58078/1*

ELADÓ GM-es 105-ös Skoda Hansa u. 1/B. *58078/1*

ELADÓ 18-án átvett Skoda Favorit. Debrece, Sántha Kálmán u. 13. II. 6. 17-19 óráig. *58094/1*

110 kilogrammos hízók eladók. Göher utca 20. *57154/2*

PRÉMGÖRÉNYEK továbbfejlesztésére eladók vagy növényező állatokra cseréltem. Borosné, Debrece, Dévau u. 17. *57213/1*

3 DB fejős kecske, 1 bak, 4 db van eladó. Hajdúszomsor, Gelén Imre u. 4, strand háta mögött. *57246/1*

ELADÓK 4 db tűző, nyolc hónaposak, vernhesek. Perences utca 23. *57288/1*

SZÜRKE, közép schnauzer és dobmannkutyák eladók. Molnár József, Kisgyegeti út 48. V., 19 óra után. *57313/1*

2 DB hasas koca és 1 db kanca eladó. Érdeklődni: Sándor, József A. u. 17. Ifj. Kun Imre. *57506/1*

KÉT törzskönyvezett, hasas koca és egy csóka eladó. Péterfi, Telefont: 86-294. *57554/2*

RÁNTANI való csirke eladó. Petőfi tér 10. VIII. 81. *57632/1*

ELADÓ 1 db fajtatizta szarvas kelyök. Érdeklődni: Debrece, Szotyori u. 60. *57727/1*

1 ÉVES törzskönyvezett kenderi macskák eladó. 2 db kandúr, 1 nőstény. Ára: 6-8000 Ft között. Ügynök: Hajdú János u. 16. VII. 61., Kovács. *57932/1*

BERNÁTHEGYI kutyafelnevelő eladó. „Törzskönyvezett” jellegre a kiadóba. *57762/1*

DRÓTSZÖRŐ főtornyier kutyák törzskönyv nélkül eladók. 1500 Ft/db. Juhász Zoltán, Püspökudvar, Kiss Ferenc u. 18. *57840/1*

NEMES csincilla tenyésztő eladó. 4000 Ft/db. Érdeklődni: 62-391, Kurucsek. *57879/1*

VIETNAMI majom 15.000 Ft-ért eladó. Érdeklődni: Hajdúszomsor, Mórca Zs. u. 3. *57780/1*

ÚJ KULCSMÁSOLÓ eladó. Érdeklődni: (52) 86-032 számmon, délután: 7-7.30-ig, délután: 20.30-tól. Ára: 25 ezer Ft. *57661/1*

ELADÓ Robi-55 kerti kapu új állapotban és 3 fokozatú hegesztő trafó. Szarka János u. 11. *57664/1*

ELADÓ NDK fagyaltgép. Berettyóújfalú, Szabolcska M. u. 1. *57828/2*

TELEJESNÉ, új gyári Diamann köteg, négy színváltozó, Használgé meg nem volt, kézi. „Ujat, újszerű” jellegre a kiadóba. *57842/1*

4 SZALAS Interlock eladó. Debrece, Suman u. 10. II. 8. *57876/1*

VERITAS új köbgep és egy japán négyzárásos interlock eladó. Telefon: 35-753. *57342/1*

TELEGÉP, Siemens, eladó. Telefon: 19-390. *57349/1*

ÚJ KULCSMÁSOLÓ eladó. Érdeklődni: (52) 86-032 számmon, délután: 7-7.30-ig, délután: 20.30-tól. Ára: 25 ezer Ft. *57661/1*

ELADÓ Robi-55 kerti kapu új állapotban és 3 fokozatú hegesztő trafó. Szarka János u. 11. *57664/1*

ELADÓ NDK fagyaltgép. Berettyóújfalú, Szabolcska M. u. 1. *57828/2*

TELEJESNÉ, új gyári Diamann köteg, négy színváltozó, Használgé meg nem volt, kézi. „Ujat, újszerű” jellegre a kiadóba. *57842/1*

4 SZALAS Interlock eladó. Debrece, Suman u. 10. II. 8. *57876/1*

VERITAS kétütagyas köbgep és garanciális táskairógép eladó. Érdeklődni: Debrece, Bálint pap u. 13. alatt 17 óra után. *57954/1*

MINŐSÍTETT faipari gépek készítése, megrendelése. Törsz, Pesti u. 37. Telefon: 20-603. *57978/1*

HÁROM csaptelepes presszógép kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni: egész nap, Sámsoni u. 37. *58043/1*

ELADÓ 3 szalás Singer interlock. Hansa u. 1/B. *58092/1*

AUTOMATA keltetőgép eladó. Száv Tibor, Vámospercs, Bátorhorkert 32. *58133/1*

NAGY Marabu kázn eladó. Vigekdés M. u. 8. III. 12. *58162/1*

1 DB Rotációs kerti kapológép eladó. Megnevezése: KF-04 Aspera Bus 143. Negyütemű, egyhengeres stabil motor. 4100 Berettyóújfalú, Nagyvárad u. 32. sz. Megtekinthető: Sárostelek. *58296/1*

FIATAL pár kis háziszobák 3-as szekrény, rekamié, vagy heverítő lenne. „Elfogadható áron” jellegre a kiadóba. *58117/1*

ELADÓ világos káptákos akasztós szekrény, plusz vitnes szekrény. Varga, Debrece, Luther u. 59. *58097/1*

MINDENFÉLE bútor vétele, eladása. Azonnali szállítás. Bajcsy-Zs. u. 23. Telefon: 30-747. *58305/1*

ÚJ, felújított oldalt fiókos íróasztal eladó. Érdeklődni: 17 óráig a 11-563-as telefonon. *58337/1*

SINGER, lábhajtós, jó állapotban lévő ipari gép eladó. Nyíl u. 9., hátul az udvarban. *58361/1*

40 LITERES prés eladó. Debrece, Kurucz utca 172. *58361/1*

SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALLAT SZEPTEMBER 5-én, szerdán elvezet egy 7 hónapos, vágott farkú rottweiler szuka. Utoljára a Keresztesi és Szép utca környékén látták. A megtalálót kérem, magas jutalom ellenében hozza be a Puska u. 6/A alá. *58117/1*

KARIEL postagalambok felszámolás miatt eladók. Nagy Mihály-kert 1. Kismacsa állomás előtti tanya. *57123/1*

ALEMBER sok szá-
val bármilyen munkát
„Diszkrét” jellegre a
kiadóba. *58111/1*

BIZHATÓ, sokoldalú
ember saját kocsival
ilyen üzleti, üzletkötő
enyéséget vállalna és
magánélektől teljesen
„Görögország” kap-
okkal rendelkezem”
re a kiadóba. *58110/1*

Y szakmai gyakorlat-
abaddós tevékenység-
építkezés utáni helyre-
munkákat, terepen,
park helyreállítás,
nyúltestet végzek.
Tel: 31-787. *58157/1*

NYÚ fizikai munkára
felkészült. Másodál-
s. Jelentkezni: Hatvan
I. emelet 4. ajtó.
9/3*

BARA világáruháza és
a háló eladó. Érdek-
egész nap. Cím: Ve-
10. I. 2. *58161/1*

ETEMI tanársegéd fi-
felvételt felkészít
lődni: délután, telefo-
2-404. *58164/1*

EN 1970 kismama
ilyen otthon végzet
t vállalt. Varrást is
nem otthon végzen-
ka is. „Munka 888”
re a kiadóba. *58174/1*

AL lány 4-6 órási
t vállalt kereskedési
teggel. „Delelőkre”
re a kiadóba. *58179/1*

SZÉCHENYI u. 84. szám alatt 2 lakás telephányada eladó hitelnyújtás előtt. Telefon: 26-218. *58598/1*

BEDOLGOZÁSRA keresünk varrónéket. Ipari varrógép és endlítő szükséges. „Famer 10” jelűre a kiadóra. *58600/1*

ELCSERÉLEM első emeleti, két és fél szobás, telefonos lakásomat kétszobás, első emeleti telefonosra. Telefon: 23-584. *58608/1*

ELVESZETT 2 éves, vadászó színű, szájkész szőrű tacskó kan. Megtalálóját jutalomban részesítjük. Telefon: 11-862. *58618/1*

VÍZSZERELVÉNYEK javítását, cseréjét, WC-öblítőszelap kiépítését vállalom. Telefon: 26-674. *58619/1*

1990-RE visszaigazolt Lada-kiutalás eladó. Damjanich u. 30. II. 2. Érdeklődni: este 17 óráig, szombaton és vasárnap egész nap. *58637/1*

GYALULT fenyőgerendák eladók 4 db, 9 méter hosszú, 18x18 cm. „Szupey, 777” jelűre a kiadóra. *58638/1*

1991-RE visszaigazolt Lada kombi-kiutalás eladó. Telefon: 16-299. *58641/1*

KÖZÉPMÉRETŰ, spanyol fazonú mennyasszonyi ruha kellékek elelő. 16-299.

MÁSFÉL szobás szövetkezesi lakás a Burgundia utcán, azonnal beköltözhető eladó. „Szeptemberi üzlet” jelűre a kiadóra.

5 AJTÓS VW Golf, 1983-as, eladó. Érdeklődni: esti órákban, 20-832-es telefonon. Ugyanitt Böhsendorf zongora eladó. *58650/1*

LADA kombi-kiutalás, 92-ben átvéhető, eladó. Debrece, Gyepűsor 2. *58665/1*

0 KILOMÉTERES Polski FIAT 126-os és 9205 sorozatú kiutalás eladó. Érdeklődni: Veregyházi Tamás u. 22., 15 óráig. *58667/1*

SÜRGŐSEN eladó másfél szobás, 35 nm-es szövetkezesi lakás. Érdeklődni: Háman Kató u. 62. VIII. 25. délután 16 óráig. *58674/1*

VENNÉK hétvégi kertet Debrece közelében. Aranykővel kerek. „Kerítés, villany 888” jelűre a kiadóra. *58678/1*

NYÉGYSZÁZ négyszögletű építési telek eladó a négyes út mellett. Villany, víz van. Ebes, Ünöróház 57. „Gajdosék” *58681/1*

MARTINKÁN 801 négyzetméter beült kert eladó építési anyagokkal együtt. Víz, villany van. Érdeklődni: Debrece, Hajdú János u. 9. sz., Cipésznel. *58680/1*

CSALÁDI ház építéséhez, ácsmunkások felvételére. Debrece, Nap u. 18. Jelenleg: reggel 7 órakor. *58688/1*

ELADÓ egyszobás házrész kis kerttel, két bejárattal. Érdeklődni: délután 16-19-ig. Markótköves u. 19. *58690/1*

ÚJ TÍPUSÚ Simson moped (0km-es) eladó. Érdeklődni: Postakert u. 39/C alatt egész nap. *58693/1*

CSALÁDI házam építéséhez ácsokat keresek 5-6 napos munkára, magas kereseti lehetőséggel. Érdeklődni: 66-319-es telefonon 17-18 óra között. *58694/1*

3 ÉVES Trabant eladó, garancia keresek Simonffy vagy Bajcsy utca alsó részén, vagy a Széppéteri utcán. Dr. Moldován, Simonffy u. 54. Telefon: 25-986. *58696/1*

SZABÓ Gyula cipész mindentelje javítást vállal. Ebes, Lenin u. 66. *58703/1*

JERIKÓ utcai másfél szobás lakás 1 garázs eladó. Érdeklődni: 33-347. *58712/1*

ÉTKEZÉSI burgonya eladó, 10 F/kg. Egyeteket u. 82. *58713/1*

KADARCSI-TÓNÁL horgásztanya eladó. Érdeklődni: kedden és szerdán 16 óráig. Fonatos u. 9., Máthé. *58716/1*

UP-S 1200-as Lada lejáró műszaki eladó. Debrece, Bercsényi u. 44. *58718/1*

HÁROM hold száraz csemegekukorica lábon a Percsényi és ARO 10.3, személyre vizsgáztatva eladó. Sarkadi Gábor, Hajdúszoboszló, Landler Jenő u. 7. *58683/1*

HIDEGBURKOLÓT felveszek. Érdeklődni: este 6 óráig. Debrece, István út 55. IV. 39. Juras. *58721/1*

VASALÁST vállalom, olcsó import ruhát eladok, lakásom. „Ibolya 111” jelűre a kiadóra. *58728/1*

HUNYADI étterembe konyhai munkára kézilányokat, konyhai kisegítőket, takarítókat felveszünk. Jelenleg az étterem vezetőjénél, Debrece, Péterfia u. 4. *58960/1*

DOLGOZÓT keresek italboltomba pultosnak. Jelenlegi lehet a helyszínen, Hajdúvid, Krúdi Gy. u. 7. sz., 13 óráig. *58964/1*

GYÖNYÖRŰ, borvörös színű, új ülőgarnitúra beépített ágyműtárral 38 ezerért eladó. Debrece, Kishegy u. 46. VI. 43. Czeglédi, naponta 19 óráig. *59080/1*

Tisztelt vásárló!

Most érdemes vásárolni falazóanyagot, amíg a készlet tart.

Tisztelt vásárlóinknak, akik: 3000 db Uniform téglát, 3000 db Thermoton téglát, 10 000 db kettős méretű téglát vagy ennél nagyobb mennyiséget vásárolnak,

10%-os

árengedményt biztosítunk.

Az árengedmény

I. o. alatti termékre nem vonatkozik.

Kereskedelmi egységél vásárolt termékre az árengedmény nem érvényes.

További kedvezmény, hogy a rakodás minden vásárló részére ingyenes.

KÖSZÖNJÜK A VÁSÁRLÁST

CSABAI CSERÉP-ÉS TÉGLAPARI LEÁNYVÁLLALAT. 58261

A Debreceni Lakásépítő és Fenntartó Szövetkezet árverezés útján bontásra értékelt a Debrecen, Zelemér u. 3. sz. alatt lévő 81 négyzetméteres és a Zelemér u. 5. sz. alatt lévő 103 négyzetméteres lakásokat. Érdeklődni: Debrecen, Kemény Zsigmond u. 14/a alatt vagy a 30-687-es telefonon munkanapokon 8-16-ig lehet. 57638

Tőkével rendelkezők! Vállalkozásokhoz tőkéstársakat keresünk. T.E.M. Kft. Telefon: (52) 61-124 Hajdúszoboszló, Pf.: 67. 58398

A Püspökladányi Költségvetési Üzem szabad kapacitással rendelkezik az alábbi munkanemekben: - építőmesteri, - épület villanyszerelési, - központifutás-szerelési, - épületlakatos munkák. Rezszi óradíj minden munkanemben 150 Ft/óra. Érdeklődni: Aranyos Gyula ágazatvezetőnél 4151 Püspökladány, Debreceni u. 1. Telefon: 249 Telex: 72781 54502

Centrum-ajánlat!

A lakástextil osztály ajánlata: sport babakocsik 7490 Ft-ért, ugyanott kiegészítő kisbútorok nagy választékban.

Ha vásárolt, részt vehet az osztályon folyó játékban, ahol a szerencsés vásárló vásárlási utalványokat és ajándéktárgyakat nyerhet. Vegyen részt játékunkban, érdemes! 58496

Már most gondoljon a télre... Csizmavásár reklámaron, amíg a készlet tart. Női bőrcsizmák 1100 Ft-tól 1840 Ft-ig, gyermek műbőrcsizmák 23-30-as méretig, 350 Ft. Bismányi Áruház Vállalat, Debrecen, Simonffy u. 1/C. Telefon: 10-890 58764

GYÁSZHÍREK

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett férjem, nagypáánk, jó rokonunk, szomszédunk,

DÍOSZEGI SÁNDOR

60 éves korában rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án 13.30 órakor lesz a Köztemető I. számú ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrece, Fényes udvar 8. V. 23. *58285/1*

Szívünk legmélyebb fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy szeretett édesanyám, anyósom, nagymamám, testvérünk és jó rokonunk,

özw. BALOGH ZOLTÁNNÉ

Bakanyzsegi Ilona

életének 69. évében rövid, súlyos betegség után örökre eltávozott szerető körünkéből. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án 12 órakor lesz a Köztemető II. számú ravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Debrece, Wesselényi u. 5. sz. A gyászoló család. *58627/1*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága szeretett feleségem, édesanyám, nagyanyóm, anyósom,

TORDAY JENŐNÉ

Félegyházy Zsófia

nagy türelemmel viselt, hosszú, súlyos betegség után, 54 éves korában elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án, csütörtökön 14 órakor lesz a Köztemető II. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrece, Domokos Márton-ker 80/B. A gyászoló család. *58632/1*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

NAGY ISTVÁNNÉ

Vetési Katalin,

volt kiskereskedő 90 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án, csütörtökön 10 órakor lesz a Köztemető II. számú ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrece, Kender utca 20. sz. A gyászoló család. *58634/1*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága édesanyám, nagymamám, testvérem, sógornóm és jó rokonunk,

özw. CSIRE ISTVÁNNÉ

Gáll Vilma,

az Alföldi Vendéglátó Vállalat nyugdíjosa 59 éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án, csütörtökön 13 órakor lesz a Köztemető II. számú ravatalozó terméből egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrece, Nagy S. u. 7. A gyászoló család. *58636/1*

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy drága feleségem, édesanyám, nagymamám, anyósom, testvérem, sógornóm és jó rokonunk,

RIBA JÓZSEFNÉ

Kosztin Margit 55 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1990. szeptember 20-án 15 órakor lesz a Köztemető II. sz. ravatalozó termében a görög katolikus szertartás szerint. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

BALOG JÓZSEF

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *57846/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

TÓTH ISTVÁN

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58572/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

NAGY DEZSÓ

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58631/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

MÁRTONFI LAJOSNÉ

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58270/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

NAGY JÓZSEF

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58275/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

LUKÁCS MIHÁLY

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58279/1*

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk,

KOZMA MIHÁLYNÉ

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mély-séges bánatunkban részvétellel osztoztak. A gyászoló család. *58281/1*

DOLGOZÓKAT ALKALMAZNAK

AZONNALI belépéssel éjjelőrét felvesszünk. DAKISZ, Debrece, Galamb u. 1. sz. *57350/1*

A Calderoni I. sz. mech. gyára felvételre keres számgépjáró műhelybe maros, esztergályos és elez szakmunkásokat. Debrece, Háman K. u. 76. *57366/2*

A H.-B. M.-i Fűtőtechnikai Szolgáltató Vállalat felvez Hosszúpályi, Monostorpályi és Létevérszék területére kéményseprőszak- és betanított munkásokat. Jelentkezés: Sáránd, Lenin út 13. sz. alatt, vagy Debrece, Timár u. 15-19. sz. alatt. *57507/1*

Az Alterra Közmű- és Mélyépítő Vállalat 1. sz. területi főmérnöksége felvételre keres kőműves, ács, szerkezeti lakatos szakmunkásokat. Jelentkezni a Debrecen, Rózsashegy u. 4. sz. alatti irodában lehet. *57740/4*

Festő, kőműves szakmunkásokat keresünk felvételre jó kereseti lehetőséggel. Jelentkezés: PROFIT, Debrece, Telegy u. 11. sz., csak 7.30-8.30 óra között. *58063/3*

Faipari gépmunkásokat keresünk felvételre 8-14.000 Ft közötti kereseti lehetőséggel (teljesítménytől függően). Jelentkezés: PROFIT, Debrece, Telegy u. 11. sz. csak 8-9 óra között. *58065/3*

A Nőgrádi Sándor Általános Iskola azonnali belépéssel felvez 4 óras hentes (lehet nyugdíjas is) és konyhai dolgozókat. Mindkét munkakörhöz egészségügyi könyv szükséges. Jelentkezés: személyesen, a megjelenés napján.

Tanácsintézmény pályázatot hirdet felsőfokú képesítéssel gazdasági vezetői munkakör betöltésére. A pályázatot „Csarnok” jelűre kérjük. *58615/1*

Geotherm Üdülő Kft., Hajdúszoboszló, Lenin u. 25. sz., az alábbi munkakörökben felvez dolgozókat: 1 fő erettségű gépiőr, 1 fő felszolgáló, 1 fő konyhai segédmunkást. Jelentkezés: a délutáni órákban a gazdasági irodában. *57549/1*

Havas Kereskedelmi Vállalat azonnali belépéssel felvez közgazdasági erettségűvel, legalább 3-5 éves gyakorlattal rendelkező pénzügyi előadó. Jelentkezés: Debrece, Vágóhid u. 7/B. pénzügyi-és számviteli osztály, Dinyés Józsefné pü.-i csop.-vez. *57797/3*

A Biharkeresztes ÁFÉSZ bérletbe adja Mezőpeterden üzemelő 8. sz., IV. osztályú bisztróját. Bővebb felvilágosítást a szövetkezet főkönyvelője ad. Telefon: Biharkeresztes 30. 58823

KÖZLEMÉNYEK

Dzseki- és nadárgyász reklámaron gyermek, és férfi méretben. Görgy u. 20. 31-es buszvégállomásnál. *58055/1*

A Budapest Tourist-tal Párizsba! 6 nap, 3 éj autóbusszal. Elhelyezés 2x2 ágys komfortos lakókocsikban. Szuper program, szept. 22-27., 6500 Ft - 70 DE.M. Velemében 5 nap, 2 éj, busszal, félpanzióval, szept. 19-23., 6850 Ft - 2000 zsp. Jelentkezés: Debrece, Csapó 4. 1/22. Tel: 25-229. *57775/3*

Felsőruházati termékek nagy választékban 90 Ft/db egységáron, amíg a készlet tart. Csapó u. 106. *58553/1*

A Cívus Hotel- és Gasztronómia Rt. az 1990. IV. 1-től érvényes V. sz. törvény alapján vállalkozási szerződésbe adja 1991. V. 1-től 1995. VIII. 31-ig a 456. számú, idényjellegű, III. osztályú üzletet vendéglátó tevékenység céljára. A tájékoztató adatot írásbeli kérelem alapján az Rt. központjában (Debrece, Bajcsy-Zs. u. 1-3. I. em. 17. szoba) lehet átvenni. *58617/1*

A MAGISZTER stúdió angol, német nyelvtanfolyamokat indít igényeseknek 6 tudásintézet! Beiratkozás: szept 21-én 16-20, 22-én 9-14-ig a Kereskedelmi és Vendéglátó-íp. Szakközépisk.-ban. (Vénkert) Tandíj: 85 Ft/óra. Gyerektagozatunk zene-nyelvi óvodát (angol, német) indít 5-7 éveseknek. Beiratkozás ugyanott! *58792/1*

58799

Megjelent a HIFI Hifi Magazin! Keresse az újságosnál! A szeptemberi szám tartalmából: FORINTOS ÖTLET (márkás nyugati hifi a hazai boltokban) NEGYEDIK DIMENZIÓ (tudósítás a Szivárvány Effektusról, a fény audióv hatásától, a hangszerek fölött kavargó energiaösvényről és egyéb istentelenségekről) CSAKAZÉRTIS VIDEOTON! (három új hangszárgázcsalád még ebben az évben) A TRÓNKÖVETÉLŐ (Roksan Xeres Artemiz lemezjátszó futómű és hangkar) BEMUTATJUK (Philips és Thompson ezüstlemeztájszó, Ortofon MC Super III hangszedőcsalád és az új illesztőtranszformátor, Artel Silver Bridge erősítő, Artel Sonata hangszárgázlábak)

A Tikóvízig Berettyóújfalu Szakasz mérnöksége pályázatot hirdet a Sebes-Körös menti kódombszigeti gátóri állásra. Pályázati feltételek: 8 általános iskolai végzettség, letöltött katonai, erkölcsi bizonyítvány. Elsősorban komádi és újrírázi pályázókat várunk. A pályázatokat 1990. szeptember 30-ig kérjük leadni a Tikóvízig Berettyóújfalu Szakasz mérnökségére, Berettyóújfalu, Berettyólapos 1. 57883

Külföldi kereskedelmi cég raktározási célra keres jól megközelíthető helyen fedett, zárható, 200 nm feletti helyiséget irodával, szociális helyiségekkel együtt. Telefon szükséges! Telefax, telex előnyt jelent! Válaszokat szeptember 24-ig pontos címmel és rövid ismertetővel „Nyugati TRADE” jelűre a kiadóra. 58614

SZEZONBAN - OLCSÓBBAN! - AKCIÓ! Kiváló hő- és hangszigetelő! Szeptember 30-ig 25% kedvezménnyel kapható Tűzép-telepeinken. 58614

LABD

A ritka

A labdar csoportjában forduló ut egyedül a P zalékos, P vezetői a m bihari csap zött a D. K újárós ellen nánás (a Kisv ldegenben get szenvedő és a Püspök zón). Eredmény Hajdúna 2-1 (1-0). néző, vezető nánás: Dor Kutasj, Süt Batta, Pénez J., Vass (Sze György, Sá Simon és C Rajzinger, Mindkét cs kal, támadó szott a mondható nánásiak jo ták helyzet melten szer bajnoki pon rendje: Siket J. (61. p.), Kitüntek: D Kutasj, Ho Virtás, Gön Ifjúsági: H várdá 1-0 (D. Kiniz ros 1-0 (0-0 sporttelep, Bán. D. Ki Kun, Horvá Czibere (K Orbán), Pa Tréfa. Edző: Balmazújvá Vágner, Sz Pajkos, Szal vács I., Kasz (Kovács Z.) Kegyes Lás percben eny szott a Kin élénkült a k perben Kov jobb kapufa percben Kur ért - kiállít tó. A 83. p fejese nyom

LABDARÚGÓ NB III

D. Kinizsi-Balmazújváros 1-0,
Hajdúnánás-Kisvárd 2-1
Még mindig 100 százalékos
a Rakamaz

A ritka pillanatok egyike, balmazújvárosi lövést véd a győztes D. Kinizsi kapusa (Fotó: Iklódy János)

A labdarúgó NB III Tiszacsoportjában az eddigi öt forduló után még mindig egyedül a Rakamaz 100 százalékos, pontvesztés nélkül vezeti a mezőnyt. A hajdúbihari csapatok közül győzött a D. Kinizsi (a Balmazújváros ellen) és a Hajdúnánás (a Kisvárdát győzte le). Idegenben egygólós vereséget szenvedett a Hajdúböszörmény (Tiszavasváriban) és a Püspökladány (Rakamazon).

Eredmények.
Hajdúnánás-Kisvárd 2-1 (1-0). Hajdúnánás, 600 néző, vezette Czirba. Hajdúnánás: Dormán - Romos, Kutasi, Sütő, Czirbik, Siket, Batta, Péntes, Nagy, Horváth J., Vass (Szemán). Edző: Buus György. Sarga lap: Czirbik, Simon és Gőnczi. Kiállítva: Rajzinger, a 84. percben. Mindkét csapat nyílt sissakkal, támadó szellemben játszott a színvonalasnak mondható mérkőzésen. A nánásiak jobban kihasználták helyzeteiket, megérdemelten szereztek meg a két bajnoki pontot. A gólok sorrendje: Siket (37. p.), Horváth J. (61. p.), Szondi (81. p.). Kiténtek: Dormán, Romos, Kutasi, Horváth J., illetve Virtás, Gőnczi és Simon. - Ifjúsági: Hajdúnánás-Kisvárd 1-0 (1-0).

D. Kinizsi-Balmazújváros 1-0 (0-0). Vágóhid utcai sporttelep, 400 néző, vezette Bán. D. Kinizsi: Varró - Kun, Horváth, Tóth, Zsiga, Czibere (Kovács), Váci, Pál (Orbán), Papp Zs., Darányi, Tréfa. Edző: Oláh György. - Balmazújváros: Mangu - Vágner, Szegedi, Csonka, Pajkos, Szabó L., Fige, Kovács I., Kaszás (Molnár), Tóth (Kovács Z.), Szondi. Edző: Kegyes László. Az első 45 percben enyhé fölényben játszott a Kinizsi. Szünet után élénkült a küzdelem. Az 58. percben Kovács I. lövést a jobb kapufa mentette. A 72. percben Kunt - utánrúgásért - kiállította a játékvezető. A 83. percben Darányi fejese nyomán a labda a jobb

kapufa belső lapjáról pattant a hálóba. Sarga lap: Horváth. Kiténtek: Tóth, Horváth, Darányi, illetve Vágner, Szegedi, Szabó L. és Fige. - Ifjúsági: Balmazújváros-D. Kinizsi 1-0 (0-0).

Tiszavasvári Lombk-Hajdúböszörményi Bocskai 1-0 (1-0). Tiszavasvári, 800 néző, vezette Tuss. Hajdúböszörmény: Gencsi - Kolozsi, Csatári, Fegyveres, Kocsis A., Kiss, Lajos, Kórodi, Papp, Szilágyi (Gaál), Nagykaposi. Edző: Nagykaposi Elemér. Sarga lap: Lakatos és Lajos. A Tiszavasvári tizenötöt támadott és sok jó helyzetet kihasználtnak hagyott. Megérdemelt hazai győzelem. A győztes gólt a 40. percben Nagy S. szerezte. Kiténtek: Sinka, Lakatos, Balácsi, Nagy S., illetve Kiss és Nagykaposi. - Ifjúsági: Tiszavasvári-Hajdúböszörmény 4-2 (2-2).

Rakamazi Spartacus-Püspökladányi MÁV Egyszerűs 2-1 (1-0). Rakamaz, 800 néző, vezette Kálmán. Püspökladány: Kiss - Máté, Soós, Biri, Fekete (Szilágyi), Gulyás, Török (Szentjób), Karmazsin, Takács, Mile, Rusznyák. Edző: Szolga Géza. Jó iramú mérkőzés. A rakamaziak többet támadtak, a Püspökladányiak nem volt

szerencséje, hiszen öngóllal vesztett, nem sokkal a befejezés előtt. A gólok sorrendje: Béres (12. p. - 1-0), Takács (51. p. - 1-1), Takács (öngól, 81. p. - 2-1). Jók: Losonczi, Gineth, Hideg, Kosztyu, illetve Kiss, Máté, Takács. - Ifjúsági: Rakamaz-Püspökladány 3-0 (2-0).

Olefin SC-Mátészalkai MTK 2-0 (1-0). Leninváros, 1000 néző, vezette Fodor F. Gólszerzők: Barabás (1. p.) és Gulyás (60. p.). - Ifjúsági: Olefin SC-Mátészalka 6-1 (3-0).

Edelényi Bányász-Ózdi Kohász 1-0 (1-0). Ózd, 1200 néző, vezette Németh M. Gólszerző: Busa (10. p.). - Ifjúsági: Ózd-Edelény 2-2 (1-1).

Sajóháonyi Vegyész-Mádi Bányász 4-2 (3-0). Sajóháony, 800 néző, vezette Héri. Góllövők: Budai 2, Nagy Zs., Palej, illetve Juhász és Fodor. - Ifjúsági: Mádi-Sajóháony 2-1 (0-0).

Borsodi Építők Volán-Levelek 2-2 (1-1). Miskolc, 400 néző, vezette Vilmányi. Gólszerzők: Borbély, Nemes, illetve Papp (11-esből) és Krasznai. - Ifjúsági: Levelek-Borsodi Építők Volán 1-0 (1-0).

A labdarúgó NB III állása Tisza-csoport

1. Rakamaz	5	5	0	0	11-2	10
2. Leninváros	5	3	1	1	7-2	7
3. Hajdúnánás	5	3	1	1	8-5	7
4. T.-vasvári	5	2	3	0	2-0	7
5. B.-újváros	5	3	0	2	8-5	6
6. Kisvárd	5	2	2	1	4-3	6
7. Mátészalka	5	2	1	2	5-3	5
8. H.-bösör	5	2	1	2	3-2	5
9. Borsodi É. V.	5	2	1	2	5-5	5
10. Edelény	5	1	3	1	3-3	5
11. D. Kinizsi	5	2	1	2	4-7	5
12. Sajóháony	5	2	1	2	5-10	5
13. Ózd	5	1	1	3	1-5	3
14. PMÁV	5	1	0	4	5-9	2
15. Levelek	5	0	1	4	3-8	1
16. Mád	5	0	1	4	2-7	1

Egy, csak egy leány van...

Gondolatok az atlétikai OB után

Volt egyszer egy bajnokság - ezzel a mondattal emlékeznek vissza majd az először Debrecenben megrendezett 95. országos atlétikai bajnokságra a sportág hívei. Vitatkozni fognak arról, érdemes volt-e ilyen kései időpontra tenni, de akik ismerik az elmúlt idény történéseit, tudják, nemigen volt más választás. Tulajdonképpen, akik a spliti Európa-bajnokságon részt vettek, tartották formájukat, akik meg nem jutottak ki az eddigiéknél népeesebb (és eredményesebb) együttesel, azok esetében meg majd mindegy, csúcsformájukban vagy idény végi állapotban vannak-e.

Szegény az atlétika (is). Ez az igazság tükröződött a résztvevők számában, ma már az is gond némely szakosztályoknál, hogy belsőre utatassák versenyzőiket. De nemcsak pénzben szegény, jó versenyzőkben is, akik nemzetközi szinten is megállják a helyüket, néhány üdítő kivételtől eltekintve. A futószámokban három előfutatra való induló már ritkaságszámba megy, jó, ha kető összejött. Az ügyességi számok egy részében pedig egy-két versenyzőnek kellett csupán elbúcsúznia a nyolcas döntőtől. A továbbkerüléshez szükséges eredményeket a manapság az idő- és természet, célbírók között működő egykori atléták is elérték volna, ha őrzik egykori formájukat. Persze, nem őrzik. Mint ahogyan azok is messze vannak ettől, akik lassan tucatnyi bajnokságot nyernek zsinórban. Utóbbiak

számára legyen ez dicséret, csak éppen érzékeny indikátorként mutatja a többiek gyengeségét.

A debreceniek, hajdúbihariak ebben a környezetben tartják az elmúlt évek színvonalát, ha nem is érik el az aranykor mércéül szolgáló eredményességét. Nálunk is egy-két kiemelkedő atlétán kívül halványak a többiek, különösen a futószámokban, éppen azokban, amelyekben korábban nagyok voltunk, s amelyekben nem is lenne szükség drága és nehezen hozzáférhető eszközökre, a mozgástechnika téli gyakorlására, mint az ügyességi számokban.

Többször is elmondtuk már, nem újdonság, a mostani gyerkek nem kapnak kellő fizikai alapot az eredményes sportoláshoz, kivéve néhány testnevelés tagozatos iskolát. S a mostani fiatalok nem vállalják a különösen a közép- és hosszútávúfutáshoz szükséges önfeláldozást, a kemény edzések gyötrelmét. A sport már nem jelent másval össze nem hasonlítható érvényesülési lehetőséget számukra, de még nem jelenti a nemes vetélkedés örömeit sem. Figyeljük meg, a jó közép- és hosszútávúfutók vagy a szegény, vagy a gazdag országokból kerülnek ki. Előbbiekben a társadalmi felemelkedés, a különleges életvitel mással el nem érhető lehetősége a vonzó, utóbbiakban a maximális teljesítményre orientált, a tökéletes felé közelítő emberi szervezet, mint érték elérése, hozza ki a jó eredményeket. (A harmadik világ és például

Anglia futói egyaránt jók. Mindez persze csak némi elnagyolással értendő, s kivételek is vannak.)

Ezen azonban nem keseregni kell, sőt, nem szabad feladni a harcot a javuló eredmények elérésére. Az edzők sportolók munkálkodjanak a javulásban, becsüljék meg az eredményeket, a szponzorok, s a legfőbb közölük az állam, gondolják meg, mire szánják sajátjukat a költségvetés forrtaikat, generációk fizikai fejlesztésére, s az azt elősegítő sportra vagy pedig táppénzre, orvosi ellátásra. A megelőzés mindig eredményesebb, mint a gyógyítás, nemcsak a sportnak lenne hasznosabb, ha megelőgeznék azokat a költségeket, amelynek jóval többet költöhet majd patikára, ha nem költi a sportra a társadalom. Ebben az esetben a mindhárom napon szereplő általános iskolai futóklubok tagjai közül kikerülhetnek a jövő bajnokai is, és ami fontosabb, ők és társaik egészségesebb lesznek, mint a mai generáció. (Mind a három váltót az UAMK csapatai nyerték.)

Ami viszont határozottan dicséretre méltó, az a rendezés. A DME és az atlétikai szövetség gondjára rendezte meg az országos bajnokságot. Talán csak a pénteki, alkonyat utáni versenyzést kellett volna valahogyan kiküszöbölni. A hálás publikum is jelezte, jó ötlet volt Debrecenbe hozni a bajnokságot.

Gőz József

ÁLLÁSPONT

Első számú közellenség

Megvan végre a magyar labdarúgás első számú közellensége. Bücs Zsoltnak hívják. A Törökország elleni válogatott mérkőzésen született. Születéséről a Nemzeti Sport adott hírt a meccsról szóló tudósításhoz mellékelte játékosértékelésben. Bücs teljesítményét ötször értékelték, de a szöveg csak három mutatott.

A meccset társaságban láttam. Egyetértünk abban, hogy Bücs válogatottbéli bemutatkozása sikeres volt. Néhány átadása, csele finom pengézése igen ígéretes labdarúgó-erényeket csillogtatott. Végre igazi játékot. Mindannyian azt mondtuk: mi lehetett volna ebből a gyerekből, ha...

Azt hittem, az értékelés véletlen. Az Anglia elleni mérkőzés után azonban láttam: vagy valóban közellenséggel van szó, vagy csak valaki nagyon utálja Bücsöt. Teljesítménye ugyanis az angolok ellen nem volt rosszabb, mint X vagy Y teljesítménye - állapította meg ugyanaz a semleges társaság.

És a szöveg újra...

Végül a múlt szombati Nemzeti Sport összehasonlító-táblázata bizonyította be véglegesen, hogy valóban a magyar labdarúgás legszerényebb képességű labdarúgója Bücs. A Nemzeti Sport szerint. Összehasonlították ugyanis Bücs és Gascoigne, tesztlapját.

És Kovács Kálmánét Lineckerrel? És Gregorét Barnes-szel? És Disztl Lászlót Wright-tal? És Bérczyt Plat-tal? Folytasam?

Ezek után nem lepett meg, hogy nemzeti illúzióinkat szombaton azzal a címmel folytatta kedvenc lapom, hogy az MLSZ nem óvja meg az Anglia elleni meccset.

Hiba. Lenne rá pedig komoly oka. Bérczy Balázs öngólja ugyanis teljesen szabályos volt. Bár lehet, hogy a tudósító ezt az öngólt is Bücsnek tulajdonítja majd.

(if)

Fegyelmi döntések

Ismeretes, hogy a megyei labdarúgó-bajnokság elmúlt, szeptember 9-i, negyedik fordulójában két mérkőzés tettelegességek miatt félbeszakadt. A szövetség fegyelmi bizottsága tárgyalta a két ügyet és határozatokat hozott.

A 2-2-es állásnál félbeszakadt Hajdúszoboszló-Mikepércs mérkőzés eredményét megsemmisítették és a két pontot 3-0-as gólkülönbséggel a H. Bocskai javára írták. A mikepércsi játékosok közül Mogyorósi István - aki a kezébe fogott labdát belerúgta a közelálló játékos vezetőbe - 1991. július 31-ig eltiltották a játéktól. A kiállított Albert Istvánt négy,

Váci Gyulát pedig két soron következő bajnoki vagy MK-mérkőzésen való részvételtől tiltotta el a fegyelmi bizottság.

Hajdúhadháztégláson a vendégcsapat 2-1-es vezetése felé szakadt félbe a H. Bocskai-Komádi bajnoki mérkőzés. A fegyelmi bizottság a pályán elért eredményt jóváhagyta. Továbbá: azért, mert egy néző megütötte a közönség inzulálta a bírakat, a Hajdúhadházi Bocskai négy soron következő hazai mérkőzését zárt kapuk mögött köteles lejátszani, s ezekre - költségükre - eltiltást küldenek.

Totónyeremények

1990. szeptember 17. hétfő (MTI) - A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatója szerint a Totó 37. játékhetére 6 659 004 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények: 13 plusz egy találatos szelvény 16 darab, nyereményük egyenként 298 078 forint,

13 találatos szelvény 41 darab, nyereményük egyenként 136 264 forint,

12 találatos szelvény 1703 darab, nyereményük egyenként 3041 forint,

11 találatos szelvény 19 900 darab, nyereményük egyenként 260 forint,

10 találatos szelvény 126 500 darab, nyereményük egyenként 61 forint.

A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM baráti köre értesíti tagjait, hogy szokásos havi összejöveteleiket a TIT-stúdióban (Budapest XI., Bocskai út 37.) tartják 15-20 óráig. Az előadások 16 órakor kezdődnek és maximum másfél órák. Az előadások előtt és után baráti beszélgetést tartanak. Az egymás megvendégelésére szolgáló ki mit hoz, azt kínál svédasztal október 20-i összejövetelükön terítik meg. A legközelebbi találkozó időpontja szeptember 29. Program: A magyar film múltja és jelene, filmbemutatóval kiegészítve. Előadó: Veress József, a Magyar Filmintézet tudományos igazgatója, filmkritikus.

FILMBEMUTATÓ. A Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. ifjúsági és sportosztálya az UÁMK Oktatástechnikai és Videoszolgáltatási Központja közreműködésével az ifjúsági foglalkoztatás problémáiról 20 perces videofilmet készített. A munka világa — illúziók és valóság címmel. A film bemutatására szeptember 19-én 15 órakor a Delta moziban kerül sor. A vetítésen részt vesznek a film készítői, szakértők és a bemutatás után lehetőség lesz a filmmel kapcsolatos kérdések megvitatására.

Közlemények

Egyetemi és főiskolai felvételi vizsgákra előkészítő levelező tanfolyamok indulnak: magyar, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, angol és német tárgyakból (angolból, németből államvizsga-előkészítő is). Kérjen tájékoztatást! Cím: PALLAS felvételi előkészítő munkaközösség, 1364 Budapest 4. Pf.: 126. *54819/4*

Szakmát a TIT-tel! Már most biztosítsa helyét! Egy esély az elhelyezkedéshez... Betanított munkás-képző tanfolyamok: hegesztő, lánghegesztő, iv- és lánghegesztő, targoncvezető, járműre szerelt és vontatott-akadémiák, pénztárgépkészítő, virágkötő, gumijavító. Jelentkezni folyamatosan lehet a TIT-ben. Telefon: 14-970. 12-283. (x) *55049/3*

Újra indul az olasz fociújság, várjuk 6-8 éves gyerekek jelentkezését. Jelentkezések helye és ideje: szeptember 19-én délután 17 órakor a Kőlcsey Ferenc Tanítóképző Főiskolában, délután 18 órakor a Böszörményi Úti Általános Iskolában, szeptember 20-án délután 17.30 órakor a Medgyessy Gimnázium tornatermében. *56871/Alapfokú C-6-és számítástechnikai tanfolyamot indít szeptember 24-től hétfő-szerdai napokon 17-20 óráig a Kőlcsey Művelődési Központ. A 32 órás tanfolyam díja: 1500 Ft. Jelentkezés: a 13-977-es telefonon. (x) *57132/3*

Virágkötéssel tanfolyam szeptember 22-én 14.30 óráig a Kőlcsey Művelődési Központ filmterében. A 40 órás tanfolyam részvételi költsége kellekkel 6000 Ft. Telefon: 19-838. *58450/1*

SZABÁS-VARRÁS tanfolyamot hirdet 50 órában a Kőlcsey Művelődési Központ. Jelentkezés és részvételi díj befizetése (1200 Ft) szeptember 21-én 17 órakor az Irinyi tereben. Telefon: 19-838. *58453/1*

Felsőfokú felvételre felkészítő az igényelt tantárgyakból 7 hónapon át október közepétől a Kőlcsey Művelődési Központban. Részletes felvételi tájékoztató és jelentkezési táblázat. Tandíj: tárgyanként 3000 Ft. Telefon: 19-838. *58457/1*

A Hódikötő 20-50%-os kedvezményes vásárlásra ad lehetőséget szeptember 20-án 10-18 óráig a Kőlcsey Művelődési Központ előcsarnokában. *58458/1*

A H.-B. m.-i Magánfuvarozók Ipartestülete személyzeti szaktanfolyamot indít 1990. szeptember 20-án 15 óráig. Jelentkezni lehet: Debrecen, Montli ezredes u. 3. sz. Telefon: 17-393. *58700/2*

Természetgyógyás (talpmasszázs) tanfolyam kezdődik október 9-től a TIT-ben. Jelentkezni lehet: 16-19 óráig a TIT-ben. *58942/1*

A Debreceni ÁLFÉSZ Elnöke felhívta a környező városokat. Használatra 1990. szeptember 1. napjától érvénytelen. (x) *58947/1*

Méregkezelési tanfolyam indul a TIT-ben, vizsgával. Jelentkezés: október 15-ig 16-19 óráig. (Vörös Hadsereg útja 45-47.) *59008/1*

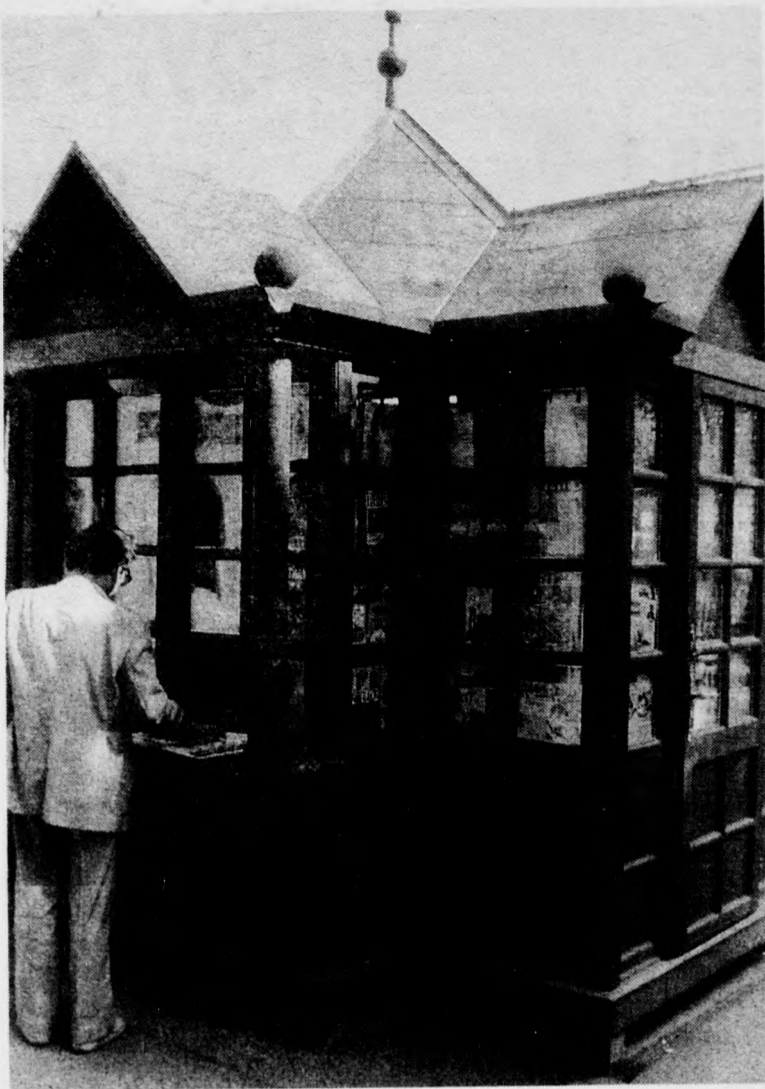
Áramszünet lesz 1990. szeptember 24-én 8-14 óráig a Mester utcán a 2. számúól a 26. számig és a 19. és 25. szám között. Garai utcán végig, Jókai utcán a Bethlen és Garai u. között. *59083/1*

CSILLAGOK ÚTJÁN. Előadássorozat a Gyermek- és Ifjúsági Házban (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26/a) szeptember 19-én 18 órakor A csillagászat története címmel Szoboszlay Endre tart vetítéssel egybekötött előadást.

A SZAVAZATSZÁMLÁLÓ BIZOTTSÁG megbízott tagjainak esküdtétele szeptember 20-án 16.30-kor lesz a városháza nagy tanácstermében. A bizottság tagjai megbízólevelüket hozzák magukkal.

ÉLETREFORM EGYESÜLET. Következő előadásukat szeptember 19-én 17.30-kor tartják Mi a bioenergetika? címmel. Előadó: Csikai Erzsébet. Helyszín: Kőlcsey Művelődési Központ konferenciaterme. Várnak minden érdeklődőt.

ZENEBARÁTOK JÁRTAK HAJDÚSZOVÁTON. Heidelbergből német zenebarát csoport érkezett Hajdúszovátra a helyi kórus meghívására a közelmúltban. A Hajdúszovát Kodály énekkar hangversenyt adott a vendégek tiszteletére Szathmári Károly vezetésével, közös éneklésre is sor került. Megkoszorúzták a Kodály-domborművet, és egyéb közös programokon vettek részt.

Antiqua-pavilonokra cserélte a régi újságosbódékat Debrecen belvárosában a Debreceni Postaigazgatóság. A nyolc és fél négyzetméter alapterületű esztétikus házikók darabonként 640 ezer forintba kerültek. (Fotó: Karap Kornélia)

Csillagos ég

Szeptember második felében, északnyugati irányban, szürkület után 30 fok magasságban látszik a közismert Nagy Göncöl, vagy ahogy a szakirodalomban szerepel Nagy Medve csillagkép. Megtört rúdját három fényes csillag alkotja. A rúd középső csillaga mellett egy halványabb is látszik, melyet népünk Kisbéresnek nevez. A szeker két utolsó csillagát egyenlő távolságra köti és meghosszabbítja, körülbelül ötszörös távolságban a Sarkcsillag található. Ez a második fényrendű csillag majdnem az égbolt északi pólusán helyezkedik el, így éjszakai tájékozódásra alkalmas.

23-án 7 óra 55 perckor kezdődik a csillagászati ósz. Ezen a napon a nappalok és az éjszakák a Föld bármely pontján egységesen 12-12 óra hosszúságúak.

27-én a Hold elsőnegyedben, azaz éppen D formájában látszik az esti égbolton.

28-án este a Hold 5 fokra látszik a Nyilas csillagképben található Szaturnuszól. Gyűrűje már kisebb távcsővön keresztül megfigyelhető.

Zajác György

HÍRSZERKESZTŐ: NAGY MIHÁLY

DIÁNA NAPJA
A Nap két 6.25 - nyugszik
18.53 órakor

Kedden az északi országokban csak időnként, délen gyakrabban megnövekszik a felhőzet. Számozott eső sehol sem lesz. A Dunántúlon hétfőn a délnyugati, kedden az északnyugati szél sokfelé élénk lesz. Másutt mérsékelt marad a légmozgás. A legacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3, 8 a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 16, 21 fok között várható.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

A rokkantak napja. 1981-ben a Rokokantak Nemzetközi Éve hazai eseményszervezők szervezésében, lebonyolítására létrehozott nemzetközi szervezőbizottság e napot a rokkantak napjává nyilvánította.

ÉLETFA EGYESÜLET. Hétköznapokon 10-18 óráig szociális szolgálatot működtetnek Debrecenben, a Csapókerti Közösségi Házban (Süveg u. 3.). Érdeklődni személyesen, vagy 17-402-es telefonszámon lehet. Ingyenes jogi és nevelési tanácsadás minden szerdán 17-19.30-ig. Az Életfa Egyesület Nyugdíjasok Klubja szerdánként 15 órától várja az érdeklődőket.

KIÁLLÍTÁS. A Művészek és Műpartolók Egyesületének kiállítása nyílik szeptember 19-én 11 órakor az Agrártudományi Egyetem aulájában. A kiállítást Éles Csaba művészettörténész nyitja meg. A tárlat megtekinthető szeptember 27-én naponta 8-17 óráig.

VÉRADÁS. A Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar megyei vezetősége szeptember 18-án a Debreceni Kötöttárnyúgyárban tart kiszállásos véradó napot.

SZOCIALISTA VÁSÁR. A DEKO termékeiből kedvezményes vásár lesz szeptember 19-én 8 órától — amíg a készlet tart — Debrecenben, a Perényi utca 1. szám alatti MSZP-székházban.

Hajdú-bihari Napló

Főszerkesztő: Bakó Endre
Főszerkesztő-helyettesek: Gulyás Imre, Nagy Zsuzsa
Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Telefon: 12-144, sportrovat: 17-152.

Kiadja a Hajdú-Bihar Megyei Lap- és Könyvkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001. Telefon: 12-144. Telefax: 17-985. Felelős kiadó: Szabó Imréné

Fényszerkesztés: Hajdú-Bihar Megyei Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Nyomás: Alföldi Nyomda, Debrecen. Felelős vezető: Szabó Viktor vezérigazgató.

Megrendelés száma: 0186.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkezelésű postahivataloknál és kézbesítőknél. Előfizetési díj: egy hónapra: 105 Ft, negyedévre: 315 Ft, fél évre: 630 Ft, egy évre: 1260 Ft. Index: 25 627

ISSN 0133-1051

MŰSORAJÁNLAT

MOZI

SZEPTEMBER 20-ÁTÓL ÖNT IS VÁRJA A VIG FILMSZÍNHÁZ!

Robotzaru, II. (amerikai, 16). Hungária: hn. 10, hn. 12, hn. 2. Apolló: 4, 6, 8. Meteor: n. 8. Vadászat a Vörös Októberre (amerikai). Hungária: hn. 4, 6, n. 9. Apolló: n. 10, f. 12, hn. 2. Meteor: 3. n. 6. Heves jeges (francia). Híradó: hn. 2, hn. 6. Ölje vagy halva (amerikai, 16). Híradó: hn. 4, hn. 8. Porsche-tolvajok (amerikai). Híradó: f. 10, f. 12. Élethalálharc (francia). Meteor kamara: n. 6, n. 8. Hupikék törpikék (belga). Meteor kamara: n. 4. DEBRECENI VIDEOMOZI MŰSORA: Gyilkos fegyver (amerikai, 16). Híradó: n. 10, 11, 1, 3, f. 5, f. 7, 8.

SZÍNHÁZ

Csokonai, ma 7 óra: A kékszakálú herceg vára és A csodálatos mandarin — Thuróczy-bérlét.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST, 1.: 8.18 Műsorismertetés. 8.20 Tévétorna. 8.25 Hangok az erdőben (angol dokumentumfilm, ism.). 9.10 Neuhauséknál — Keresztülhúzott számítógép (NDK-tévéfilm-sorozat, XIII/7.). 9.40 Mozgó. 9.50 Képijság. 9.55 Parlamenti Napló. 16.20 Képijság. 16.28 Műsorismertetés. 16.30 Pannon krónika — A pécsi körzeti stúdió híradómsóra. 16.40 Nachrichten — Hírek német nyelven. 16.45 Ecranul nostru — Román nyelvű nemzetiségi magazin. 17.15 Az animáció mesterei — Kanada 2. (angol dokumentumfilm-sorozat, XIII/3.). 17.45 Szám-adás — Gazdasági negyedóra. 18.00 A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola. 19.00 Műsorajánlat. 19.05 Reklám. 19.10 Esti mese — Frakk. 19.20 Reklám. 19.30 Híradó. 20.00 Reklám. 20.05 Mi az önkormányzat? 20.15 A Guldenburgok öröksége — A nyílt titok (NSZK-tévéfilmsorozat, XIV/4.). 21.00 Reklám. 21.05 Stúdió '90 — A Televízió kulturális hetilapja. 22.05 Parlamenti Napló. 22.35 Erkel — Kodály énekversenye — Összegező a válogatóról. 23.35 Híradó 3.

TV 2 Endrei Judittal és Fodor Jánossal. 17.00 Képijság. 17.15 TV 2: Benne: Reklám, riportok, időjárás, zene. 17.45 Torpedó — Telefonos játék. 18.00 Telesport. 18.25 Gyerekeknek: A Jetson-család. 18.47 TV 2: 19.00 Nagyon hihető történetek (cseh-szlovák tévéfilm). 20.06 TV 2.

20.30 Útmutató. 21.00 Híradó 2. 21.20 TV 2. 21.30 Gondolkodó — A Televízió tudományos folyóirata. 22.15 TV 2: Benne: Nulladik típusú találkozások. 22.50 Napzárta.

A VTV műsorában este 6 órától bemutatkoznak az önkormányzati választások egyéni jelöltjei. Ma 20-as választókerület (Bethlen u., Csemete u., Dózsa Gy. út, Hámán K. út, Honvéd u., Ibolya u., Ifjúság u., Libakert u., Nyár u., Szegfű u., Úrhajósok tere, Viola u.) lakosai ismerkedhetnek meg a jelöltekkel. A stúdióba hívták vendégek: Csekéné Kelemen Kornélia (Nyugdíjasok Pártja), Csónka János (SZDSZ), Dávid Imre (MDF), Figula Tibor (Szociáldemokrata Szövetség), Földes László (MSZP), Palicz György (FKGP).

POZSONY, 1.: 7.30 Jó reggelt Brnóból! 8.30 Események, kommentár (ism.). 9.00 Hírek. 9.05 Szlovák film (ism.). 10.40 Találkozás M. Hornicékkal és vendégeivel. 15.35 Művelődési műsor. 15.45 Fűvözené. 16.10 Megmentők. 16.40 A nap perce. 16.50 Lydia (NSZK-tévéfilmsorozat). 17.40 Kiállítási pillanatok. 17.55 Dokumentumfilm. 18.50 Torna. 19.00 Esti mese. 19.30 Tévénapló. 19.50 Szuperálom (tévéfilm). 21.35 A párbeszéd stúdiója. 22.15 Események, kommentár. 22.45 Komolyzene. 23.20 Hírek.

POZSONY, 2.: 16.40 Magyar rajzfilmsorozat. 16.50 Kapcsolat stúdió — Fiatalkor műsora. 18.00 Esti mese. 18.20 Alles gute — Német nyelvtanfolyam. 18.35 A parafafusok titka. 19.55 Rabszolgá és fáraó (francia film). 21.20 Jótanácsok. 21.30 Híradó. 21.50 Sport. 22.00 A Vialhocsalád (francia tévéfilmsorozat).

MOSZKVA, 1.: 4.30 120 perc. 6.35 Rajzfilm. 6.45 Hóvihar (tévéjáték). 9.25 Francia nyelvlecke. 10.25 Reklám. 10.30 Híradó. 10.35 Hírszolgálat. 10.40 Dokumentumfilm. 10.45 L. Tyimofejeva zongorázik. 11.40 Bankok és bankrendszerek. 15.10 Zenés műsor. 15.40 Dokumentumfilm. 16.30 Híradó. 17.00 Népszerű tudományos film. 17.30 Beszélgetés Peréz de Cuellarárral. 17.55 Rabszolgák. 19.00 Híradó. 19.40 Irodalmi műsor. 21.40 Este a Tavernában. 22.10 Hírszolgálat. 22.35 Veszélyes kanyar (film). 23.35 Sportműsor. 0.15 Zenés műsor.

MŰHOLDAS PROGRAMOKBÓL

SKY—EUROSPORT: 6.00 Sky — világgörkép. 6.30 Újleti világhíradó. 7.00 DJ Kat Show. 9.30 Eurobic. 10.00 Eurosport hírek. 11.00 Sport dokumentumtár. 12.00 Széllóvas magazin. 12.30 Eurosport bulletin. 13.30 Biliárd-vb. 14.30 Ökölvívás. 15.30 Ausztrál Motor Nagydíj. 16.30 Vízisí. 18.30 Labdarúgás. 19.00 Eurosport-hírek. 20.00 Vitorlás csapatverseny-vb.

21.00 Eurosport bulletin. 22.00 A pankráció szupersztárjai. 23.00 Német túrakoeci-bajnokság. 24.00 PGA Golf. Lancome trófea. 1.00 Eurosport-hírek. 2.00 Műsorzárás.

SUPER: 7.00 Napkezdés. 8.30 Egyveleg. 16.00 Forró drót. 17.00 Hullámhosszon. 18.30 Kék ég. 19.30 Hírek. 19.45 Időlánc. 20.00 Ultra-sport. 22.00 Hírek. 22.15 Ultra-sport. 0.15 Hírek. 0.30 Kék ég. 0.30 Időlánc. 1.45-7.00 Egyveleg.

TV 5.: 16.05 Hírek. 16.15 A pont. 17.15 Női szemmel. 17.45 Főzolecke. 18.00 Kanada két keréken. 18.30 Számok és betűk. 18.50 Francia ajkúak. 19.00 Hírek. 19.15 Kulturális magazin. 19.30 Hírek. 20.00 Különleges megbízott. 21.00 Hírek. 21.35 Babel — Magazin. 23.00 Hírek. 23.10 Zene a szívből. 0.20 Hírek — Irodalmi magazin. 0.50 Műsorzárás.

RTL: 6.00 Halló, Európa! 10.00 Különleges nap. 11.00 Művészet és üzenet. 11.05 Telebutik. 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow. 12.30 Klasszikusok délidőben. 13.00 Gazdagok és szépek. 13.25 Kaliforniai klán. 14.10 A Springfieldek története. 14.55 Gazdag ember, szegény ember. 15.45 Hírek, üzleti hírek. 16.00 Buck Rogers. 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow. 17.45 Csillagutalár. 17.55 Hírek. 18.00 Kaliforniai klán. 18.45 Hírek. 19.10 Knight Rider. 20.00 Bakák a leányintézetben (francia vígjáték). 21.45 Explosiv. 22.30 Hírek. 22.40 Thunder I. A könyörtelen magányos farkas (olasz akciófilm). 24.00 Az erkölcsstelen Mr. Teas (amerikai szexfilm). 1.05 Knight Rider. 1.50 Aerobik. 1.55 Műsorzárás.

A részletes műsor a TELEHOLD műsorfüzetben.

RÁDIO

KOSSUTH: 4.30 Reggeli krónika. 8.00 órától minden órában: Hírek, időjárás, útközben. 8.05 Hangszemle. 8.20 Válogatott percek. 8.50 külpolitikai figyelő. 9.05 Napközben. Az URH-adókon: 9.05 Egész napos közvetítés az Országgyűlés üléséről. A középhullám: 11.05 Műsorajánlat. 11.10 Népdalok. 11.31 Cári tisztek az 1848-as magyar forradalomról. 11.55 Reklám. 12.00 Déli krónika. 12.30 Ki nyer ma? 12.40 Műzemi híradó. 12.43 Reklám. 12.45 Intermikrofon. 13.05 Klasszikusok délidőben. 14.05 Keszthelyi Helikon. 14.35 Dzsesszmelodíák. 15.05 Rádiójáték-Szín — Kornis Mihály — Markovits Ferenc — Melis László: Csillebirci napló (zenés játék). 16.00 Délutáni krónika. 16.10 Műsorajánlat. 16.15 A mi utcánk... 16.35 Színtanoda. 17.05 Kényszerképzetek — Kényszerlekezelések. 17.25 A Szabócsalád. 17.55 Műsorajánlat. 18.00 Esti krónika. 18.30 Rádás. 19.05 Sportvilág. 19.15 Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.30 Hol volt, hol nem volt... 19.38 A Vujcicsok együttes felvételei.

ből. 19.50 Hajszálygökörek. 20.05 Sokszemközt az egészégről. 20.35 Sullivan operettnyitányából. 21.05 Magyar dráma — magyar színház. 22.00 Késő esti krónika. 22.30 Lajtha László: X. vonósnyuma. 23.05 A Rádió lemezzaluma. 0.10 Himnusz. 0.15-4.20 Éjféli után.

PETŐFI: 4.30-6.00 Reggeli zenés műsor. 6.03 Reggeli csúcs. 7.37 Sportreggel. 7.58 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. 8.05 Rivaldafényben. 9.00 órától minden második órában: Hírek, időjárás. 9.03 Társalgó. 10.00 Operettkedvelőknek. 10.50 Új koldusok. 11.03 Helykereső. 11.20 Aprócsépről. 11.40 Bibici Panna. 12.00 Asztali muzsika. 12.53 5x5 perc a Héliá-D kozmetikumokról. 12.58 Műsorismertetés. 13.03 Popzene sztereóban. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Betűtenger. 15.03 Reklám. 15.05 Csúcsforgalom. 16.55 Reklám, műsorismertetés. 17.00-19.00 Rádió-magazin: Benne: 17.30 Helykereső. 17.50 A-B/CD. 19.03 Táncházi muzsika. 19.30 Pop-regisztr. 20.00 Összjáték. 21.00 Ragtime. 21.20 Nótakedvelőknek. 22.20 „Ég szülte földet, föld szülte fajtát... 23.03 Sporthíradó. 23.10 Fehér kövek. 0.15-4.20 Éjféli után.

BARTÓK: 6.00 Muzsikáló reggel. 9.00 Műsorismertetés. 9.05 Mai programok. 9.10 Romantikus muzsika. 9.50 Monteverdi: Tankréd és Klorinda parviadala. 10.13 A magyar nyelv századai. 10.28 A különös kutya. 10.48 Varsói ősz 1989. 12.00 Hírek, műsorismertetés. 12.05 Kamarazene. 13.00 Idahegyi pástorok. 13.54 Hajdú Mihály kórusműveiből. 14.18 Drahos Béla (fuvola) és Maria Graf (hárfá) hangversenye. 15.20 Újlemezinkből. 16.00 Hírek, műsorismertetés. 16.05 Wagner. A walkür. 17.41 Egyetemi fúvószenekarok játszanak. 18.00 V materinkom jazyku. 18.20 In limba materna. 18.40 Na maternem jeziku. 19.00 Hírek, műsorismertetés. 19.05 In der Muttersprache. 19.25 A Jeruzsálemi szimfonikus zenekar hangversenye. 20.40 Özdől a szabolcsi tanyáig... 21.00 Pílar Lorengar operáiról énekel. 21.35 Erich Kleiber vezényel. 22.45 Erkel — Kodály nemzetközi énekversenye — 1990. 23.15 Harangok és vonatok. 24.00 Hírek. 0.10 Kamarazene. 2.00 Szózat.

DEBRECEN: 5.55-8.00 Reggeli zenés műsor. 5.55 Hírek. 6.12 Műsorajánlat. 6.15 A nap eseményei. 6.30 Hírek, lapszemle. 6.45 A szerkesztő vendége. 6.55 Az ügyeletel jelentik. 7.25 Közzétett időjárás. 7.30 Hajdúági Hírmondó. 7.55 Napi összefoglaló. 16.30-18.30 Kereskedelmi és szolgáltatóműsor. Szerkesztő: Kolláth Adrienne.

A Debreceni Rádió szerkesztőségét a hallgatók a 19-650-es telefonszámon hívhatják.

1990. szeptember 18-án kedd — fordul elő, gyűlésnek jeznie terv a háromhetes szünet elő napjára kilat, határo vábbá 14. ugyanenny gyalását t T. Ház.

Na

Mielőtt a selőház ho na e hossz szavazásh napirend fűltantúja Ferenc pé ugyanis ref demokrata Károly Att lalására, an sértőnek ne szeptember állami költs tásáról, kife álláspontját mány semm tést nem k kormány, il jogszabályo vel összhan Károly Att vábbrá is SZDSZ-frak lemenyét, h igenis meg mány előírá a költségve két a parla hagyott 10 17 milliárd miniszter e jözött meg köztött meg mében a

Igazgató Két

Tizenhét tanácsa, am korábbi vt-testületbe, Kereskedel ezentűl. A v Az alakul is. A vt e beosztásába ***

Az Alföld Vállalatnál és az igazgatók közötti személyi és fős dol személycser csökkent, és Ipari és Kere el. A testület Lajosné vál bizalmat K igazgató me